

ZESPÓŁ SZKÓŁ NR 6

im. Karola Brzostowskiego
w Suwałkach

ul. gen. Władysława Sikorskiego 21, 16-400 Suwałki

tel.: 87 5658560, 87 5658570 fax: 87 5658561
e-mail: sekretariat@zs6.suwalki.eu

STRATEGIA ROZWOJU

ZESPOŁU SZKÓŁ NR 6

IM. KAROLA BRZOSTOWSKIEGO W SUWAŁKACH

w zakresie kształcenia zawodowego na lata 2018 - 2025

Suwałki, marzec 2018 r.

Spis treści

1. Diagnoza uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych.....	3
1.1. Potencjał rozwojowy	3
1.1.1. Oferta edukacyjna.....	3
1.1.2. Kadra dydaktyczna	5
1.1.3. Baza dydaktyczna.....	8
1.1.4. Doradztwo i orientacja zawodowa	12
1.1.5. Współpraca z pracodawcami	14
1.2. Potrzeby szkoły	21
1.2.1. Potrzeby i oczekiwania uczniów.....	21
1.2.2. Potrzeby rozwojowe kadry dydaktycznej	25
1.2.3. Potrzeby w zakresie wyposażenia.....	28
1.2.4. Potrzeby rynku pracy	33
1.3. Uwarunkowania rozwojowe	52
1.3.1. Efektywności kształcenia.....	55
1.3.2. Dualny system kształcenia.....	55
1.3.3. e-Edukacja.....	56
1.3.4. Kompetencje kluczowe.....	57
1.3.5. Branże strategiczne, strategie regionalne, zmiany gospodarcze	59
2. Analiza SWOT.....	68
3. Proponowane działania	69
3.1. Misja i wizja szkoły	69
3.2. Cele, harmonogram działań i szacunkowy budżet.....	70
3.3. Grupy docelowe	75
3.4. Źródła finansowania.....	75
3.5. Monitoring i ewaluacja działań	76
3.6. Obszary współpracy	77

1. Diagnoza uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych

1.1. Potencjał rozwojowy

1.1.1. Oferta edukacyjna

Zespół Szkół nr 6 im. Karola Brzostowskiego to publiczna szkoła ponadgimnazjalna/ponadpodstawowa, położona w północno-wschodniej Polsce, w Suwałkach. Główna jej siedziba zlokalizowana jest przy ulicy gen. Wł. Sikorskiego 21 w Suwałkach.

W skład Zespołu nr 6 wchodzi:

- 1) Technikum nr 2,
- 2) Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 2,
- 3) Branżowa Szkoła I Stopnia nr 2,
- 4) Centrum Kształcenia Praktycznego,
- 5) Ośrodek Doksztalcania i Doskonalenia Zawodowego nr 2.

Organem prowadzącym cały Zespół jest Gmina Miasto Suwałki. Organem sprawującym nadzór pedagogiczny jest Podlaski Kurator Oświaty.

Obecnie Zespół Szkół nr 6 oferuje następujące kierunki kształcenia, dostosowane do potrzeb pracodawców. Oferta szkoły spełnia również oczekiwania młodzieży.

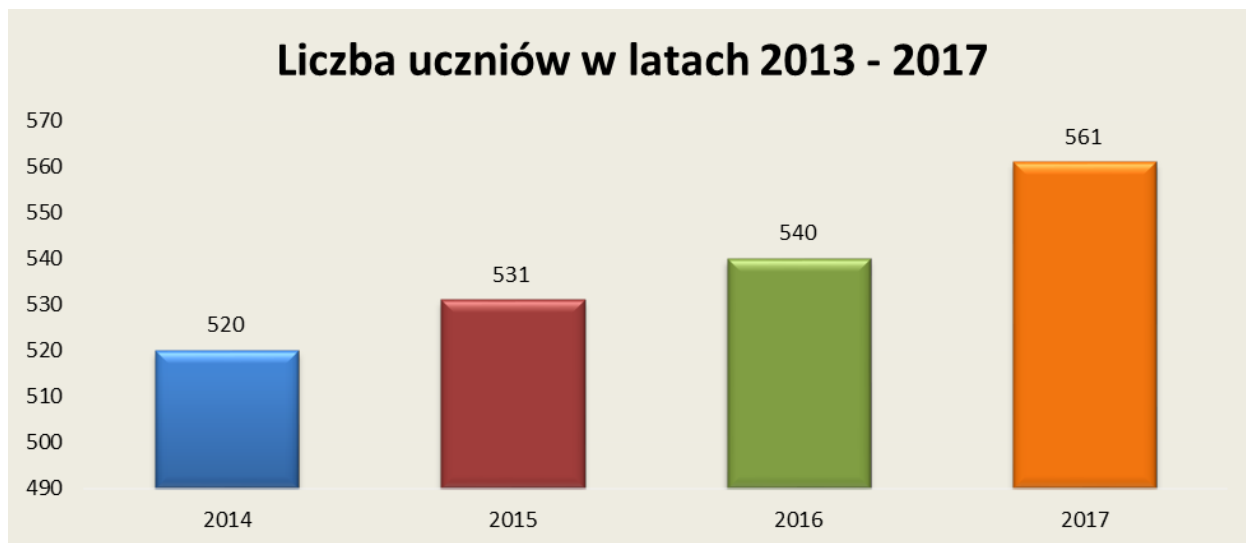
Tabela 1: Kierunki kształcenia w Zespole Szkół nr 6

technikum	technik pojazdów samochodowych
	technik technologii drewna
	technik informatyk
	technik organizacji reklamy
	technik spedytor
	technik logistyk
	technik obsługi turystycznej
zasadnicza szkoła zawodowa / branżowa szkoła I stopnia	elektromechanik pojazdów samochodowych
	mechanik pojazdów samochodowych
	KLASA WIELOZAWODOWA stolarz
	mechanik pojazdów samochodowych blacharz samochodowy
ośrodek doksztalcania i doskonalenia zawodowego	turnusy doksztalcania teoretycznego młodocianych pracowników w branży samochodowej i drzewnej

Źródło: opracowanie własne

Liczba uczniów Zespołu Szkół nr 6 systematycznie wzrasta, co przedstawia poniższa tabela ukazująca cztery ostatnie lata szkolne.

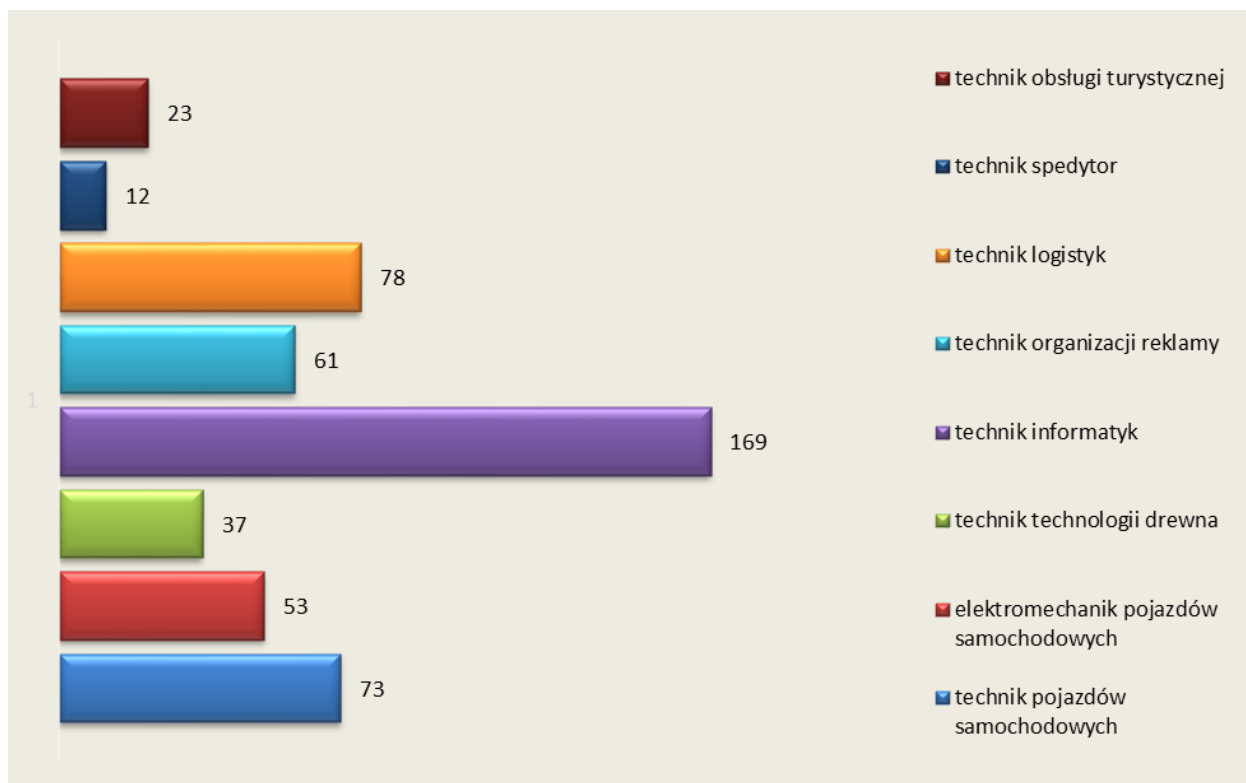
Wykres 1: Liczba uczniów w Zespole Szkół nr 6

Źródło: badanie własne

W poszczególnych oddziałach uczy się w roku szkolnym 2017/2018 następująca liczba osób:

Wykres 2: Liczba uczniów w poszczególnych oddziałach w Zespole Szkół nr 6

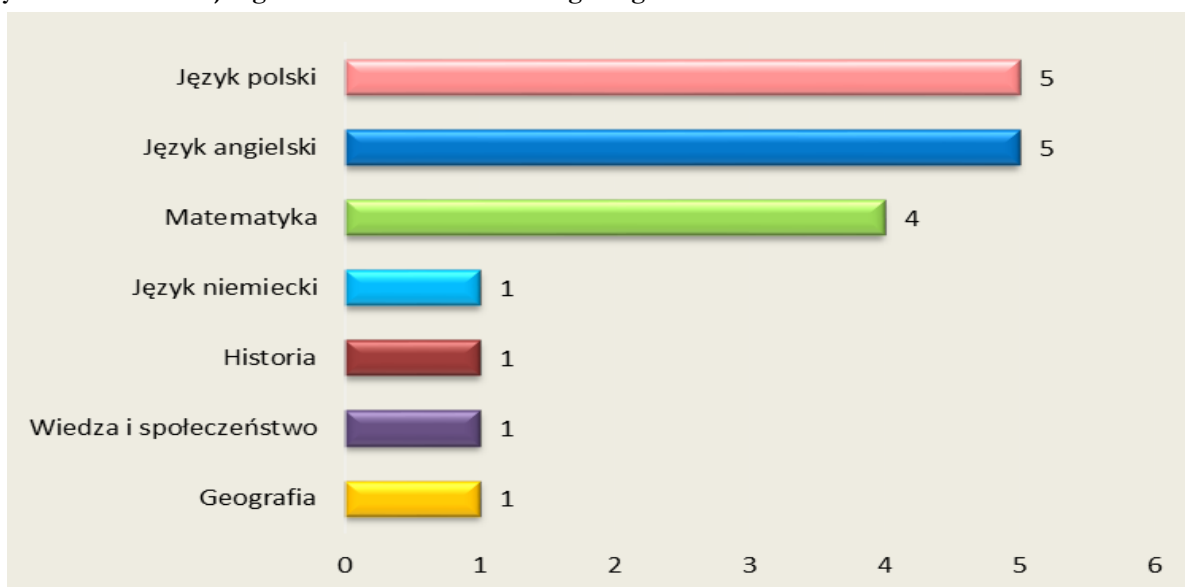
Źródło: badanie własne

Zespół Szkół nr 6 kieruje także ofertę edukacyjną do osób dorosłych, zainteresowanych uzyskiwaniem i uzupełnianiem wiedzy i umiejętności zawodowych dzięki organizowanym kwalifikacyjnym kursom zawodowym (kkz) i kursom umiejętności zawodowych (kuz).

1.1.2. Kadra dydaktyczna

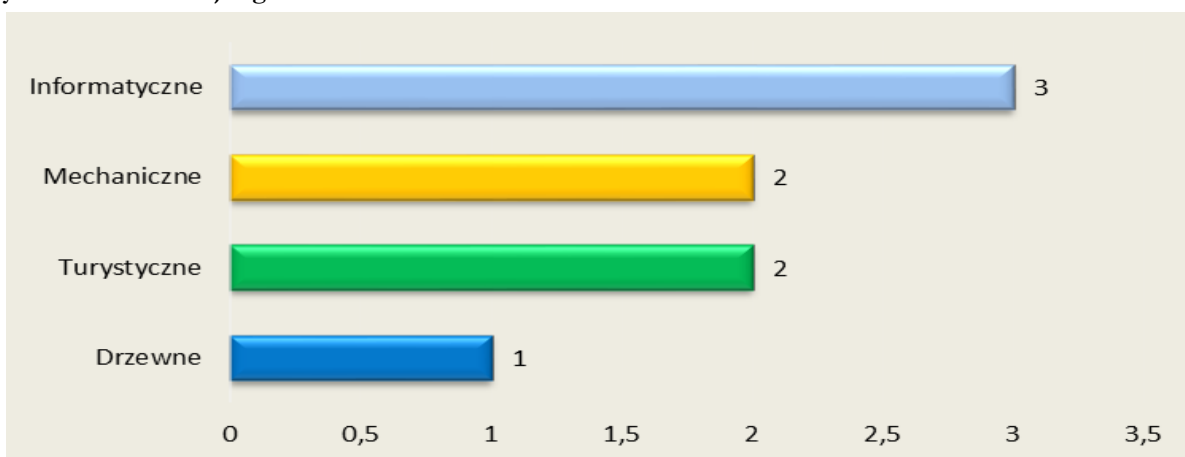
W Zespole Szkół nr 6 w dniu 1 września 2017 roku zatrudnionych było łącznie 70 osób: 54 nauczycieli oraz 16 pracowników administracji i obsługi. W roku szkolnym 2017/2018 siedmioro nauczycieli przygotowuje się do podniesienia stopnia awansu zawodowego. W strukturze szkoły jest 27 nauczycieli, posiadających kwalifikacje egzaminatora egzaminu maturalnego oraz 8 pedagogów, posiadających kwalifikacje egzaminatora egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie. Poniższe wykresy przedstawiają liczbę nauczycieli w podziale na powyższe kwalifikacje.

Wykres 3: Kwalifikacje egzaminatorów kształcenia ogólnego

Źródło: opracowanie własne

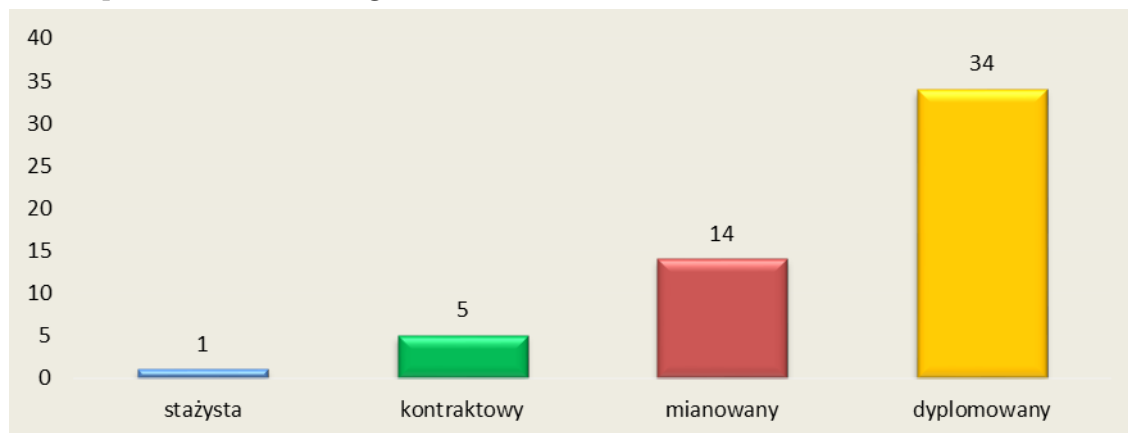
Wykres 4: Kwalifikacje egzaminatorów kształcenia w zawodzie

Źródło: opracowanie własne

Poniżej przedstawiono liczbę nauczycieli według stopni awansu zawodowego na dzień 01 września 2017 r.

Wykres 5: Stopnie awansu zawodowego

Źródło: opracowanie własne

W cyklu kształcenia uczniowie są przygotowani zarówno do egzaminów maturalnych jak i zawodowych, co zapewnia im praktyczne kompetencje jako potencjalnych wykwalifikowanych pracowników na rynku pracy, jak również umożliwia dalszą kontynuację nauki na studiach wyższych. Szkoła zatrudnia pedagogów z wieloletnim doświadczeniem. Od kilku ostatnich lat cieszy się coraz większym uznaniem zarówno u młodzieży jak i jej rodziców. Mimo niżu demograficznego szkoła nie ma problemów z naborem uczniów do klas pierwszych. Systematyczna i wzmożona praca kadry nauczycielskiej i dyrekcji w obszarze podnoszenia jakości i atrakcyjności nauczania, realizacji projektów unijnych sprawia, że szkoła jest popularna wśród absolwentów gimnazjum, którzy wykazują zainteresowanie możliwością kształcenia w określonym zawodzie. Poniżej przedstawiono kwalifikacje nauczycieli Zespołu Szkół nr 6

Tabela 2: Dane dotyczące kwalifikacji nauczycieli

Kwalifikacje nauczycieli	Liczba nauczycieli	Dodatkowe kwalifikacje
Nauczyciele z kwalifikacjami do nauczania przedmiotów zawodowych teoretycznych i praktycznych dla kierunku technik informatyk	5	Dodatkowo 4 nauczycieli posiada kwalifikacje do nauczania dla kilku różnych kierunków: - 1 nauczyciel posiada kwalifikacje do nauczania przedmiotów zawodowych teoretycznych i praktycznych dla zawodu technik organizacji reklamy, - 1 nauczyciel posiada kwalifikacje do nauczania przedsiębiorczości, - 1 nauczyciel posiada kwalifikacje do nauczania przedmiotów w zakresie prawa, - 1 nauczyciel posiada kwalifikacje do nauczania przedmiotów z branży mechanicznej i elektryczno – elektronicznej.
Nauczyciele z kwalifikacjami do nauczania przedmiotów zawodowych teore-	4	Dodatkowo 3 nauczycieli posiada kwalifikacje do nauczania dla kilku różnych kierunków: - 1 nauczyciel posiada kwalifikacje do nauczania języka an-

tycznych i praktycznych dla kierunku technik organizacji reklamy		gielskiego i angielskiego zawodowego, - 1 nauczyciel do nauczania przedmiotów zawodowych teoretycznych i praktycznych dla kierunków technik spedytor, technik logistik i z zakresu ekonomii, - 1 nauczyciel posiada kwalifikacje do nauczania przedmiotów zawodowych teoretycznych i praktycznych dla kierunku technik informatyk i branży transportowo-spedycyjnej oraz poligraficznej, a także do przedmiotów praktycznych zawodowych samochodowych.
Nauczyciele z kwalifikacjami do nauczania przedmiotów zawodowych teoretycznych i praktycznych dla kierunków technik spedytor, technik logistik	3	Dodatkowo 2 nauczycieli posiada kwalifikacje do nauczania dla kilku różnych kierunków: - 1 nauczyciel posiada kwalifikacje do nauczania w branżach ekonomicznej oraz transportowo – spedycyjnej, - 1 nauczyciel posiada kwalifikacje do nauczania w branżach logistycznej, transportowo – spedycyjnej, mechanicznej, informatycznej oraz z chłodnictwa i klimatyzacji.
Nauczyciele z kwalifikacjami do nauczania przedmiotów zawodowych teoretycznych i praktycznych dla kierunku technik obsługi turystycznej	2	Dodatkowo jeden z nauczycieli posiada kwalifikacje do nauczania na kierunku techniki turystyki wiejskiej.
Nauczyciele z kwalifikacjami do nauczania przedmiotów zawodowych teoretycznych i praktycznych dla kierunków technik pojazdów samochodowych, mechanik pojazdów samochodowych i elektromechanik pojazdów samochodowych, blacharz samochodowy	5	Dodatkowo 3 nauczycieli posiada kwalifikacje do nauczania dla kilku różnych kierunków: - 1 nauczyciel posiada kwalifikacje do nauczania dla zawodu technik informatyk i technik bhp, - 1 nauczyciel posiada kwalifikacje do nauczania dla zawodu technik informatyk, technik bhp oraz z branży turystyczno-hotelarskiej, transportowo-spedycyjnej oraz polityki oświatowej- organizacji i zarządzania oświatą, - 1 nauczyciel posiada kwalifikacje do nauczania przedmiotów zawodowych teoretycznych i praktycznych dla branży transportowo – spedycyjnej.
Nauczyciele z kwalifikacjami do nauczania przedmiotów wyłącznie z praktycznej nauki zawodu dla kierunków technik pojazdów samochodowych, mechanik pojazdów samochodowych i elektromechanik pojazdów samochodowych	2	Nauczyciele posiadają kwalifikacje do nauczania w zawodzie technik mechanik.
Nauczyciele z kwalifikacjami do nauczania przedmiotów zawodowych teoretycznych i praktycznych dla kierunków technik technologii drewna i stolarz	1	Dodatkowo 1 nauczyciel posiada kwalifikacje do nauczania dla zawodu technik informatyk.
Nauczyciele z kwalifikacjami do nauczania przedmiotów wyłącznie z praktycznej nauki zawodu dla kierunków technik technologii drewna i stolarz	2	

Źródło: Założenia dotyczące kształcenia zawodowego i współpracy szkół z pracodawcami, Suwałki, sierpień 2017, s. 19-20.

Nadrzędnym celem polityki kadrowej w Zespole Szkół nr 6 jest tworzenie profesjonalnego zespołu kadry dydaktycznej szkoły, zapewniającego najwyższą jakość kształcenia na prowadzonych kierunkach. Szkoła stara się, aby zajęcia dydaktyczne prowadziły osoby, które:

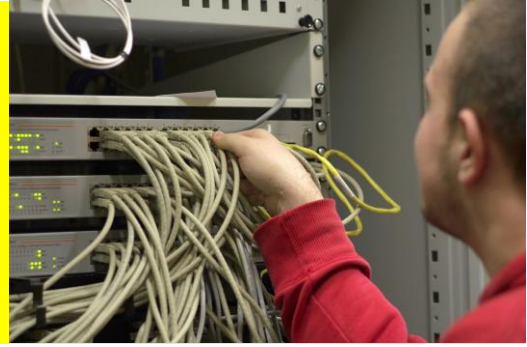
- posiadają jak najwyższe kwalifikacje oraz dorobek w obszarze wiedzy, wskazanym dla danego zajęć edukacyjnych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla danego zawodu
- są autorytetami i/lub doświadczonymi profesjonalistami w dziedzinie prowadzonych przedmiotów
- mają doświadczenie w pracy w zawodzie, którego nauczają, aktualizują swoją wiedzę i umiejętności zawodowe, odbywają staże i praktyki w przedsiębiorstwach
- odznaczają się wysoką komunikatywnością wypowiedzi i potrafią pobudzić wśród uczniów pragnienie zdobywania wiedzy, a także uczestniczenia w jej tworzeniu oraz kształtowania umiejętności i kompetencji społecznych
- jednoznacznie identyfikują się z Zespołem Szkół nr 6 im. Karola Brzostowskiego w Suwałkach.

1.1.3. Baza dydaktyczna

W ostatnich latach szkoła bardzo rozwinęła się edukacyjnie, modernizacyjnie i organizacyjnie dzięki środkom organu prowadzącego, środkom unijnym, pomocy sponsorów oraz sprawnemu zarządzaniu placówką.

Zespół Szkół nr 6 jest dobrze wyposażony w sprzęt technologiczno-informacyjny, pomoce dydaktyczne, monitoring. Szkoła posiada nowe sale sportowe z zapleczem sanitarnym.

Poniższa tabela zawiera informacje o istniejącej bazie dydaktycznej.

Tabela 3: Baza dydaktyczna w Zespole Szkół nr 6

Rodzaj pracowni	Nazwa pracowni	Liczba pomieszczeń	Charakterystyka pomieszczenia
Pracownia do teoretycznej i praktycznej nauki zawodu	Pracownia komputerowa, reklamy i grafiki komputerowej	4	Korzystają uczniowie kierunków technik informatyk, technik organizacji reklamy i innych.
		1	Korzystają uczniowie kierunków technik informatyk, technik obsługi turystycznej i innych. Pracownia wyposażona w ramach projektu „Młodzi zawodowcy - program rozwojowy Technikum nr 2 w Suwałkach”.
		1	Korzystają uczniowie kierunków technik informatyk, technik organizacji reklamy i innych. Pracownia wyposażona w ramach projektu „Od nauki do zdobycia kwalifikacji zawodowych”
Pracownia do teoretycznej nauki zawodu	Pracownia komputerowa, laboratorium językowe	1	Korzystają uczniowie kierunków technik informatyk, technik organizacji reklamy i innych. Pracownia wyposażona w 22 stanowiska komputerowe. Pracownia wyposażona w ramach projektu „Od nauki do zdobycia kwalifikacji zawodowych”
	Pracownia komputerowa, technologii drewna	1	Korzystają uczniowie kierunków technik technologii drewna, stolarz i innych. Pracownia wyposażona w 20 stanowisk komputerowych. Pracownia wyposażona w ramach projektu „Od nauki do zdobycia kwalifikacji zawodowych”.
	Pracownia reklamy i marketingu	1	Korzystają uczniowie kierunków technik organizacji reklamy i technik obsługi turystycznej.
	Pracownia językowa, marketingu i reklamy	1	Korzystają uczniowie kierunków technik organizacji reklamy, technik informatyk, technik logistyk, technik pojazdów samochodowych i innych.
	Pracownia turystyki	1	Korzystają uczniowie kierunków technik obsługi turystycznej i innych.
	Pracownia geografii turystycznej	1	Korzystają uczniowie kierunków technik obsługi turystycznej i innych.
	Pracownia logistyczno-spedycyjna	1	Korzystają uczniowie kierunków technik spedytor, technik logistyk i innych.
	Pracownia logistyczno-spedycyjna, reklamy i marketingu	1	Korzystają uczniowie kierunków technik spedytor, technik logistyk, technik organizacji reklamy i innych. Pracownia wyposażona w ramach projektu „Młodzi zawodowcy - program rozwojowy Technikum nr 2 w Suwałkach”.
	Pracownia logistyczno-spedycyjna	1	Korzystają uczniowie kierunków technik spedytor, technik logistyk i innych. Pracownia wyposażona w ramach projektu „Młodzi zawodowcy - program rozwojowy Technikum nr 2 w Suwałkach”.
	Pracownia samochodowa, mechaniczna	1	Korzystają uczniowie kierunków technik pojazdów samochodowych, mechanik pojazdów samochodowych, elektromechanik pojazdów samochodowych i innych. Pracownia wyposażona w ramach projektu „ Od

			nauki do sukcesu – adaptacja pomieszczeń do praktycznej nauki zawodu”.
	Pracownia samochodowa	2	Korzystają uczniowie kierunków technik pojazdów samochodowych, mechanik pojazdów samochodowych, elektromechanik pojazdów samochodowych i innych. Jedna pracownia wyposażona w ramach projektu „Od nauki do zdobycia kwalifikacji zawodowych”.
	Pracownia samochodowa, mechaniczna	1	Korzystają uczniowie kierunków technik pojazdów samochodowych, mechanik pojazdów samochodowych, elektromechanik pojazdów samochodowych i innych.
Pracownia do praktycznej nauki zawodu (ul. Wylotowa 30)	Pracownia komputerowego wspomagania projektowania	1	Korzystają uczniowie kierunków technik pojazdów samochodowych, mechanik pojazdów samochodowych, elektromechanik pojazdów samochodowych.
	Pracownia technik poligraficzno-reklamowych	1	Korzystają uczniowie kierunków technik organizacji reklamy.
	Pracownia obróbki skrawaniem metali	1	Korzystają uczniowie kierunków technik pojazdów samochodowych, mechanik pojazdów samochodowych, elektromechanik pojazdów samochodowych.
	Pracownia instalacji elektrycznych i elektronicznych	1	Korzystają uczniowie kierunków technik pojazdów samochodowych, mechanik pojazdów samochodowych, elektromechanik pojazdów samochodowych.
	Pracownia pomiarów elektrycznych	1	Korzystają uczniowie kierunków technik pojazdów samochodowych, mechanik pojazdów samochodowych, elektromechanik pojazdów samochodowych.
	Pracownie obróbki drewna i tworzyw drzewnych oraz wykańczania powierzchni	2	Korzystają uczniowie kierunków technik technologii drewna i stolarz oraz słuchacze kwalifikacyjnego kursu zawodowego A.13 wytwarzanie wyrobów stolarskich.
	Pracownie mechaniki pojazdów samochodowych	2	Korzystają uczniowie kierunków technik pojazdów samochodowych, mechanik pojazdów samochodowych, elektromechanik pojazdów samochodowych.
	Pracownia diagnostyki samochodowej	1	Korzystają uczniowie kierunków technik pojazdów samochodowych, mechanik pojazdów samochodowych, elektromechanik pojazdów samochodowych.
	Pracownia elektromechaniki pojazdów samochodowych	1	Korzystają uczniowie kierunków technik pojazdów samochodowych, mechanik pojazdów samochodowych, elektromechanik pojazdów samochodowych.
Pracownie kształcenia ogólnokształcącego	Pracownie przedmiotowe	21	Korzystają uczniowie wszystkich kierunków

Źródło: Założenia dotyczące kształcenia zawodowego i współpracy szkół z pracodawcami, Suwałki, sierpień 2017, s. 12-14.

Analiza stanu urządzeń i sprzętu pozostającego w dyspozycji szkoły do nauki zawodów wskazuje, że duża część istniejącego wyposażenia pracowni, w których odbywają się zajęcia praktyczne, nie nadaje się do dalszego użytkowania, jest przestarzała i przygotowywana do likwidacji.

Część urządzeń zakupionych przed laty nie odpowiada standardom wykorzystywanym aktualnie w przedsiębiorstwach. Biorąc pod uwagę rekomendacje i standardy wymagań egzaminacyjnych określanych przez komisje egzaminacyjne, a także potrzeby zmieniającej się sytuacji na rynku pracy i związanych z tym wymagań konkurencyjności naszych uczniów, szkoła musi przygotować i doposażyć pracownie zawodowe w sprzęt, narzędzia i urządzenia niezbędne do realizacji procesu nauczania zgodnego z katalogiem wyposażenia pracowni oraz umożliwiające uczniom naukę w warunkach odzwierciedlających naturalne warunki pracy właściwe dla nauczanych zawodów.

Z uwagi na oddalenie od siedziby szkoły warsztatów szkolnych zlokalizowanych w Centrum Kształcenia Praktycznego przy ul. Wylotowej 30 – odległość ok. 4 km, brak jest możliwości prowadzenia stałego nadzoru pedagogicznego, utrudniony jest dostęp dla młodzieży, która jest zmuszona przemieszczać się między budynkami. Ze względu na przestarzały sprzęt i urządzenia do realizacji praktycznej nauki zawodów branży samochodowej i drzewnej, konieczna jest budowa nowego obiektu – warsztatów szkolnych wraz z wyposażeniem, odpowiadającym standardom współczesnej edukacji, zapotrzebowaniu pracodawców na lokalnym rynku pracy.

1.1.4. Doradztwo i orientacja zawodowa

Uczniowie Zespołu Szkół nr 6 objęci są doradztwem zawodowym. Szkoła organizuje spotkania z doradcami zawodowymi. Młodzież bierze udział w konkursach np. Ogólnopolskich Tygodniach Kariery na poziomie krajowym i europejskim, w Olimpiadzie z Wiedzy o Zarządzaniu Karierą Zawodową oraz w zajęciach z tworzenia biznesplanu własnej działalności gospodarczej, uczniowie spotykają się z przedsiębiorcami, pracownikami urzędów pracy, przedstawicielami różnych instytucji m.in. policji, wojska, inspekcji pracy, inspekcji transportu drogowego. Szkoła współpracuje z innymi szkołami zawodowymi, uczelniami wyższymi. Kierunki kształcenia są prezentowane w czasie spotkań z uczniami. Na zajęciach edukacyjnych z podstaw przedsiębiorczości realizowane są tematy związane ze ścieżką kariery zawodowej, każdy oddział kształcący się w zawodzie odbywa dodatkowo zajęcia z prowadzenia działalności gospodarczej w danej branży.

Od roku szkolnego 2017/2018 Zespół Szkół nr 6 jest beneficjentem projektu pn. „Suwalskie Centra Kompetencji Zawodowych”, w ramach którego przewidziano:

- przeprowadzenie diagnozy stanu doradztwa edukacyjno – zawodowego w szkole,
- utworzenie sieci współpracy i samokształcenia w zakresie doradztwa zawodowego
- utworzenie Szkolnego Punktu Informacji i Kariery
- realizację grupowego poradnictwo edukacyjno – zawodowego
- realizację doradztwa kompetencji dla uczniów.

Uczniowie skorzystają z dodatkowych zajęć m.in. z przedsiębiorczości, zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania np. koło miłośników motoryzacji, koło naukowe branży drzewnej – meblarstwo. Zostaną zrealizowane zajęcia przygotowujące do egzaminów zawodowych m.in. w kwalifikacjach branży samochodowej i drzewnej A. 50 *Organizacja i prowadzenie procesów przetwarzania drewna*, w kwalifikacji AU.15 *Wytwarzanie wyrobów stolarskich* oraz kwalifikacji M.18 *Diagnozowanie i naprawa podzespołów i zespołów pojazdów samochodowych*, kwalifikacji M.12 *Diagnozowanie oraz naprawa elektrycznych i elektronicznych układów pojazdów samochodowych*, kwalifikacji M.42 *Organizacja i prowadzenie procesu obsługi pojazdów samochodowych*.

W ramach realizacji projektu młodzież oraz nauczyciele teoretycznych i praktycznych przedmiotów zawodowych nabędą nowe umiejętności na kursach, podnoszących kompetencje w zawodach. Planowane są takie kursy jak np.:

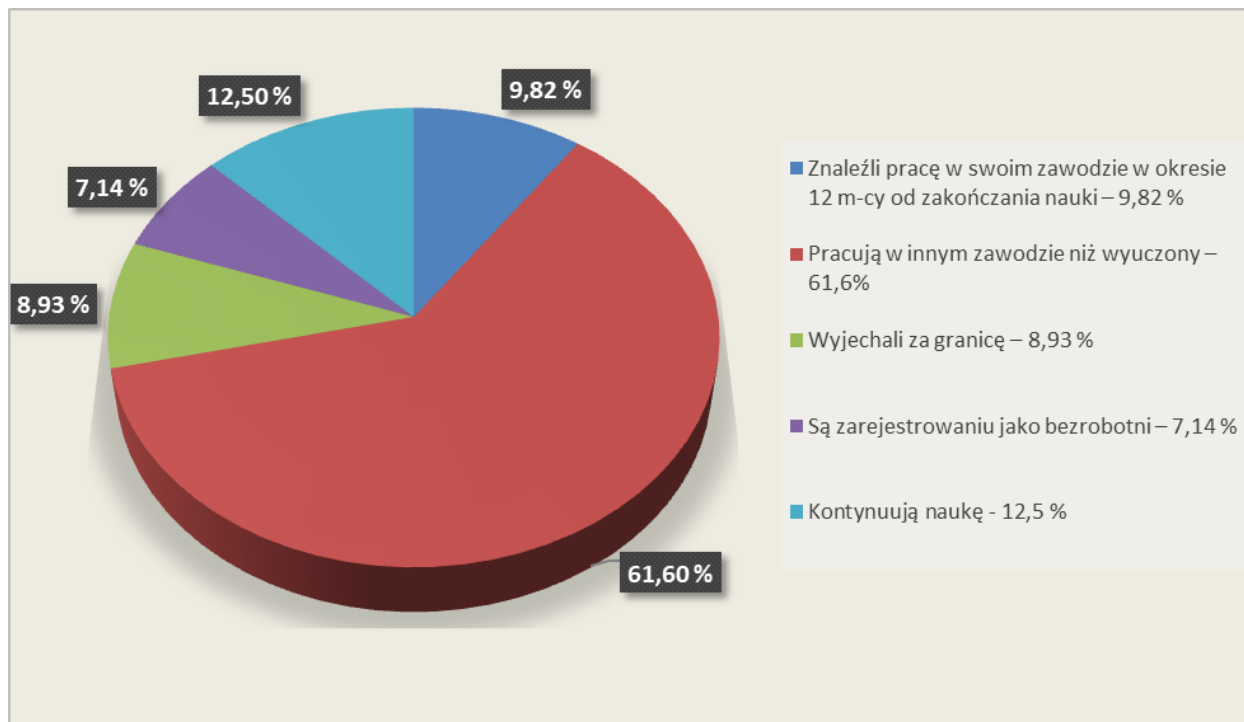
- Diagnostyka z wykorzystaniem testera i oscyloskopu
- Naprawa i diagnostyka układów klimatyzacji
- TopSolid- projektowanie 3D - wykorzystanie oprogramowania w branży drzewnej

Badania losów absolwentów Zespołu Szkół nr 6 wykazały, że wykazują oni duże zainteresowanie pozyskaniem jak najszybciej dobrej pracy w kraju i poza jego granicami. Są oni poszukiwanymi pracownikami na rynku krajowym i zagranicznym ze względu na posiadane konkretne umiejętności zawodowe. Z badań wynika, że absolwenci:

- Znaleźli pracę w swoim zawodzie w okresie 12 m-cy od zakończenia nauki – 9,82 %
- Pracują w innym zawodzie niż wyuczony – 61,6%
- Wyjechali za granicę – 8,93 %
- Są zarejestrowani jako bezrobotni – 7,14 %
- Inne, jakie: kontynuują naukę w szkole policealnej - 12,5 %
- Kontynuują naukę na studiach dziennych publicznych – 29,46 %
- Kontynuują naukę na studiach dziennych prywatnych – 2,68 %
- Kontynuują naukę na studiach zaocznych – 8,93 %
- Pracują na umowę o pracę – 35,71 %
- Pracują na umowę zlecenie – 15,18 %
- Pracują na własny rachunek – 9,82 %
- Łączą naukę z pracą – 19,64 %¹

¹ *Audyty kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych, dla których organem prowadzącym jest Miasta Suwałki, Centrum Ekspertyki Uniwersytetu sp. z o.o. z siedzibą w Białymstoku, s. 33.*

Wykres 6: Losy absolwentów Zespołu Szkół nr 6

Źródło: badanie własne

1.1.5. Współpraca z pracodawcami

Zgodnie z priorytetami kształcenia zawodowego w Polsce, Zespół Szkół nr 6 współpracuje ze względnie dużą liczbą przedsiębiorstw, stale rozszerza kontakty z pracodawcami, utrzymuje kontakt, co pozwala śledzić bieżące potrzeby pracodawców, ale również budować system praktycznej edukacji zawodowej, w którym proces edukacyjny odbywa się zarówno w szkole jak i w przedsiębiorstwie. Obecnie szkoła kształci w 8 zawodach na poziomie technikum i branżowej szkoły I stopnia.

W Zespole Szkół nr 6 im. Karola Brzostowskiego w Suwałkach zgodnie z podpisanymi porozumieniami realizowane są wspólnie z pracodawcami i innymi instytucjami związanymi ze szkolnictwem zawodowym następujące działania:

FABRYKA MEBLI „FORTE” S.A. z siedzibą w Ostrowi Mazowieckiej, O/Suwałki

- uczniowie klas technik technologii drewna realizują praktyki zawodowe,
- młodzież klas technik technologii drewna realizuje w fabryce zajęcia edukacyjne – pracownia badań laboratoryjnych, uczestniczy w wycieczkach edukacyjnych mających na celu zapoznanie uczniów z funkcjonowaniem zakładu,
- klasy branży drzewnej (stolarz i technik technologii drewna) są objęte patronatem fabryki.

Zakład Stolarki Budowlanej „CAL” w Suwałkach

- uczniowie klas technik technologii drewna realizują praktyki zawodowe,
- młodzież klas technik technologii drewna realizowała w zakładzie zajęcia edukacyjne – pracownia badań laboratoryjnych, uczestniczy w wycieczkach edukacyjnych mających na celu zapoznanie uczniów z funkcjonowaniem zakładu.

Zakłady drzewne „SEKPOL” w Suwałkach

- uczniowie klas technik technologii drewna realizują praktyki zawodowe,
- młodzież klas technik technologii drewna uczestniczyła w wycieczkach edukacyjnych, mających na celu zapoznanie uczniów z pierwiastkowym przerobem drewna.

Autosalon „EUCAR” w Suwałkach

- uczniowie klas technik pojazdów samochodowych realizują praktyki,
- młodzież klas technik logistyki uczestniczy w wycieczkach edukacyjnych mających na celu poznanie nowoczesnych technik logistycznych.

Serwis „Toyota” w Suwałkach

- uczniowie klas technik pojazdów samochodowych realizują praktyki zawodowe,
- młodzież klas technik pojazdów samochodowych uczestniczy w wycieczkach edukacyjnych w celu podniesienia jakości kształcenia zawodowego.

„Bayer Media” w Suwałkach

- uczniowie klas technik organizacji reklamy realizują praktyki zawodowe, uczestniczą w wycieczkach edukacyjnych w celu poznania zasad pracy agencji reklamowej.

Hotel „Loft” w Suwałkach

- uczniowie klas technik obsługi turystycznej realizują praktyki zawodowe.

Virtual Travel Systems S.A.

- uczniowie klas technik informatyki brali udział w zorganizowanym dla nich obozie programistycznym,
- firma organizowała konkursy szkolne w obszarze programowania aplikacji mobilnych,
- nauczyciel przedmiotów zawodowych odbył staż w firmie, uczniowie realizują zajęcia pozalekcyjne w siedzibie firmy z przedsiębiorcą.

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

- młodzież klas technik technologii drewna wykonywała ćwiczenia z konserwacji drewna oraz wytrzymałości drewna w laboratoriach uczelni, uczestniczyła w wycieczkach edukacyjnych,
- młodzież klas technik technologii drewna uczestniczyła w Ogólnopolskim Młodzieżowym Konkursie Wiedzy o Drewnie organizowanym przez SGGW (uczeń klasy 3TD Tomasz Racis został laureatem konkursu, zdobył indeks Wydziału Technologii Drewna SGGW),

- klasy branży drzewnej (stolarz i technik technologii drewna) są objęte patronatem uczelni.

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Suwałkach im. Edwarda F. Szczepanika

- uczniowie klas technik organizacji reklamy realizują praktyki zawodowe,
- młodzież klas technik organizacji reklamy uczestniczy w warsztatach - poznawanie zasady pracy biura do spraw promocji,
- młodzież klas technik pojazdów samochodowych i mechanik pojazdów samochodowych uczestniczyła w wycieczkach edukacyjnych, w czasie których wykonywała ćwiczenia praktyczne z zasilania silników ZI i ZS oraz poznawała laboratorium kryminalistyczne.

Politechnika Białostocka w Białymstoku

- uczniowie klas technik pojazdów samochodowych oraz technik informatyk brali udział w wizycie studyjnej na uczelni – m.in. zapoznawali się z nowinkami z techniki i robotyki,
- klasy branży samochodowej (technik pojazdów samochodowych, mechanik pojazdów samochodowych, elektromechanik pojazdów samochodowych) oraz technik informatyk są objęte patronatem uczelni.

Ponadto dla uczniów, kształcących się w zawodach stolarz i mechanik pojazdów samochodowych i blacharz samochodowy, prowadzone jest kształcenie praktyczne na podstawie umów – skierowania do szkoły młodocianych.

W Zespole Szkół nr 6 funkcjonują „klasy patronackie”. Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie oraz Fabryka Mebli „Forte” S.A. objęły patronatem klasy kształcące w zawodach stolarz i technik technologii drewna. Natomiast Politechnika Białostocka sprawuje patronat nad zawodami branży samochodowej: technik pojazdów samochodowych, mechanik pojazdów samochodowych oraz elektromechanik pojazdów samochodowych.

Pracodawcy zgłaszają konkretne oczekiwania wobec uczniów w zakresie wiedzy, a przede wszystkim umiejętności zawodowych i tzw. kompetencji miękkich, a także współuczestniczą w zmianach programów nauczania w danych kierunkach/zawodach.

Zespół Szkół nr 6 im. Karola Brzostowskiego w Suwałkach, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom współczesnej motoryzacji, planuje modernizację programów nauczania zawodów – mechanik pojazdów samochodowych, elektromechanik pojazdów samochodowych i technik pojazdów samochodowych poprzez podjęcie ścisłej współpracy w realizacji procesu dydaktycznego z wiodącymi na rynku motoryzacyjnym serwisami diagnozy i napraw samochodów m.in. Autoryzowanym

Dealerem TOYOTY - Alta Filipkowsy Spółka jawna z siedzibą firmy przy ul. Łukasiewicza 1d w Elku; serwis w Suwałkach przy ul. Wojska Polskiego 42.

Ponieważ jednym z podstawowych wyzwań stojących przed współczesnym transportem jest konieczność ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko i klimat, wynikającego z jego rozwoju, treści nauczania ww. zawodów będą szczególny nacisk kładły na coraz częściej stosowany w pojazdach napęd hybrydowy i elektryczny np. w samochodach TOYOTA.

Zaplanowane do zakupu wyposażenie pracowni branży samochodowej (7 nowych pracowni w budynku warsztatów szkolnych) będzie wykorzystywane do diagnozowania i napraw pojazdów z napędem spalinowym i spalinowo - elektrycznym. Pojazdy hybrydowe zbudowane są tak jak inne tzw. tradycyjne, poruszające się masowo po drogach pojazdy tzn. mają te same elementy, układy, a dodatkowo uzupełnione są o napęd elektryczny. W każdej pracowni uczniowie będą nabywali wiedzę i umiejętności niezbędne do prawidłowej diagnostyki i naprawy układów pojazdów samochodowych, w tym pojazdów hybrydowych i elektrycznych. Warto podkreślić, że zaplanowane do zakupu samochody używane, wykorzystywane w nauce zawodów pomoce dydaktyczne jako modele dydaktyczne do napraw są „ekologiczne” – wyposażone w katalizatory spalin i filtry cząstek stałych, posiadają także system diagnostyki pokładowej OBD2 służący do ograniczenia emisji toksycznych składników spalin w silnikach z zapłonem iskrowym i z zapłonem samoczynnym.

Dodatkowo, argumentem wskazującym na zasadność realizacji projektu dla branży samochodowej jest fakt realizacji tematyki związanej z pojazdami wyposażonymi w napęd hybrydowy i elektryczny pojazdów samochodowych na przedmiotach w zawodzie technik pojazdów samochodowych tj. budowa i naprawa pojazdów samochodowych (budowa i rodzaje napędów), wyposażenie elektryczne i elektroniczne pojazdów samochodowych. Tematyka zajęć obejmuje treści z obszaru diagnozowania i napraw, a praktyczna nauka zawodu ma na celu nabycie umiejętności w dziedzinie diagnozowania (wyszukiwania usterek, kontroli działania układów, zespołów i ich napraw).

Nowym przedsiębiorstwem z lokalnego rynku pracy, z którym szkoła nawiąże współpracę w zakresie kształcenia młodzieży uczącej się zawodów branży drzewnej jest Padma Art. Sp. z o.o.

W roku szkolnym 2017/2018 uczniowie klas trzecich technikum odbędą miesięczne praktyki zawodowe w zakładach pracy. Szkoła podpisała stosowne umowy o praktyczną naukę zawodów z następującymi przedsiębiorcami / instytucjami:

TECHNIK INFORMATYK

- Cylwa Stanisław Graf - Druk Cylwa, ul. Sejneńska 65B, 16-400 Suwałki
- Maximax S.C. Regina Niedziejko, ul. E. Plater 15, 16-400 Suwałki
- ELASTIC.PL, ul. Utrata 2 B, 16-400 Suwałki

- G- SOTF, ul. Noniewicza 57 (lokal 4A, 2 piętro), 16-400 Suwałki
- MICROGRAF, ul. Waryńskiego 3, 16-400 Suwałki
- Actiwa Suwałki, ul. Kościuszki 103 lok 7, 16-400 Suwałki
- Firma Usługowo-Handlowa "FOLTEX" Janina Barbara Ząbkiewicz, ul. Patli 19, 16-400 Suwałki
- Zakład Elektroniki SUWAR Sadowska Spółka Jawna, ul. 1 Maja 24, 16-400 Suwałki
- Suwałki Serwis Informacyjny, ul. Kościuszki 112c lok. 4, 16-400 Suwałki
- PHU Audioton S.C., ul. Kościuszki 61, 16-400 Suwałki
- MidiCentrum, ul. Wincentego Witosa 4a, 16-402 Suwałki
- Dziennik Internetowy Niebywale Suwałki, ul. Innowacyjna 1, 16-400 Suwałki
- NordCom Łomża - Arkadiusz Sacharczuk, ul. Bema 23, 18-400 Łomża
- Aqual, Dubowo Drugie 35, 16-400 Dubowo Drugie
- Copy EXPRESS, ul. Utrata 2C lok.17, 16-400 Suwałki
- SALAG Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowa, ul. Szafirowa 5, 16-400 Suwałki
- IDEA NORD Sp. z o.o., ul. Raczkowska 183 d, 16-400 Suwałki
- BrownSugar, ul. Grójecka 34 lok. 29, 02-308 Warszawa
- MATRIX Cezary Taraszkiewicz, ul. Sejneńska 13, 16-400 Suwałki
- Xanadu Serwis Kamila Suchodolska, ul. Wesola 55, 16-400 Suwałki
- Prokuratura Okręgowa, ul. gen. Kazimierza Pułaskiego 26, 16-402 Suwałki
- 3 Film Studio Krzysztof Dawid Kowalewski, ul. Innowacyjna 1, 16-400 Suwałki

TECHNIK LOGISTYK

- Jaćwing. Biuro turystyczne, ul. Wylotowa 23, 16-400 Suwałki
- Firma Usługowo-Handlowa. Ewa Sudnik, ul. Bakalarzewska 19C, 16-400 Suwałki
- Trans Lech Agencja Turystyczna, ul. Teofila Noniewicza 93 B lok 3, 16-400 Suwałki
- Padma 3.0, ul. Brylantowa 7, 16-402 Suwałki
- MALOW, ul. Wojska Polskiego 114 A, 16 – 400 Suwałki
- Fabryki Mebli „Forte”, ul. Północna 30, 16-400 Suwałki

- Usługi Transportowo-Handlowe Franciszek Borowy, ul. Białostocka 32, 16-400 Suwałki
- OBI Suwałki, ul. Armii Krajowej 35, 16-400 Suwałki
- Usługi Transportowe, ul. Innowacyjna 1 lokal 102, 16-400 Suwałki
- EPAKA Suwałki, ul. 1 Maja 1/1, 16-400 Suwałki
- Usługi Transportowe Bogusława Forencewicz-Sawicka, ul. Korczaka 1 a lok. 34, 16-400 Suwałki

TECHNIK ORGANIZACJI REKLAMY

- Agencja usługowa „Omega”, ul. Pułaskiego 26, 16-400 Suwałki
- Virtual Travel Systems Spółka Akcyjna, ul. Innowacyjna 1, 16-400 Suwałki
- Centrum Integracji Społecznej w Suwałkach, ul. Szkolna 7, 16 – 400 Suwałki
- Biuro BAYER MEDIA, ul. Kościuszki 82/10, 16-400 Suwałki
- Pracownia Reklamy. Romuald Skoczylas, ul. Noniewicza 93B, 16-400 Suwałki
- PHU Bingo Hurt-Detal, ul. Utrata 2C/30, 16-400 Suwałki
- Wyrób Szyldów i Reklam Andrzej Pstrzoch, ul. Emilii Plater 1, 16-400 Suwałki
- Ghaj Plus sp. z o.o., ul. Przytorowa 19, 16-400 Suwałki
- Manufaktura Reklamy Dorota Olszewska-Mioduszevska, Plac Wolności 14, 19-400 Olecko
- Mewa G. Fimowicz, ul. Północna 4, 16-400 Suwałki

TECHNIK OBSŁUGI TURYSTYCZNEJ

- HOTEL 2 POTOKI, ul. Polna 5, 58-540 Karpacz
- Gościniec Pod Strzechą, Krzywe 16B, 16-402 Suwałki
- New Corner, al. Bursztynowa 32, 72-350 Niechorze
- Hotel Uzdrowskiowy St. George, ul. Kościuszki 180, 57-350 Kudowa Zdrój

TECHNIK POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH

- Gab Trans, ul. Raczkowska 167, 16-400 Suwałki
- Sam-Mot, ul. Konopnickiej 51, 16-500 Sejny
- Metal Cars Tomasz Moroz, ul. W. Polskiego 110 F, 16-400 Suwałki
- Ar –TIR, ul. Utrata 203, 16-400 Suwałki
- MTD Butkiewicz, Biała Woda 46, 16-400 Suwałki

- Jaworski Grzegorz. Autonaprawa, ul. Wojska Polskiego 64, 16-402 Suwałki
- AutoSerwis Robert Wierzajtys, ul. Waryńskiego 26B, 16-400 Suwałki
- Cartom Korzeniecki Tomasz, Plac Św. Agaty 1A, 16-500 Sejny
- Auto-Handel WIGRY, ul. Pułaskiego 123, 16-400 Suwałki
- Auto Naprawa Janusz Szewczyk, Leśna 15, 16-400 Suwałki

Współpraca szkoły z pracodawcami przynosi korzyści obu stronom. Niewątpliwie jednak najwięcej zyskuje uczeń, który nabywa umiejętności praktyczne w rzeczywistym środowisku pracy, a także ma możliwość na bieżąco poznawania nowych rozwiązań i technologii stosowanych w danej branży. Nawiązanie współpracy szkoły z zakładami ułatwia absolwentom zdobycie atrakcyjnej pracy po ukończeniu szkoły, a pracodawcy stwarza możliwość zatrudnienia pracownika kompetentnego, dobrze przygotowanego do pracy w swoim zawodzie. Dlatego tak ważne jest, aby w realizacji kształcenia zawodowego praktycznego była możliwość organizacji zajęć praktycznych u pracodawców, co stwarza im ponadto możliwość zatrudnienia najzdolniejszych uczniów. Dodatkową korzyścią dla firm jest także promowanie marki przedsiębiorstwa w otoczeniu lokalnym.

Współpraca z pracodawcami to również korzyść dla szkoły, która w ramach podjętej współpracy może uczestniczyć w szkoleniach zawodowych dla nauczycieli organizowanych przez pracodawców. W ramach podjętych działań pracownie szkolne mogą być wyposażone w nowoczesne urządzenia, sprzęty, pomoce dydaktyczne.

12 marca 2018r. powołana została Rada Programowa przy Zespole Szkół nr 6 im. Karola Brzostowskiego w Suwałkach, w skład której weszli przedstawiciele następujących podmiotów:

- **Fabryki Mebli „FORTE” S.A.**, Ostrów Mazowiecka, ul. Biała 1, fabryka w Suwałkach, ul. Północna 30
- **Malow Spółka z o.o.**, Suwałki, ul. Wojska Polskiego 114A
- **Padma Art. Sp. z o.o. i Sp. komand.**, Suwałki, ul. Wojska Polskiego 118E
- **Autoryzowany Dealer TOYOTA** - Alta Filipkowscy Spółka jawna, Elk, ul. Łukasiewicza 1d; serwis w Suwałkach, ul. Wojska Polskiego 42
- **Virtual Travel Systems S.A.**, Suwałki, ul. Innowacyjna 1
- **Zakład Mechaniki Pojazdowej Robert Wierzajtys**, Suwałki, ul. Waryńskiego 26B
- **Firma Usługowo-Handlowa "FOLTEX"** Janina Barbara Ząbkiewicz, Suwałki, ul. Patli 19
- **Miasto Suwałki** (organ prowadzący szkołę)

Celem głównym działań Rady Programowej jest łączenie potencjału gospodarczego, edukacyjnego i naukowego na rzecz kształcenia zawodowego na potrzeby gospodarki i lokalnego rynku pracy, uczestniczenie w procesie kształtowania świadomości społecznej i wykreowanie szkolnictwa zawodowego na szkolnictwo pozytywnego wyboru. Współpraca szkoły z pracodawcami w ramach Rady Programowej zakłada m.in.: wyrażenie opinii na temat strategii kształcenia zawodowego w szkole, wyrażenia opinii na temat istniejących i tworzonych kierunków kształcenia w szkole, reprezentowanie lokalnych pracodawców przed dyrektorem szkoły, wyrażanie oczekiwań pracodawców w zakresie jakości kształcenia zawodowego (wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych uczniów), rekomendowanie wprowadzania do oferty szkoły dodatkowych kursów, szkoleń, staży, praktyk, organizowanie wizyt zawodoznawczych dla uczniów i nauczycieli, współuczestniczenie w organizacji staży i praktyk zawodowych dla uczniów i nauczycieli, opiniowanie programów nauczania dla zawodów i ich modyfikacja.

1.2. Potrzeby szkoły

1.2.1. Potrzeby i oczekiwania uczniów

Szkoła przygotowuje młodzież do pracy w określonym zawodzie, w związku z tym na wszystkich nauczycielach ciąży obowiązek integrowania i korelowania kształcenia ogólnego i zawodowego. W ramach nauczania przedmiotów zawodowych nauczyciele muszą również realizować istotne cele kształcenia ogólnego i odwrotnie, nauczyciele kształcenia ogólnego powinni w obrębie swej tematyki regularnie odnosić się do aspektów zawodowych. Nadrzędnym celem kształcenia w Zespole Szkół nr 6 jest przygotowanie uczniów do życia w warunkach współczesnego świata, wykonywania pracy zawodowej i aktywnego funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy. Realizując swoje zadania, szkoła bierze pod uwagę zmiany zachodzące w otoczeniu gospodarczo-społecznym, na które wpływają: gospodarka oparta na wiedzy, globalizacja, wzrastająca rola handlu międzynarodowego, mobilność geograficzna i zawodowa, nowe technologie oraz wzrost wymagań pracodawców dotyczący wiedzy i umiejętności pracowników.

Uczniowie biorą udział w konkursach, zdobywają nagrody w różnych dziedzinach zawodowych. Zainteresowania zawodem nie zawsze jednak idą w parze z zaangażowaniem w przedmioty ogólnokształcące, jest to niewątpliwie wyzwaniem dla nauczycieli tych przedmiotów.

Wśród uczących się jest młodzież dojeżdżająca do szkoły z odległych obszarów wiejskich, pochodząca z rodzin o niskim standardzie życia, doświadczająca problemów finansowych lub znaj-

dująca się w niestabilizowanej sytuacji życiowej. Szkoła niejednokrotnie boryka się z problemem niskiej frekwencji uczniów na zajęciach edukacyjnych.

W 2017 roku zostało wykonane badanie ankietowe zapotrzebowania uczniów na zajęcia dodatkowe. Wyniki zbiorcze przedstawiono poniżej w tabelach 5 i 6. W klasach I i II największe jest zapotrzebowanie na zajęcia wyrównawcze oraz rozwijające zainteresowania w tym zajęcia sportowe. W klasach III i IV uczniowie najczęściej zgłaszają zapotrzebowanie na dodatkowe zajęcia przygotowujące do matury.

W ankiecie uczniowie zostali poproszeni o określenie poziomu swoich kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy. Każdą z wskazanych kompetencji mieli oceniać w skali 1 do 5, gdzie 1-bardzo niskie, 2 - niskie, 3-przeciętne, 4- wysokie, 5-bardzo wysokie.

W zakresie poziomu własnych kompetencji kluczowych określonych w ankiecie, badani najwyżej ocenili kompetencje społeczne i kompetencje emocjonalno- społeczne, w obu przypadkach ponad 50 % uczniów wybrało odpowiedzi wysokie lub bardzo wysokie. W przypadku kompetencji porozumiewanie się w językach obcych (20%), podstawowe kompetencje naukowe (28%), kompetencje informatyczne (33%) oraz umiejętność uczenia się (28%) oceny były zbliżone i liczba uczniów, którzy wysoko oceniają swoje kompetencje w tym zakresie oscyluje wokół 30%. Tylko 14% uczniów wysoko ocenia swoje kompetencje matematyczne. Respondenci mają świadomość niezadowalającego poziomu wiedzy czy umiejętności matematycznych, jak też słabszą umiejętność samodzielnego uczenia się, z czego zapewne biorą się m.in. braki wiedzy matematycznej. Ponad połowa ankietowanych ocenia pozytywnie swoje kompetencje i predyspozycje. W odniesieniu do niemal wszystkich wymienionych kategorii najczęściej (ok 50%) pojawiały się odpowiedzi, wskazujące, że uczniowie oceniają swoje kompetencje przeciętnie.

Tabela 4: Autoocena poziomu kompetencji kluczowych

Liczba odpowiedzi	1	2	3	4	5
Porozumiewanie się w językach obcych	5%	21%	54%	16%	4%
Kompetencje matematyczne	16%	32%	38%	14%	0%
Podstawowe kompetencje naukowo – techniczne	2%	15%	54%	28%	0%
Kompetencje informatyczne	7%	11%	49%	33%	0%
Umiejętność uczenia się	4%	18%	50%	23%	5%
Kompetencje społeczne	5%	5%	34%	34%	21%
Kompetencje emocjonalno- społeczne (umiejętności komunikacyjne, budowanie dobrych relacji z innymi)	5%	7%	24%	35%	29%

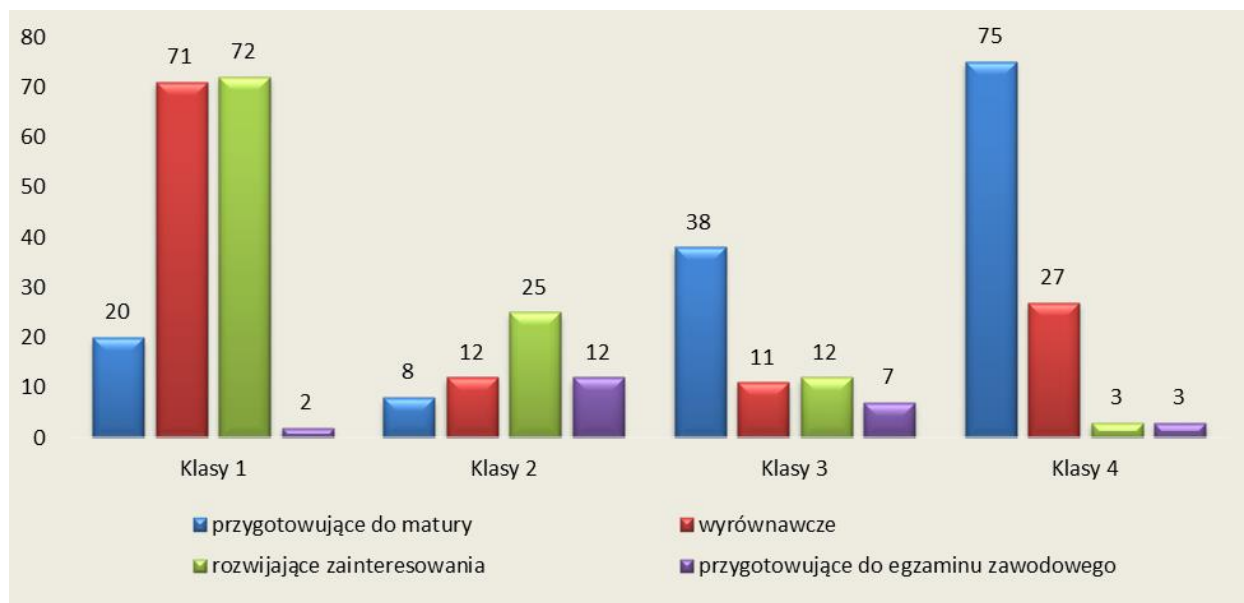
Tabela 5: Zapotrzebowanie uczniów na zajęcia dodatkowe

Zajęcia	Klasy 1	Klasy 2	Klasy 3	Klasy 4
przygotowujące do matury	20	8	38	75
wyrównawcze	71	12	11	27
rozwijające zainteresowania	72	25	12	3
przygotowujące do egzaminu zawodowego	2	12	7	3

Źródło: opracowanie własne

Badani uczniowie w ankiecie badawczej zainteresowani byli dodatkowymi zajęciami, które przedstawia poniższy wykres.

Wykres 7: Zapotrzebowanie uczniów na zajęcia dodatkowe

Źródło: opracowanie własne

W ramach przeprowadzonej diagnozy, o potrzeby uczniów, zapytano również kadre pedagogiczną. W opinii nauczycieli, warto zaproponować uczniom dodatkowe zajęcia pozalekcyjne (koła zainteresowań), co jest zbieżne z oczekiwaniami uczniów. Przede wszystkim powinny to być koła branżowe, poświęcono zagadnieniom związanym z zawodami, w jakich kształci szkoła np. ”

- kółko samochodowe, zajęcia rozwijające pasje mechaniczne , budowa i naprawa pojazdów samochodowych, koło samochodów RC
- zajęcia pozalekcyjne polegające na obsłudze , naprawie i diagnozowaniu pojazdów samochodowych
- zajęcia z dokumentacji, programowanie imprez, kalkulacja imprez, pisma formalne występujące na etapie przygotowania, dokumentacja występująca na etapie sprzedaży imprezy
- szkolne koło filmowe, zajęcia filmowe, dziennikarskie
- zajęcia związane z grafiką komputerową , obróbka obrazu, filmu

- wykonanie połączeń w meblarstwie szkieletowym, montaż mebli szkieletowych, renowacje i naprawy starych mebli
 - zajęcia rozwijające zainteresowania z zakresu organizacji transportu, obsługi klientów i kontrahentów
 - kółko logistyczne
 - laboratorium programowania i robotyki
- Wskazane jest też zaoferowanie uczniom szkoleń specjalistycznych takich jak np.
- certyfikowane szkolenia informatyczne – bezpieczeństwo informatyczne, informatyka biznesowa, certyfikaty Microsoft
 - zajęcia dotyczące obsługi i wdrażania nowych technologii, zajęcia praktyczne - pisanie i zastosowanie programów w urządzeniach mobilnych, rootowanie systemów mobilnych, smartwatche i inne gadżety elektroniczne, tworzenie sieci domowych złożonych z różnych urządzeń
 - nauka obsługi programu do wspomagania projektowania w branży drzewnej TopSolid
 - szkolenia z zakresu pomiarów elektrycznych i elektronicznych zespołów samochodowych
 - obsługa i diagnostyka klimatyzacji
 - operator wózków podnośnikowych
 - kurs prawa jazdy kat. B

Zdaniem nauczycieli uczniowie potrzebują przede wszystkim zajęć wyrównawczych.

Wśród dodatkowych elementów oferty edukacyjnej, które mogą zainteresować uczniów nauczyciele wymienili:

- dostęp do płatnych platform elearningowych służących do nauki programowania (codecomat.com, kodologia.pl, eduweb.pl)
- włączyć szkołę w sieć e-learningu uczelni wyższych
- praktyka z wykorzystywaniem nowoczesnego sprzętu.
- zajęcia sportowe, relaks, taniec
- kurs wizażu dla dziewcząt
- zajęcia u pracodawcy
- wyjazdy na targi branżowe
- dostęp do nowoczesnego sprzętu
- zwiedzanie zakładów produkcyjnych

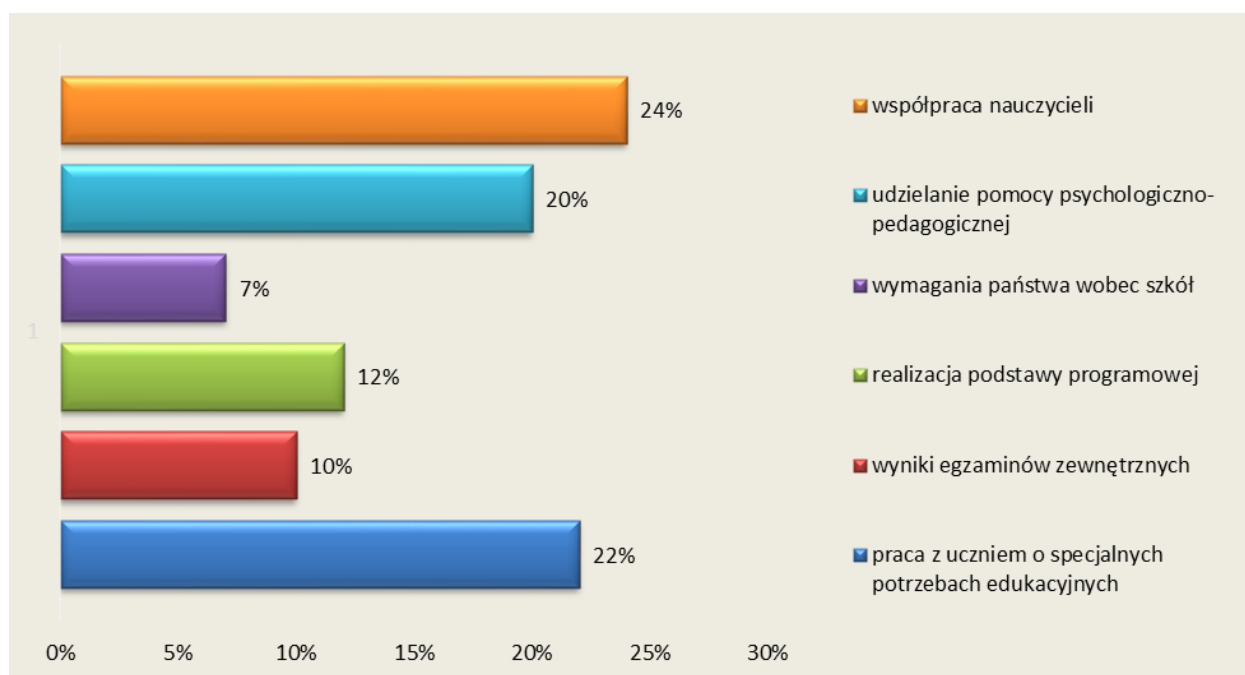
- wdrożenie do pełnienia przez ucznia wielu ról służących przygotowaniu do życia w społeczeństwie dorosłych, np. prowadzenie działalności gospodarczej
- gry edukacyjne i zabawy
- wycieczki edukacyjne

1.2.2. Potrzeby rozwojowe kadry dydaktycznej

Na podstawie wyników ankiet kierowanych do nauczycieli określono plan wspomagania w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli Zespołu Szkół nr 6 na rok szkolny 2017/2018. Obszarami pracy szkoły, które według pedagogów wymagają podjęcia interwencji są: współpraca nauczycieli, praca z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych, udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Poniższy wykres przedstawia wszystkie wskazania nauczycieli:

Wykres 8: Wskazania nauczycieli

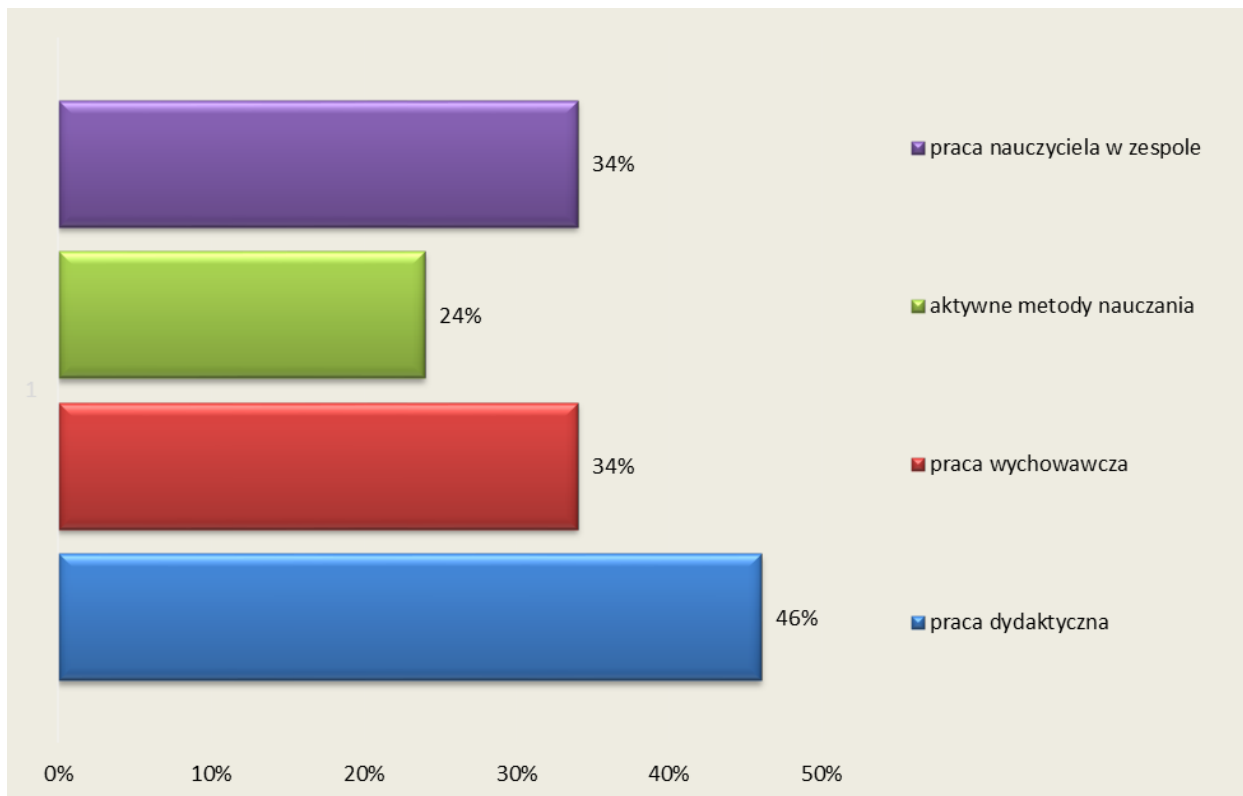

Źródło: badanie własne

Nauczyciele określili również, w jakich obszarach chcieliby się doskonalić. Najwięcej wskazań dotyczyło **pracy dydaktycznej** – np. diagnoza możliwości i potrzeb uczniów, techniki i metody uczenia się, motywowanie, ocenianie ucznia, w tym informacja zwrotna, ocenianie kształtujące, innowacje w szkole, uczeń zdolny; style uczenia się; neurodydaktyka w szkole; **pracy nauczyciela w zespole** – np. efektywna praca zespołowa, komunikacja interpersonalna; **pracy wychowawczej w szkole** – np. budowanie relacji nauczyciel – uczeń, rozwiązywanie problemów wychowawczych;

kształtowanie postaw i wartości uczniów; metody pracy wychowawczej, budowanie zespołu klasowego; rola i zadania wychowawcy klasowego.

Wykres 9: Wskazania nauczycieli

Źródło: badanie własne

Celami priorytetowymi na rok szkolny 2017/2018 jest wspomaganie (doskonalenie zawodowe nauczycieli) w obszarach:

- Poprawa efektywności prowadzonego w szkole procesu dydaktyczno-wychowawczego
- Poprawa relacji interpersonalnych w szkole

Efektami zaplanowanych działań będą:

- Uczniowie szkoły są otoczeni opieką psychologiczno-pedagogiczną zgodnie z procedurami funkcjonującymi w szkole.
- Uczniowie są wspierani w prowadzonym w szkole procesie dydaktyczno-wychowawczym.
- Poprawiają się relacje interpersonalne/praca zespołowa nauczycieli.
- Prowadzony w szkole proces dydaktyczny jest atrakcyjny dla uczniów.

Nieustannie zmieniające się potrzeby rynku pracy, jak i szybki postęp technologiczny wymuszają ciągle doszkalcenie się nauczycieli przedmiotów zawodowych.

Wyniki przeprowadzonej ankiety wśród nauczycieli potwierdziły, że pracownicy pedagogiczni niechętnie się kształcą, tylko 5 na 41 respondentów podało informację, że zamierza w bieżącym roku szkolnym ukończyć formy doskonalenia zawodowego nadające kwalifikacje do nauczania przedmiotów w Zespole Szkół nr 6.

W poniższej tabeli przedstawiono zawody (specjalności), w których w najbliższym czasie będzie brakowało nauczycieli przedmiotów zawodowych teoretycznych i praktycznych.

Tabela 6: Zawody (specjalności) deficytowe w Zespole Szkół nr 6

technik pojazdów samochodowych/mechanik pojazdów samochodowych / elektromechanik pojazdów samochodowych
technik technologii drewna /stolarz
technik logistyk
technik organizacji reklamy

Źródło: *Założenia dotyczące kształcenia zawodowego i współpracy szkół z pracodawcami*, Suwałki, sierpień 2017, s. 29

Z badań własnych przeprowadzonych w Zespole Szkół nr 6 wynika, że w roku szkolnym 2016/2017 dwóch nauczycieli ukończyło studia podyplomowe w zakresie techniki i mechatroniki pojazdów samochodowych na Politechnice Warszawskiej, odpowiadając na powyższe zapotrzebowanie zawodów deficytowych. Jeden z nauczycieli ukończył studia podyplomowe „Diagnostyka i rzeczoznawstwo samochodowe oraz ubezpieczenia”. W roku szkolnym 2017/2018 jeden nauczyciel rozpoczął studia podyplomowe w zakresie diagnozy i terapii pedagogicznej w Wyższej Szkole Gospodarskiej w Bydgoszczy Oddział w Elku, a także jeden pracownik administracji kontynuuje studia magisterskie na kierunku finanse i rachunkowość.

Dodatkowo na początku 2017 roku na potrzeby opracowania strategii szkoły zrealizowano badania ankietowe wśród nauczycieli. Jako najbardziej oczekiwaną formę podnoszenia kwalifikacji nauczycieli wskazali kursy i szkolenia branżowe. Zapotrzebowanie na studia podyplomowe, kursy, szkolenia branżowe w poszczególnych branżach przedstawia się następująco:

- szkolenie z nowoczesnych technologii – tzw. ścieżki szkoleniowe najlepiej certyfikowane, realizowane przez firmy szkolące pracowników z branży IT
- certyfikowane szkolenia doskonalące z zakresu bezpieczeństwa w sieci LAN, baz danych, SQL,PHP,HTML,CSS
- szkolenia z obsługi nowoczesnych urządzeń do ustawiania geometrii kół 3D,
- szkolenia z diagnozowania nowej i nowoczesnej elektroniki w samochodzie za pomocą nowoczesnych testerów samochodowych
- szkolenia z obsługi i naprawy nowych klimatyzacji samochodowych
- szkolenia z nowych rozwiązań stosowanych w samochodach np. takich jak napęd hybrydowy
- studia podyplomowe z fotografii

- nowoczesne techniki w branży drzewnej
- szkolenia z zakresu pomiarów elektrycznych i elektronicznych zespołów samochodowych
- szkolenia z zakresu najnowszych układów wspomagających jazdę samochodem
- szkolenia z zakresu samochodów elektrycznych i hybrydowych
- szkolenia z zakresu programowania
- szkolenie z zakresu obsługi nowoczesnych maszyn występujących w liniach produkcyjnych dużych firm
- szkolenia z zakresu obsługi programowania umożliwiającego sporządzenie dokumentacji transportowej, prowadzenia rozliczeń czasu pracy kierowcy oraz prowadzenia ewidencji i wykorzystywania środka transportu
- szkolenia praktyczne – specjalność elektromechanik
- szkolenia i warsztaty przydatne do kształcenia w określonych zawodach np. szkolenia z zakresu oprogramowania firmy logistycznej
- szkolenie - administracja Microsoft Windows Server 2012
- specjalistyczne szkolenie z marketingu i reklamy
- trening interkulturowy
- autoprezentacja
- personal brauding

1.2.3. Potrzeby w zakresie wyposażenia

W związku z rozwojem technologicznym w przedsiębiorstwach, równie szybko zmieniają się potrzeby szkół w zakresie doposażenia bazy dydaktycznej. W tabeli poniżej przedstawiono niezbędne wyposażenie planowanych do wybudowania warsztatów do praktycznej nauki zawodów w branży samochodowej i drzewnej oraz potrzeby adaptacji pomieszczeń w istniejącym budynku (piwnica szkoły oraz pomieszczenie po dawnej kuchni). Dodatkowo niedobór występuje w zakresie boiska.

Tabela 7: Planowane wyposażenie budynków i obiektów

<p>Budowa budynku warsztatowo – laboratoryjnego na potrzeby kształcenia praktycznego przy ul. Sikorskiego 21 wraz z niezbędnym zapleczem magazynowym oraz pomieszczeniami komunikacji, sanitariatami, szatniami i łącznikiem z budynkiem dydaktycznym.</p>	<p>Obecnie kształcenie zawodowe w zakresie praktycznym w zawodach branży samochodowej i drzewnej realizowane jest w centrum kształcenia praktycznego przy ul. Wylotowej 30. Warsztaty są przestarzałe, wymagają całkowitej modernizacji, wymiany wyposażenia, sprzętów i narzędzi, dlatego uzasadniona jest budowa nowej bazy dydaktycznej zlokalizowanej przy ul. Sikorskiego 21. Planowane jest utworzenie następujących pracowni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obróbki ręcznej metali - obróbki mechanicznej metali - elektromechaniki pojazdów samochodowych - naprawy pojazdów samochodowych
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> - stacji kontroli pojazdów samochodowych - obróbki narzędziami ręcznymi - obróbki drewna i tworzyw drzewnych - sklejni - lakierni - pracowni badań laboratoryjnych <p>W nowo budowanych pomieszczeniach przeprowadzane będą również egzaminy potwierdzające kwalifikacje w zawodach technik pojazdów samochodowych, elektromechanik pojazdów samochodowych, mechanik pojazdów samochodowych, technik technologii drewna, stolarz.</p>
Adaptacja pomieszczeń w piwnicy szkoły oraz powierzchni, które obecnie nie są wykorzystywane do celów dydaktycznych w budynku administracyjnym na parterze szkoły	Utworzenie pracowni wraz ze specjalistycznym wyposażeniem w sprzęt i urządzenia do praktycznej nauki zawodów tj. technik informatyk, technik logistyk, technik spedytor oraz sali wykładowej z wyposażeniem multimedialnym do realizacji teoretycznych zajęć dydaktycznych we wszystkich zawodach oraz turnusów w Ośrodku Doksztalcania i Doskonalenia Zawodowego nr 2 dla pracowników młodocianych odbywających kształcenie zawodowe praktyczne u pracodawców.
Budowa boiska wielofunkcyjnego	Stworzenie zaplecza sportowego na terenie szkoły – boiska wielofunkcyjnego (obecnie szkoła nie posiada żadnego boiska)

Źródło: *Założenia dotyczące kształcenia zawodowego i współpracy szkół z pracodawcami*, Suwałki, sierpień 2017, s. 64

W ramach planowanego projektu inwestycyjnego związanego z budową budynku warsztato-laboratoryjnego przewidziano pomieszczenia, niezbędne do kształcenia zawodowego dla podanej liczby stanowisk / uczniów, realizujących praktyczną naukę zawodów:

Pracownie w nowym budynku

1. Pracownia obróbki ręcznej metali – **8 uczniów**

Wyposażenie w sprzęt do obróbki ręcznej metali będzie wykorzystywane do napraw układów mechanicznych i elektrycznych pojazdów samochodowych, w praktycznej nauce w kwalifikacji M.18 (MG.18) *Diagnozowanie i naprawa podzespołów i zespołów pojazdów samochodowych*

2. Pracownia obróbki mechanicznej metali - **8 uczniów**

Wyposażenie w sprzęt do obróbki mechanicznej metali będzie wykorzystywane do napraw układów mechanicznych i elektrycznych pojazdów samochodowych w praktycznej nauce w kwalifikacji M.18 (MG.18) *Diagnozowanie i naprawa podzespołów i zespołów pojazdów samochodowych* oraz M.12 (MG.12) *Diagnozowanie oraz naprawa elektrycznych i elektronicznych układów pojazdów samochodowych*

3. Pracownia elektromechaniki pojazdów samochodowych – **8 uczniów**

Wyposażenie w sprzęt, urządzenia, pomoce dydaktyczne do elektromechaniki będzie wykorzystywane do diagnozowania i napraw pojazdów samochodowych, w praktycznej nauce w kwalifikacji M.12 (MG.12) *Diagnozowanie oraz naprawa elektrycznych i elektronicznych układów pojazdów samochodowych*

4. Pracownia naprawy pojazdów samochodowych 1. – **8 uczniów**

- Wyposażenie będzie wykorzystywane do praktycznej nauki zawodów w kwalifikacjach M.18 (MG.18) *Diagnostowanie i naprawa podzespołów i zespołów pojazdów samochodowych* oraz M.12 (MG.12) *Diagnostowanie oraz naprawa elektrycznych i elektronicznych układów pojazdów samochodowych*
5. Pracownia naprawy pojazdów samochodowych 2. – **8 uczniów**
Wyposażenie będzie wykorzystywane do praktycznej nauki w kwalifikacji M.18 (MG.18) *Diagnostowanie i naprawa podzespołów i zespołów pojazdów samochodowych*
6. Pracownia naprawy pojazdów samochodowych 3. – **8 uczniów**
Wyposażenie będzie wykorzystywane do praktycznej nauki w kwalifikacji M.18 (MG.18) *Diagnostowanie i naprawa podzespołów i zespołów pojazdów samochodowych*
7. Stacja kontroli pojazdów samochodowych z zapleczem dydaktyczno-technicznym – **8 uczniów**
8. Wyposażenie stacji kontroli pojazdów będzie wykorzystywane do praktycznej nauki zawodów w kwalifikacjach M.18 (MG.18) *Diagnostowanie i naprawa podzespołów i zespołów pojazdów samochodowych* oraz M.12 (MG.12) *Diagnostowanie oraz naprawa elektrycznych i elektronicznych układów pojazdów samochodowych*
- Razem w branży samochodowej – 56 uczniów**
9. Pracownia obróbki narzędziami ręcznymi – **8 uczniów**
Wyposażona w maszyny i urządzenia do obróbki ręcznej drewna i tworzyw drzewnych. Pracownia będzie wykorzystywana do praktycznej nauki w kwalifikacjach A.13 (AU.15) *Wytwarzanie wyrobów stolarskich* oraz MG.04 *Montaż i obsługa maszyn i urządzeń przemysłu drzewnego*.
Stanowiska do przeprowadzenia egzaminów w kwalifikacji A.13 (AU.15) *Wytwarzanie wyrobów stolarskich*
10. Pracownia obróbki drewna i tworzyw drzewnych – **8 uczniów**
Wyposażona w maszyny i urządzenia do obróbki mechanicznej drewna i tworzyw drzewnych. Pracownia będzie wykorzystywana do praktycznej nauki w kwalifikacjach A.13 (AU.15) *Wytwarzanie wyrobów stolarskich* oraz MG.04 *Montaż i obsługa maszyn i urządzeń przemysłu drzewnego* oraz A.50 (AU.50) *Organizacja i prowadzenie procesów przetwarzania drewna*
Stanowiska do przeprowadzenia egzaminów w kwalifikacji A.13 (AU.15) *Wytwarzanie wyrobów stolarskich*
11. Pracownia prac pomocniczych – **8 uczniów**
10A) sklejniana
10B) lakiernia

Wyposażona w maszyny i urządzenia do prac wykończeniowych i klejenia drewna i tworzyw drzewnych. Pracownia będzie wykorzystywana do praktycznej nauki w kwalifikacjach A.13 (AU.15) *Wytwarzanie wyrobów stolarskich* oraz MG.04 *Montaż i obsługa maszyn i urządzeń przemysłu drzewnego* oraz A.50 (AU.50) *Organizacja i prowadzenie procesów przetwarzania drewna*

Stanowiska do przeprowadzenia egzaminów w kwalifikacji A.13 (AU.15) *Wytwarzanie wyrobów stolarskich*

12. Pracownia badań laboratoryjnych – 8 uczniów

11A) laboratorium

11B) magazyn

11C) magazyn

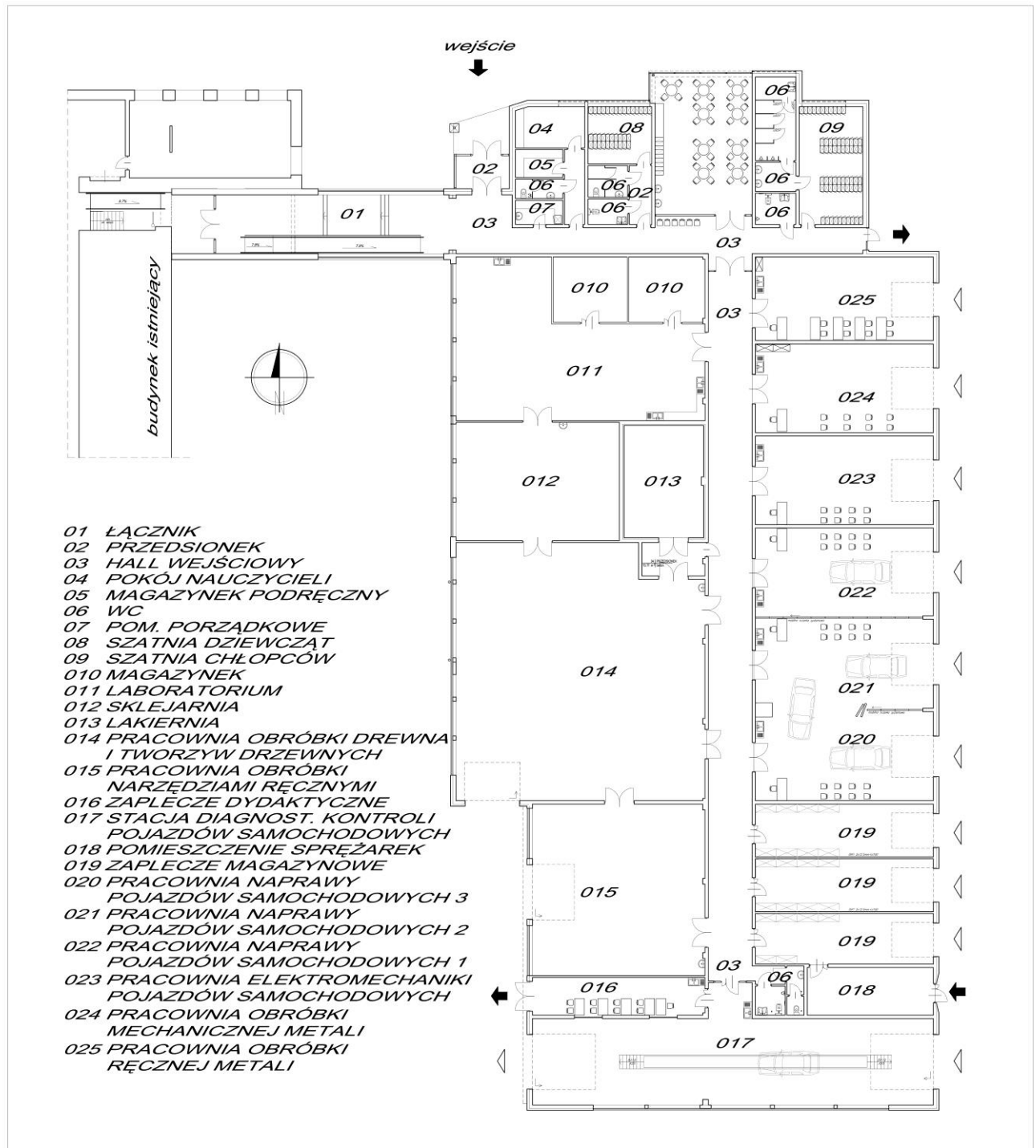
Wyposażona w aparaturę i przyrządy kontrolno-pomiarowe do przeprowadzenia badań laboratoryjnych materiałów i surowców stosowanych przy produkcji wyrobów stolarskich. Pracownia będzie wykorzystywana do praktycznej nauki w kwalifikacjach A.50 (AU.50) *Organizacja i prowadzenie procesów przetwarzania drewna*

Razem w branży drzewnej – 32 uczniów

W sumie – 88 osób

Ponadto wyposażenie w planowanym do wybudowania budynku warsztatowo-laboratoryjnym w 66,96% będzie stanowiło sprzęt nowego rodzaju, który rozszerzy istniejący park maszynowy. Nowy sprzęt, stanowiący wyposażenie pracowni, został skonsultowany z przedsiębiorcami. Powstałe warsztaty będą odpowiadały warunkom zbliżonym do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej.

Rysunek 1: pomieszczenia w planowanym do wybudowania budynku warsztatowo-laboratoryjnym

Źródło: dokumentacja projektowa

1.2.4. Potrzeby rynku pracy

Uzasadnieniem dla podejmowania działań na rzecz zwiększenia jakości kształcenia i lepszego dostosowania do aktualnych potrzeb rynku pracy poprzez modernizację bazy techno-dydaktycznej na kierunkach, w których kształci Zespół Szkół nr 6 jest fakt, iż sytuacja na rynku pracy w tychże zawodach, istotnie pogorszyła się, czego dowodem jest z jednej strony wysokie bądź rosnące bezrobocie, z drugiej jednak strony brak osób o odpowiednich kwalifikacjach w tych zawodach zgłaszany przez przedsiębiorców.

Jak wynika z danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku w 2016 roku w województwie podlaskim na 993 zarejestrowanych **techników pojazdów samochodowych** znalazło się 100 absolwentów (do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki). W końcu okresu sprawozdawczego pozostało 569 bezrobotnych techników pojazdów samochodowych z czego 35 to absolwenci. Biorąc pod uwagę osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym do 25 roku życia, w grupie zarejestrowanych bezrobotnych w 2016 było 149 takich osób w zawodzie technika pojazdów samochodowych. W okresie sprawozdawczym, tj. 2016 roku, liczba zgłoszonych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wyniosła 222.

Tabela 8: Liczba bezrobotnych oraz zgłoszonych miejsc pracy w zawodzie mechanik pojazdów samochodowych w woj. podlaskim

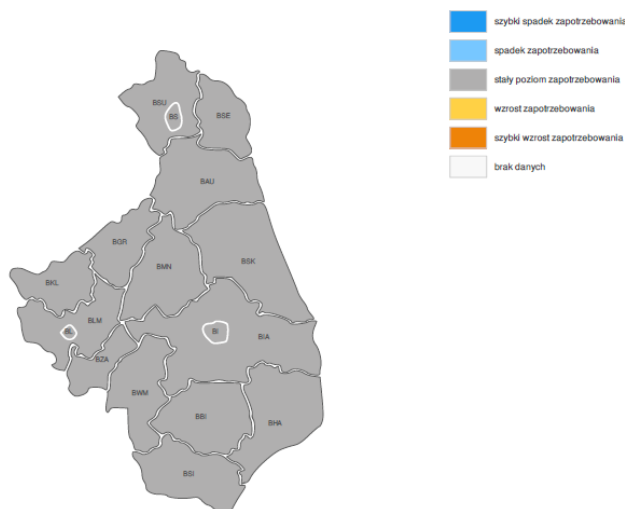
Lata	Zarejestrowani bezrobotni w ciągu roku	Zarejestrowani bezrobotni wg stanu na koniec roku	Bezrobotni absolwenci (do 12 miesięcy od ukończenia nauki) w ciągu roku	Bezrobotni absolwenci (do 12 miesięcy od ukończenia nauki) na koniec roku	Liczba ofert pracy
2014	921	640	112	53	177
2015	1011	620	104	45	166
2016	993	569	100	35	222

Źródło: dane WUP w Białymstoku

Staly poziom zapotrzebowania na pracowników na terenie całego województwa przewiduje się również w zawodzie technika pojazdów samochodowych. Natomiast relacja popytu i podaży ma być zróżnicowana na poziomie lokalnym. W 6 powiatach technik pojazdów samochodowych stanie się zawodem deficytowym, przy jednoczesnym braku osób z aktualnymi umiejętnościami, kwalifikacjami oraz doświadczeniem, które spełniałyby wymagania pracodawców. W 4 powiatach, wśród których znajdzie się również białostocki, w 2018 zaobserwujemy wystąpienie nadwyżki osób poszukujących pracy, ze względu na małe zapotrzebowanie pracodawców.

Mapa 1: Prognoza zatrudnienia na 2018 rok w grupie: mechanicy pojazdów samochodowych (zmiana zapotrzebowania na pracowników)

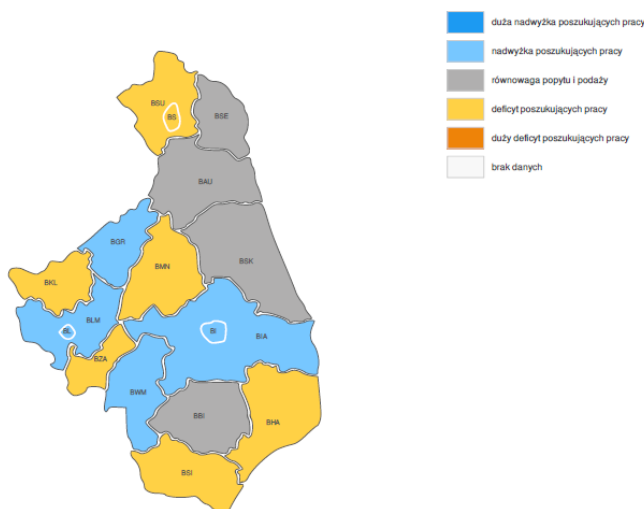
Prognoza na 2018, województwo podlaskie
Zmiana zapotrzebowania na pracowników - mechanicy pojazdów samochodowych

Źródło: <https://barometrzwodow.pl>

Mapa 2: Prognoza zatrudnienia na 2018 rok w grupie mechanicy pojazdów samochodowych (relacja między dostępną siłą roboczą a zapotrzebowaniem na pracowników)

Prognoza na 2018, województwo podlaskie
Relacja między dostępnymi pracownikami a potrzebami pracodawców - mechanicy pojazdów samochodowych

Źródło: <https://barometrzwodow.pl>

Zawód **mechanik pojazdów samochodowych** należy do grupy zawodów skrajnie deficytowych. W 2015 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 1011 osób, w tym znalazło się 104 absolwentów. W danym roku pojawiło się 166 ofert pracy. W kolejnym roku liczba zarejestrowanych osób nieznacznie spadła – było ich 993, w tym 100 absolwentów. Na koniec roku w rejestrze pozostawało 559 osób. W 2016 roku pracodawcy zgłosili 222 wolnych miejsc pracy.

Tabela 9: Liczba bezrobotnych oraz zgłoszonych miejsc pracy w zawodzie mechanik pojazdów samochodowych w woj. podlaskim

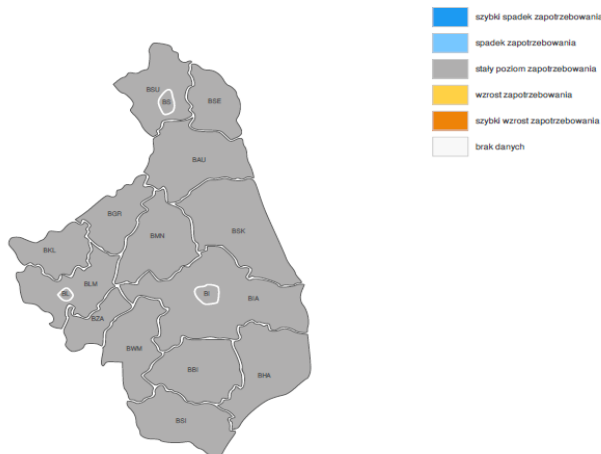
Lata	Zarejestrowani bezrobotni w ciągu roku	Zarejestrowani bezrobotni wg stanu na koniec roku	Bezrobotni absolwenci (do 12 miesięcy od ukończenia nauki) w ciągu roku	Bezrobotni absolwenci (do 12 miesięcy od ukończenia nauki) na koniec roku	Liczba ofert pracy
2014	921	640	112	53	177
2015	1011	620	104	45	166
2016	993	569	100	35	222

Źródło: dane WUP w Białymstoku

Jak wskazuje badanie „Barometr Zawodów” relacja pomiędzy popytem a podażą w zawodzie mechanik pojazdów samochodowych będzie zróżnicowana na terenie województwa podlaskiego. W 4 powiatach, w tym w powiecie białostockim, pojawi się nadwyżka osób poszukujących pracy. W 6 powiatach: suwalskim, kolneńskim, monieckim, zambrowskim, siemiatyckim i hajnowskim, mamy doświadczyć deficytu kandydatów poszukujących zatrudnienia. Zapotrzebowanie na pracowników w zawodzie mechanik pojazdów samochodowych ma znajdować się na stałym poziomie na terenie całego województwa.

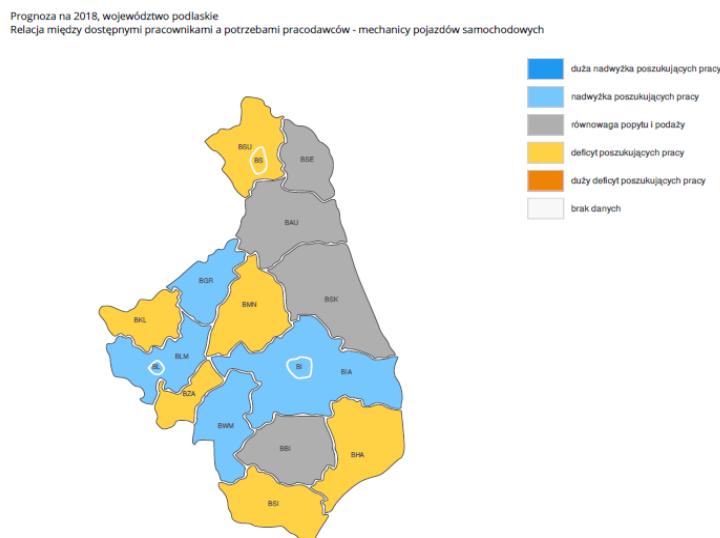
Mapa 3: Prognoza zatrudnienia na 2018 rok w grupie: mechanicy pojazdów samochodowych (zmiana zapotrzebowania na pracowników)

Prognoza na 2018, województwo podlaskie
Zmiana zapotrzebowania na pracowników - mechanicy pojazdów samochodowych

Źródło: <https://barometrzwadodow.pl>

Mapa 4: Prognoza zatrudnienia na 2018 rok w grupie: mechanicy pojazdów samochodowych (relacja między dostępną siłą roboczą a zapotrzebowaniem na pracowników)

Źródło: <https://barometrzaszawodow.pl>

W zawodzie **elektromechanik pojazdów samochodowych** dużej liczbie osób zarejestrowanych w urzędach pracy w województwie podlaskim, towarzyszy mała liczba dostępnych ofert pracy. W 2016 roku w rejestrach znajdowało się 110 osób, 12 z nich było absolwentami szkół zawodowych. Na koniec roku liczba ta spadła do 76 zarejestrowanych bezrobotnych, wśród których znalazło się 6 absolwentów. W tym samym roku pracodawcy poszukiwali kandydatów na 10 miejsc pracy.

Tabela 10 Liczba bezrobotnych oraz zgłoszonych miejsc pracy w zawodzie elektromechanik pojazdów samochodowych w woj. podlaskim

Lata	Zarejestrowani bezrobotni w ciągu roku	Zarejestrowani bezrobotni wg stanu na koniec roku	Bezrobotni absolwenci (do 12 miesięcy od ukończenia nauki) w ciągu roku	Bezrobotni absolwenci (do 12 miesięcy od ukończenia nauki) na koniec roku	Liczba ofert pracy
2014	102	82	29	13	9
2015	120	73	23	10	19
2016	110	76	12	6	10

Źródło: dane WUP w Białymstoku

Niewielka liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotni w zawodzie **kierowcy mechanika** przy zbliżonej do niej liczbie ofert pracy, pozwala na zakwalifikowanie go do zawodów zrównoważonych. W latach 2014-2016 liczba osób zarejestrowanych na terenie województwa podlaskiego pozostawała na poziomie 12-18 osób. Na koniec roku 2016 liczba osób poszukujących pracy wyniosła 13. Warto zaznaczyć, że nie było wśród nich bezrobotnych absolwentów. W 2016 roku pojawiło się 14 ofert pracy w tym zawodzie.

Tabela 11: Liczba bezrobotnych oraz zgłoszonych miejsc pracy w zawodzie kierowca mechanik w woj. podlaskim

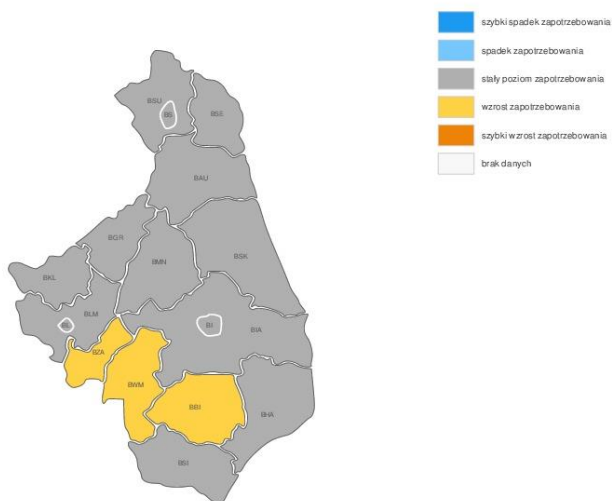
Lata	Zarejestrowani bezrobotni w ciągu roku	Zarejestrowani bezrobotni wg stanu na koniec roku	Bezrobotni absolwenci (do 12 miesięcy od ukończenia nauki) w ciągu roku	Bezrobotni absolwenci (do 12 miesięcy od ukończenia nauki) na koniec roku	Liczba ofert pracy
2014	12	8	1	0	6
2015	14	11	0	0	6
2016	18	13	0	0	14

Źródło: dane WUP w Białymstoku

Zgodnie z prognozą zatrudnienia na 2018 rok w 3 powiatach (zambrowskim, wysokomazowieckim, bielskim) nastąpi wzrost zapotrzebowania na pracowników. Będzie to spowodowane m.in. rozwojem branży transportowej. W pozostałych powiatach poziom zapotrzebowania będzie stały. Interesujące prognozy dotyczą natomiast relacji między dostępnymi pracownikami a potrzebami pracodawców – w 2018 roku zapotrzebowanie pracodawców na kierowcę mechanika na terenie całego województwa będzie duże, a podaż pracowników chętnych do podjęcia zatrudnienia i mających odpowiednie kwalifikacje – niewielka.

Mapa 5: Prognoza zatrudnienia na 2018 rok w grupie: kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych (zmiana zapotrzebowania na pracowników)

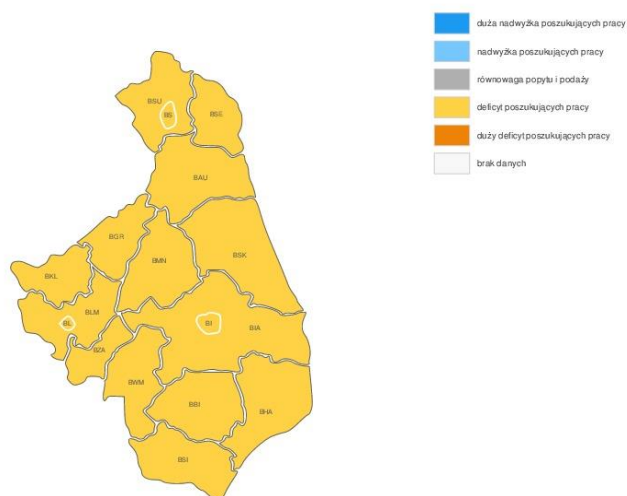
Prognoza na 2018, województwo podlaskie
Zmiana zapotrzebowania na pracowników - kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych

Źródło: <https://barometrzaszawodow.pl>

Mapa 6: Prognoza zatrudnienia na 2018 rok w grupie: kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych (relacja między dostępną siłą roboczą a zapotrzebowaniem na pracowników)

Prognoza na 2018, województwo podlaskie
Relacja między dostępnymi pracownikami a potrzebami pracodawców - kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych

Źródło: <https://barometrzwodow.pl>

Nieznacznie wzrosła liczba rejestrujących się w urzędach **blacharzy samochodowych**. Jak wynika z danych zawartych w tabeli 16, w 2016 roku wyniosła ona 116 osób, w tym 7 absolwentów. Pod koniec omawianego okresu zarejestrowane jako bezrobotne pozostawały 74 osoby, przy czym nie znaleźli się wśród nich żadni absolwenci. Liczba ofert pracy dla tego zawodu wyniosła 25. Warto zaznaczyć, że wzrosła ona w porównaniu z rokiem 2014 kiedy to pracodawcy zgłosili zapotrzebowanie na 2 pracowników.

Tabela 12: Liczba bezrobotnych oraz zgłoszonych miejsc pracy w zawodzie blacharz samochodowy w woj. podlaskim

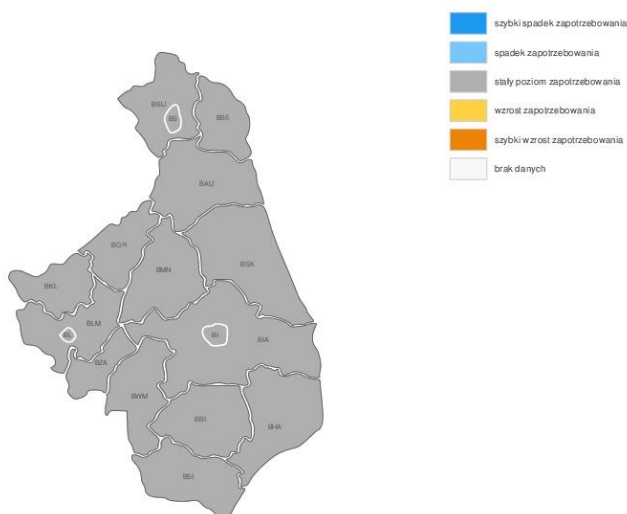
Lata	Zarejestrowani bezrobotni w ciągu roku	Zarejestrowani bezrobotni wg stanu na koniec roku	Bezrobotni absolwenci (do 12 miesięcy od ukończenia nauki) w ciągu roku	Bezrobotni absolwenci (do 12 miesięcy od ukończenia nauki) na koniec roku	Liczba ofert pracy
2014	98	94	3	2	2
2015	90	80	6	2	21
2016	116	74	7	0	25

Źródło: dane WUP w Białymstoku

Prognoza zatrudnienia na 2018 rok wskazuje na brak zmian w zapotrzebowaniu na blacharzy i lakierników samochodowych na terenie całego województwa podlaskiego. W 5 powiatach pojawi się deficyt osób poszukujących pracy. Wśród nich znajdzie się również powiat białostocki. Na jego terenie dużym problemem pracodawców pozostaje brak umiejętności obsługi nowoczesnych maszyn i urządzeń. W pozostałych 9 powiatach utrzyma się równowaga między popytem a podażą.

Mapa 7: Prognoza zatrudnienia na 2018 rok w grupie: blacharze i lakiernicy samochodowi (zmiana zapotrzebowania na pracowników)

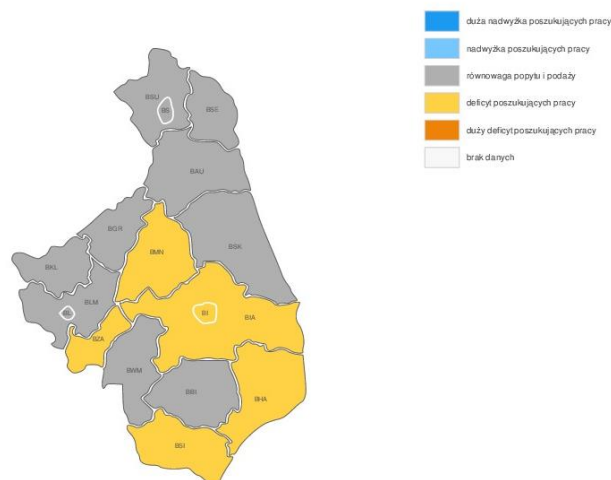
Prognoza na 2018, województwo podlaskie
Zmiana zapotrzebowania na pracowników - blacharze i lakiernicy samochodowi

Źródło: <https://barometrzaswadowow.pl>

Mapa 8: Prognoza zatrudnienia na 2018 rok w grupie: blacharze i lakiernicy samochodowi (relacja między dostępną siłą roboczą a zapotrzebowaniem na pracowników)

Prognoza na 2018, województwo podlaskie
Relacja między dostępnymi pracownikami a potrzebami pracodawców - blacharze i lakiernicy samochodowi

Źródło: <https://barometrzaswadowow.pl>

Również zawód **technika technologii drewna** należy zaliczyć do nadwyżkowych, z powodu dużej liczby osób pozostających jako bezrobotne i jednocześnie małej liczby ofert pracy. Zarejestrowani jako bezrobotni technicy technologii drewna stanowili 196 osób w 2014 roku i 171 osób w roku 2016. Na koniec 2016 roku liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne wynosiła 135, w tym 3 absolwentów. Wolne miejsca pracy zgłoszone przez pracodawców pozostawały na poziomie 5-6 miejsc.

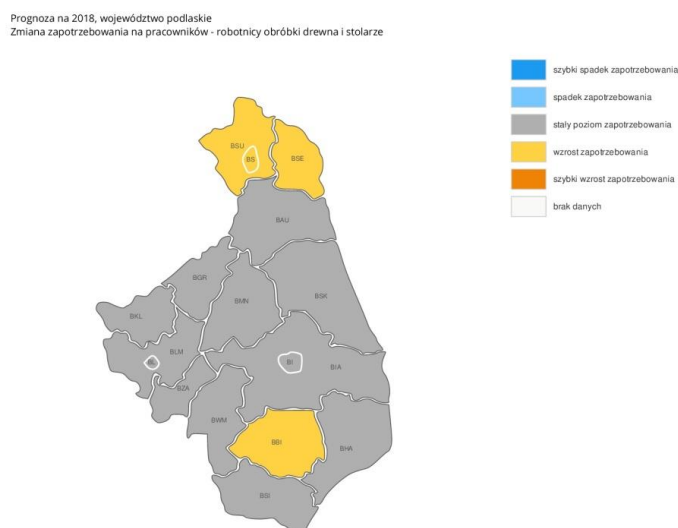
Tabela 12: Liczba bezrobotnych oraz zgłoszonych miejsc pracy w zawodzie technik technologii drewna w woj. podlaskim

Lata	Zarejestrowani bezrobotni w ciągu roku	Zarejestrowani bezrobotni wg stanu na koniec roku	Bezrobotni absolwenci (do 12 miesięcy od ukończenia nauki) w ciągu roku	Bezrobotni absolwenci (do 12 miesięcy od ukończenia nauki) na koniec roku	Liczba ofert pracy
2014	196	179	3	1	5
2015	205	162	5	2	6
2016	171	135	4	3	6

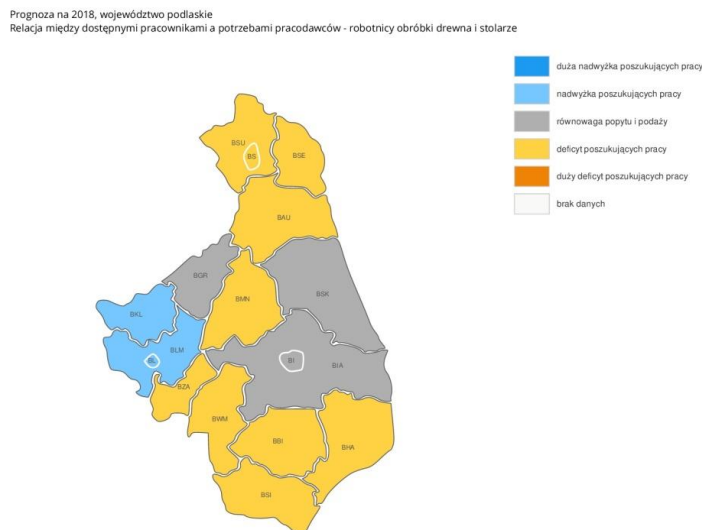
Źródło: dane WUP w Białymstoku

Badanie „Barometru Zawodów” na rok 2018 wskazuje na poprawę sytuacji osób poszukujących pracy w zawodzie technik technologii drewna. Wzrost zapotrzebowania na pracowników przewiduje się w powiecie suwalskim, sejneńskim i bielskim. Powiązane jest to z rozwojem branży budowlanej i planowanymi nowymi inwestycjami (budowa stoczni w powiecie sejneńskim). Jednocześnie relacja między dostępną siłą roboczą a zapotrzebowaniem na pracowników jest na terenie województwa podlaskiego dość zróżnicowana. W 9 powiatach przewiduje się wystąpienie deficytu osób poszukujących pracy w grupie zawodów robotnicy obróbki drewna i stolarze. Powodem jest m.in. brak osób z aktualnymi kwalifikacjami i doświadczeniem, jak również fakt, że duży odsetek osób rejestrujących się jako bezrobotni jest w wieku przedemerytalnym. Jednocześnie w powiatach kolneńskim i łomżyńskim pojawić ma się nadwyżka techników technologii drewna poszukujących pracy.

Mapa 9. Prognoza zatrudnienia na 2018 rok w grupie: robotnicy obróbki drewna i stolarze (zmiana zapotrzebowania na pracowników)

Źródło: <https://barometrzaszawodow.pl>

Mapa 10: Prognoza zatrudnienia na 2018 rok w grupie: robotnicy obróbki drewna i stolarze (relacja między dostępną siłą roboczą a zapotrzebowaniem na pracowników)

Źródło: <https://barometrzaszawodow.pl>

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie **stolarz** wzrosła na przestrzeni lat – z 817 zarejestrowanych osób w 2014 roku, do 921 w 2016 roku, w tym 41 absolwentów. Na koniec roku w rejestrze pozostawało 616 osób, wśród nich znalazło się 14 absolwentów. Jednocześnie pracodawcy zgłosili jedynie 305 wolnych miejsc pracy. Na tej podstawie zawód stolarz można uznać za nadwyżkowy w województwie podlaskim.

Tabela 13: Liczba bezrobotnych oraz zgłoszonych miejsc pracy w zawodzie stolarz w woj. podlaskim

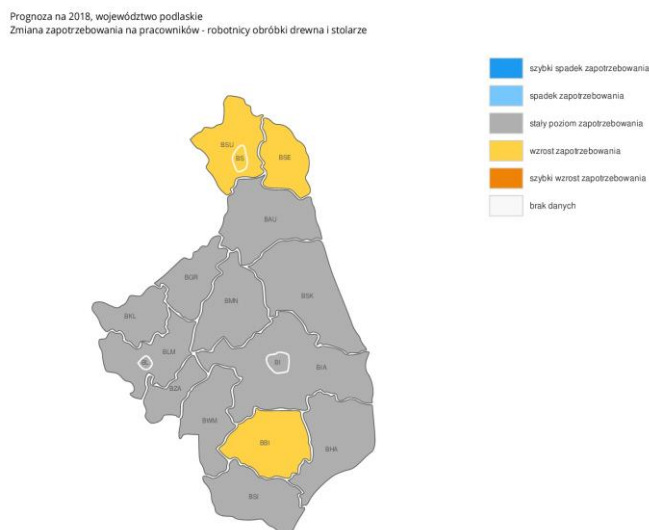
Lata	Zarejestrowani bezrobotni w ciągu roku	Zarejestrowani bezrobotni wg stanu na koniec roku	Bezrobotni absolwenci (do 12 miesięcy od ukończenia nauki) w ciągu roku	Bezrobotni absolwenci (do 12 miesięcy od ukończenia nauki) na koniec roku	Liczba ofert pracy
2014	817	655	31	7	215
2015	926	718	48	26	194
2016	921	616	41	14	305

Źródło: dane WUP w Białymstoku

Prognoza zatrudnienia na rok 2018 przewiduje, że nastąpi wzrost zapotrzebowania na pracowników z grupy zawodów robotnicy obróbki drewna i stolarze, w powiatach suwalskim, sejneńskim i bielskim. Spowodowane będzie to m.in. rozwojem branży budowlanej i planowanymi nowymi inwestycjami. Na pozostałym terenie województwa, w tym w powiecie białostockim, poziom zapotrzebowania ma utrzymać się na stałym poziomie. Dość różnorodnie przedstawia się relacja pomiędzy popytem a podażą. Na terenie 9 powiatów doświadczymy deficytu osób poszukujących pracy. Problemem pracodawców będzie też brak osób posiadających aktualne kwalifikacje i doświadczenie. Na terenie dwóch powiatów kolneńskiego i łomżyńskiego wystąpi nadwyżka osób poszukujących

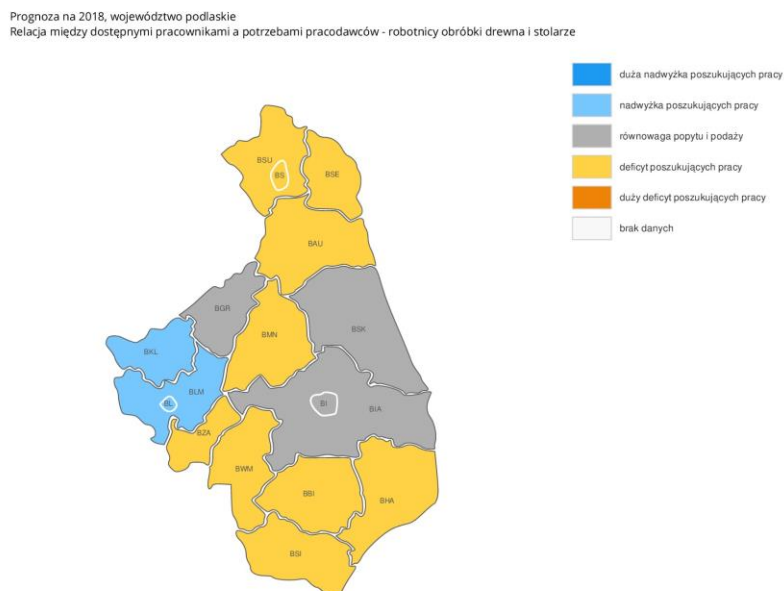
pracy. Trudności spowodowane są posiadaniem przez kandydatów nieaktualnych umiejętności oraz nadwyżką edukacyjną z lat poprzednich. W pozostałych powiatach utrzymywać ma się równowaga między popytem a podażą.

Mapa 11: Prognoza zatrudnienia na 2018 rok w grupie: robotnicy obróbki drewna i stolarze (zmiana zapotrzebowania na pracowników)

Źródło: <https://barometrzwodow.pl>

Mapa 12: Prognoza zatrudnienia na 2018 rok w grupie: robotnicy obróbki drewna i stolarze (relacja między dostępną siłą roboczą a zapotrzebowaniem na pracowników)

Źródło: <https://barometrzwodow.pl>

Sytuacja **mechanika operatora maszyn do produkcji drzewnej** na rynku pracy jest niejednoznaczna z uwagi na brak takiego zawodu w statystykach rynku pracy. Biorąc pod uwagę dane nt. zawodu operatora pras w produkcji drzewnej z jednej strony liczba zarejestrowanych bezrobotnych nie jest duża. W 2016 roku było to 7 zarejestrowanych (na koniec roku liczba ta spadła do 5 osób). Z drugiej strony niewiele jest ofert pracy.

Tabela 14: Liczba bezrobotnych oraz zgłoszonych miejsc pracy w zawodzie operator pras w produkcji drzewnej w woj. podlaskim

Lata	Zarejestrowani bezrobotni w ciągu roku	Zarejestrowani bezrobotni wg stanu na koniec roku	Bezrobotni absolwenci (do 12 miesięcy od ukończenia nauki) w ciągu roku	Bezrobotni absolwenci (do 12 miesięcy od ukończenia nauki) na koniec roku	Liczba ofert pracy
2014	5	5	0	0	6
2015	11	6	1	0	5
2016	7	5	0	0	3

Źródło: dane WUP w Białymstoku

Poniższa tabela przedstawia dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku na temat liczby zarejestrowanych bezrobotnych **techników informatyków** w roku 2016. Biorąc pod uwagę liczbę wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej jest ich niewiele w stosunku do liczby absolwentów tego kierunku, którzy co roku kończą naukę na terenie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na kierunku technik informatyk, przez co jest to zawód nadwyżkowy. W roku 2016 z 496 osób zarejestrowanych jako bezrobotni aż 106 było absolwentami. Na koniec roku liczba ta spadła do 23 absolwentów.

Tabela 15: Liczba bezrobotnych oraz zgłoszonych miejsc pracy w zawodzie technik informatyk w woj. podlaskim

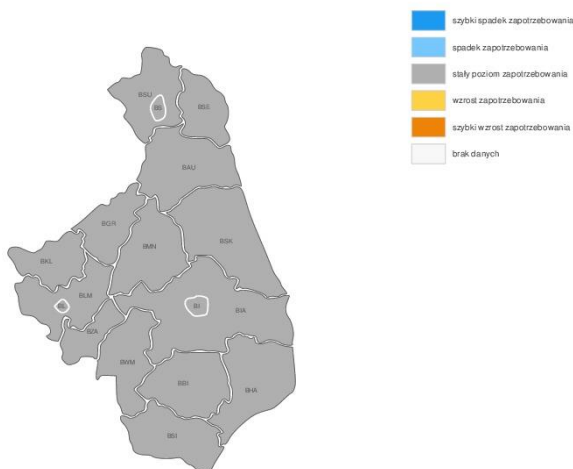
Lata	Zarejestrowani bezrobotni w ciągu roku	Zarejestrowani bezrobotni wg stanu na koniec roku	Bezrobotni absolwenci (do 12 miesięcy od ukończenia nauki) w ciągu roku	Bezrobotni absolwenci (do 12 miesięcy od ukończenia nauki) na koniec roku	Liczba ofert pracy
2014	443	284	66	29	37
2015	465	277	80	31	52
2016	496	272	106	23	47

Źródło: dane WUP w Białymstoku

Jak wskazują dane z badania „Barometr Zawodów” (<https://barometrzawodow.pl>), w prognozie na 2018 rok, w perspektywie kolejnych lat nadwyżka poszukujących pracy będzie się zmniejszać na terenie województwa, przy czym w Mieście Białystok i powiecie białostockim pozostanie ona duża. Zgodnie z prognozą nie przewiduje się w województwie zmiany zapotrzebowania na prace.

Mapa 13: Prognoza zatrudnienia na 2018 rok w grupie: technicy informatycy (zmiana zapotrzebowania na pracowników)

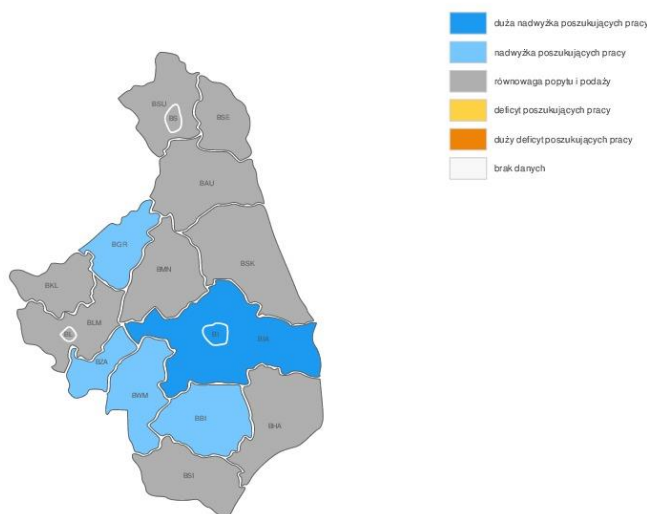
Prognoza na 2018, województwo podlaskie
Zmiana zapotrzebowania na pracowników - technicy informatycy

Źródło: <https://barometrzaswobodow.pl>

Mapa 14: Prognoza zatrudnienia na 2018 rok w grupie: technicy informatycy (relacja między dostępną siłą roboczą a zapotrzebowaniem na pracowników)

Prognoza na 2018, województwo podlaskie
Relacja między dostępnymi pracownikami a potrzebami pracodawców - technicy informatycy

Źródło: <https://barometrzaswobodow.pl>

W zawodzie **technik organizacji reklamy** również można zauważyć niewielki spadek liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotni (z 39 osób w 2015 roku na 32 osoby w 2016 roku). Na koniec 2016 roku w rejestrach pozostawało 20 osób, w tym 2 absolwentów. Jest to zawód, na który podlascy pracodawcy zgłaszają niewielkie zapotrzebowanie, co skutkuje większą liczbą nowych rejestracji bezrobotnych w porównaniu ze zgłaszanymi wolnymi miejscami pracy.

Tabela 16: Liczba bezrobotnych oraz zgłoszonych miejsc pracy w zawodzie technik organizacji reklamy w woj. Podlaskim

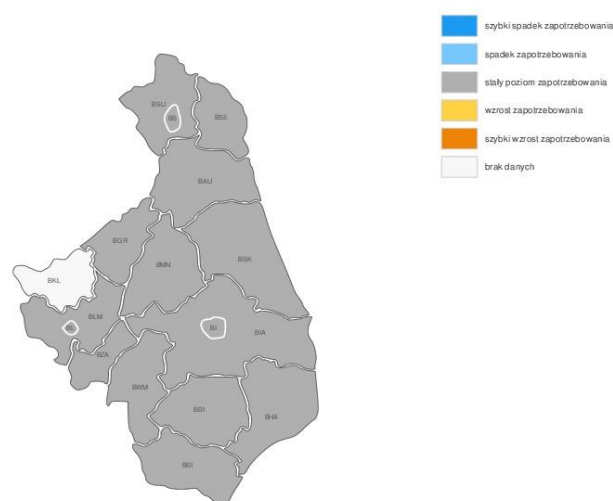
Lata	Zarejestrowani bezrobotni w ciągu roku	Zarejestrowani bezrobotni wg stanu na koniec roku	Bezrobotni absolwenci (do 12 miesięcy od ukończenia nauki) w ciągu roku	Bezrobotni absolwenci (do 12 miesięcy od ukończenia nauki) na koniec roku	Liczba ofert pracy
2014	27	23	10	7	7
2015	39	21	9	4	4
2016	32	20	4	2	6

Źródło: dane WUP w Białymstoku

Prognoza zatrudnienia na rok 2018 wskazuje na stały poziom zapotrzebowania na technika organizacji reklamy² na terenie województwa podlaskiego w kolejnych latach (Mapa 15). Jednocześnie przewiduje się poprawę sytuacji na rynku pracy w tym zawodzie. Grupę specjalistów ds. PR, reklamy, marketingu i sprzedaży zaliczono do deficytowych na terenie powiatu łomżyńskiego i sokólskiego, co wynika z braku osób z doświadczeniem zawodowym. W pozostałych powiatach przewidyje się równowagę popytu i podaży na dany zawód (Mapa 16).

Mapa 15 Prognoza zatrudnienia na 2018 rok w grupie: specjaliści ds. PR, reklamy, marketingu i sprzedaży (zmiana zapotrzebowania na pracowników)

Prognoza na 2018, województwo podlaskie
Zmiana zapotrzebowania na pracowników - specjaliści ds. PR, reklamy, marketingu i sprzedaży

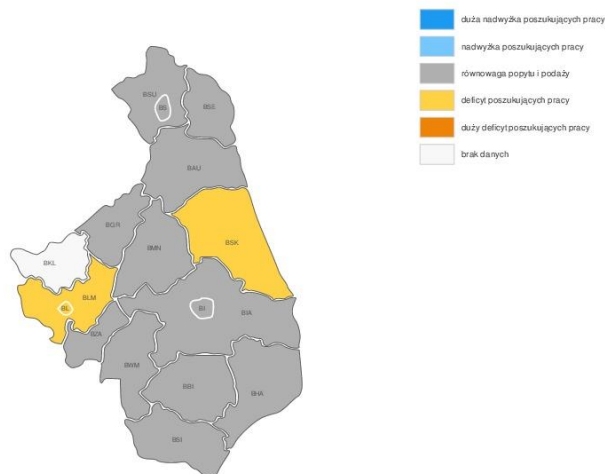

Źródło: <https://barometrzaszawodow.pl>

² Zawód technik organizacji reklamy został ujęty w grupie parametrowej: specjaliści ds. PR, reklamy, marketingu i sprzedaży.

Mapa 16: Prognoza zatrudnienia na 2018 rok w grupie: specjaliści ds. PR, reklamy, marketingu i sprzedaży (relacja między dostępną siłą roboczą a zapotrzebowaniem na pracowników)

Prognoza na 2018, województwo podlaskie
Relacja między dostępnymi pracownikami a potrzebami pracodawców - specjaliści ds. PR, reklamy, marketingu i sprzedaży

Źródło: <https://barometrzwodow.pl>

Według danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie **technik logistyk** w 2016 roku wynosiła 5. W tym samym roku odnotowano 39 osób, które zarejestrowały się jako bezrobotne. W grupie tej znalazło się 16 absolwentów. Na koniec okresu sprawozdawczego zarejestrowanych było 11 osób, w tym 3 absolwentów.

Tabela 17: Liczba bezrobotnych oraz zgłoszonych miejsc pracy w zawodzie technik logistyk w woj. podlaskim

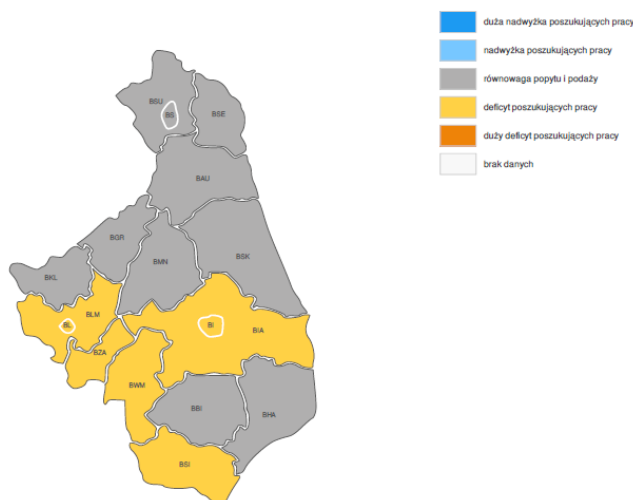
Lata	Zarejestrowani bezrobotni w ciągu roku	Zarejestrowani bezrobotni wg stanu na koniec roku	Bezrobotni absolwenci (do 12 miesięcy od ukończenia nauki) w ciągu roku	Bezrobotni absolwenci (do 12 miesięcy od ukończenia nauki) na koniec roku	Liczba ofert pracy
2014	28	22	5	2	0
2015	33	16	9	4	9
2016	39	11	16	3	5

Źródło: dane WUP w Białymstoku

Jak wynika z danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne w zawodzie spedytor wzrosła w porównaniu z rokiem 2014, kiedy kandydatów poszukujących zatrudnienia było 11. W 2016 roku odnotowano 19 osób znajdujących się w rejestrze, spośród których 3 kandydatów było absolwentami. Na koniec roku rozliczeniowego liczba osób spadła do 10. W omawianym roku pracodawcy zgłosili 53 dostępne miejsca pracy.

Mapa 18: Prognoza zatrudnienia na 2018 rok w grupie: spedytorzy i logistycy (relacja między dostępną siłą roboczą a zapotrzebowaniem na pracowników)

Prognoza na 2018, województwo podlaskie
Relacja między dostępnymi pracownikami a potrzebami pracodawców - spedytorzy i logistycy

Źródło: <https://barometrzaszawodow.pl>

W grudniu 2015 roku na zlecenie Urzędu Miasta w Suwałkach Centrum Eksperckie Uniwersytetu w przeprowadziło „Audyt kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Suwałki”. W raporcie z Audytu przedstawiono najwyżej oceniane kierunki kształcenia dla placówek oświatowych. Poniższa tabela przedstawia miejsca poszczególnych kierunków dla Zespołu Szkół nr 6.

Tabela 19: Nasylenie branży w rdzeniu strategicznym oraz ofercie rynkowej szkoły

Miejsce	Ranking ubranżowienia	Szkoła	Branża
1	technik pojazdów samochodowych	ZS6	mechaniczna maszynowa
2.	technik informatyk	ZS6	teleinformatyczna
5.	mechanik pojazdów samochodowych	ZS6	mechaniczna maszynowa
7.	technik obsługi turystycznej	ZS6	turystyczna
13	elektromechanik pojazdów samochodowych	ZS6	mechaniczna maszynowa
14	technik technologii drewna	ZS6	drzewno-meblarska
16	technik logistyk	ZS6	inna
19	stolarz	ZS6	drzewno-meblarska
20	technik organizacji reklamy	ZS6	inna

Źródło: *Audyt kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Suwałki*, s. 82-83.

Jednocześnie gimnazjalistów zainteresowanie szczególnie zawodami takimi jak technik pojazdów samochodowych i technik informatyk cieszą się w szkole największą popularnością. Spośród firm, które planują zwiększyć zatrudnienie, największy wzrost planowany jest w branżach: handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja oraz przemysł i budownictwo. Wśród zawodów, które w opinii pracodawców są zawodami deficytowymi w mieście Suwałki i powiecie suwalskim, wskazano także zawody, w których kształci nasza szkoła, takie jak: mechanik samochodowy, stolarz, elektromecha-

nik, pomocnik stolarza, spedytor. Poniższa tabela zawiera informacje dotyczące zapotrzebowania suwalskich pracodawców na zawody i kompetencje.

Tabela 20: Lista zawodów, w jakich przedsiębiorstwach najczęściej zatrudniają pracowników

Nazwa zawodu	Liczba firm
mechanik	12
stolarz	7
blacharz	3
elektromechanik	2
mechanik samochodowy	1
diagnosta uprawniony do wykonywania badań technicznych pojazdów	1
monter mebli	1
pomocnik produkcji drzewnej	1
spedytor usług transportowych	1
szlifierz materiałów drzewnych	1

Źródło: *Audyty kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Suwałki*, s. 61.

Największe zapotrzebowanie kadrowe wśród badanych przedsiębiorstw dotyczy przede wszystkim kierowców i operatorów obrabiarek sterowanych numerycznie.

Tabela 21: Zawody, w których w ciągu najbliższych 12 miesięcy firmy najczęściej planują przyjęcie pracowników

Nazwa zawodu	Liczba firm	Odsetek firm	Liczba osób do zatrudnienia	Odsetek osób do zatrudnienia
mechanik	6	10,3%	9	5,0%
elektromechanik	2	3,4%	4	2,2%
pomocnik produkcji drzewnej	2	3,4%	3	1,7%
spedytor usług transportowych	1	1,7%	2	1,1%
stolarz	1	1,7%	1	0,6%
blacharz samochodowy	1	1,7%	1	0,6%

Źródło: *Audyty kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Suwałki*, s. 63.

Jak wynika z cytowanych dokumentów planistycznych, przedsiębiorcy oczekują zawodów, których liczba wykształconych osób jest niezadowalająca, co wykazuje poniższa tabela.

Tabela 22: Zawody/specjalności, w których liczba uczniów w szkołach zawodowych jest niewystarczająca dla zawodów występujących w Zespole Szkół nr 6.

Nazwa zawodu	Liczba firm
mechanik	7
elektromechanik	2
stolarz	2

Źródło: *Audyty kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Suwałki*, s. 75.

Poniższa tabela zawiera informacje o zawodach oczekiwanych przez lokalnych pracodawców, w kontekście kierunków kształcenia realizowanych w Zespole Szkół nr 6.

Tabela 23: Zawody/specjalności wymienione przez badanych pracodawców, jako brakujące w ofercie szkół zawodowych

Nazwa zawodu	Liczba firm
stolarz	3
elektronik samochodowy	2
mechanik	2
informatyk	1
serwisant urządzeń elektronicznych	1
kierowca	1
kierowca - mechanik	1
diagnosta samochodowy	1
mechatronik	1

Źródło: *Audyty kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Suwałki*, s. 76.

Z punktu widzenia rozważanego projektu jego zasadność w mieście Suwałki po roku 2020 wynika bezpośrednio z planowanego wzrostu populacji młodzieży w wieku ponadpodstawowym. W dłuższym okresie wynika z potrzeby wzrostu atrakcyjności kształcenia zawodowego, tak aby szkolnictwo zawodowe utrzymało odpowiednią do potrzeb rynku liczbę uczniów w sytuacji wysokiej spodziewanej konkurencyjności rynku edukacji ponadpodstawowej pod koniec lat 20-tych. Proponowany projekt jest zatem w pełni uzasadniony trendami demograficznymi występującymi w Suwałkach co najmniej w perspektywie 20 lat. (*szczególne dane pkt 1 Analizy potrzeb i deficytów w obszarze interwencji oraz racjonalności przedsięwzięcia*).

Wysoka skłonność do zatrudniania osób nie posiadających formalnego wykształcenia zawodowego wynika z przeświadczenia pracodawców, że kształcenie na kierunkach zawodowego jest za mało praktyczne i nie wyposaża absolwentów w niezbędne umiejętności praktyczne. Istotnie to właśnie niewystarczający poziom infrastruktury dydaktycznej był jednym z głównych powodów niewystarczająco wysokiej jakości kształcenia na wzmiankowanym kierunku. **Na tę słabość bezpośrednią odpowiedzią jest proponowany projekt. Można podsumować, iż potrzeba realizacji projektu wynika z niezbędnego z punktu widzenia rynku pracy szybkiego podniesienia jakości, w tym w szczególności praktyczności kształcenia w zawodach.**

Absolwenci kierunków kształcenia zawodowego, a w szczególności kierunków objętych proponowanym projektem nie posiadają doświadczenia zawodowego zdobytego w praktyce, a szkoły nie były w stanie – także ze względu na niedostateczną infrastrukturę kształcenia praktycznego ukształtować w nich umiejętności praktycznych wymaganych przez pracodawców. Często długi i kosztowny proces kształcenia, budujący aspiracje młodzieży staje się w praktyce nieskuteczny z punktu widzenia ich szans na rynku pracy. Stanowiska w zawodach, w których kształcą szkoły zawodowe są obsadzone przez osoby bez formalnego wykształcenia, ale posiadające pewne doświadczenia zawodowe. W stosunku do takich osób pracodawcy są skłonni podejmować działania edukacyjne przygotowujące ich do lepszego wykonywania czynności zawodowych. Wzmiankowana wyżej wysoka często liczba osób z formalnym wykształceniem zawodowym pozostająca bez pracy

potwierdza dużą skalę tego niekorzystnego zjawiska i trudną sytuację absolwentów kształcenia zawodowego na rynku pracy. **Zwiększenie możliwości zatrudnienia tych osób to dostosowanie ich kompetencji praktycznych do potrzeb rynku pracy, co z kolei umożliwi im podjęcie pracy na stanowiskach, na które jest zapotrzebowanie.**

Analiza potrzeb i deficytów w obszarze interwencji oraz racjonalności przedsięwzięcia w kontekście kierunków kształcenia, których dotyczy wnioskowany projekt, wykazuje istnienie znacznych luk kompetencyjnych absolwentów w stosunku do potrzeb pracodawców. Istnienie tych luk z jednej strony wyjaśnia źródła trudnej sytuacji absolwentów kształcenia zawodowego na rynku pracy. Z drugiej jest silnym argumentem na rzecz konieczności podnoszenia jakości, a w szczególności praktyczności kształcenia zawodowego. Proponowany projekt dotyczący doskonalenia infrastruktury dydaktycznej kształcenia zawodowego w kluczowych zawodach zmierza właśnie do podniesienia praktyczności i jakości kształcenia zawodowego. W trakcie realizacji projektu, a szczególnie w procesie doboru wyposażenia pracowni kształcenia zawodowego zostaną bezpośrednio uwzględnione i zrelacjonowane wykryte luki kompetencyjne. Zakup konkretnych elementów wyposażenia związanych z lukami kompetencyjnymi doprowadzi do ich eliminacji w kolejnych cyklach kształcenia i przez to radykalnie poprawi sytuację absolwentów na rynku pracy.

Poprawa sytuacji absolwentów będzie wynikała nie tylko z ogólnego wzrostu jakości kształcenia i wzrostu zaufania pracodawców co do kompetencji absolwentów, ale także będzie to wynikało, z faktu, iż absolwenci będą mogli wykazać się praktycznymi umiejętnościami wymaganymi przez lokalnych pracodawców, które nabyli posługując się na zajęciach praktycznych sprzętem adekwatnym do stosowanego w praktyce gospodarczej. Będzie to pozytywny wpływ projektu na dostosowanie infrastruktury kształcenia zawodowego na potrzeby rynku pracy.

1.3. Uwarunkowania rozwojowe

Atrakcyjność szkolnictwa zawodowego wynika z dwóch generalnych czynników:

Po pierwsze:

Perspektywy na rynku pracy po ukończeniu określonej szkoły i zdobyciu określonego zawodu są kształtowane przez predyspozycje zawodowe oraz łatwość zatrudnienia w zawodzie, oczekiwaną wysokość wynagrodzenia i innych świadczeń, korzyści wynikających z pracy na stanowiskach związanych z danym zawodem.

Interwencja projektu zapewni potencjalnym uczestnikom dostosowanie umiejętności nabytych w procesie kształcenia do potrzeb pracodawców jak wskazuje w pkt. 3 Analizy potrzeb i deficytów w obszarze interwencji oraz racjonalności przedsięwzięcia. Analiza w kontekście kierunków kształcenia, których dotyczy wnioskowany projekt wykazuje istnienie znacznych luk kompetencyjnych absolwentów w stosunku do potrzeb pracodawców. Istnienie tych luk z jednej strony wyjaśnia źródła trudnej sytuacji absolwentów kształcenia zawodowego na rynku pracy. Z drugiej jest silnym argumentem na rzecz konieczności podnoszenia jakości, a w szczególności praktyczności kształcenia zawodowego. Proponowany projekt dotyczący doskonalenia infrastruktury dydaktycznej kształcenia zawodowego w kluczowych zawodach zmierza właśnie do podniesienia praktyczności i jakości kształcenia zawodowego. W trakcie realizacji projektu, a szczególnie w procesie doboru wyposażenia pracowni kształcenia zawodowego zostaną bezpośrednio uwzględnione i zrelacjonowane luki kompetencyjne. Zakup konkretnych elementów wyposażenia związanych z lukami kompetencyjnymi doprowadzi do ich eliminacji w kolejnych cyklach kształcenia i przez to radykalnie poprawi sytuację absolwentów na rynku pracy i zwiększy atrakcyjność kształcenia zawodowego. Zwiększenie możliwości zatrudnienia absolwentów będzie wynikała nie tylko z ogólnego wzrostu jakości kształcenia i wzrostu zaufania pracodawców co do kompetencji absolwentów, ale także będzie to wynikało, z faktu „iż absolwenci będą mogli wykazać się praktycznymi umiejętnościami wymaganymi przez lokalnych pracodawców, które nabyli posługując się na zajęciach praktycznych sprzętem adekwatnym do stosowanego w praktyce gospodarczej, co jednoznacznie zwiększy atrakcyjność szkolnictwa zawodowego, a tym samym doprowadzi do zwiększenia wyboru kształcenia zawodowego, jako ścieżki edukacyjnej.

Ponadto interwencja zmierza do zaspokojenia potrzeb rynku pracy co jest opisane w pkt. 2 Analizy potrzeb i deficytów w obszarze interwencji oraz racjonalności przedsięwzięcia uwzględniając, że kształcenie prowadzone będzie w zawodach poszukiwanych i w sposób zgodny z potrzebami, należy oczekiwać wzrostu atrakcyjności kształcenia zawodowego z perspektywy oczekiwanych korzyści z pracy w danym zawodzie.

Po drugie:

O atrakcyjności kształcenia zawodowego decyduje wizerunek szkół zawodowych w oczach potencjalnych uczniów i ich rodziców.

Współcześnie młodzież oczekuje, że otoczenie w którym się znajduje w szczególności infrastruktura, ale także metodologia kształcenia będzie miała charakter nowoczesny dostosowany do współczesnych warunków otaczającego świata. W erze rewolucji informatyczno-technologicznej i przemysłu 4.0 można oczekiwać szkolnictwa zawodowego, które będzie nadążało za rozwojem przedsiębiorstw.

Modernizacja szkół i zakup wyposażenia są nieodłącznym elementem wizerunku, który przyciąga młodzież do szkół zawodowych. Praktyczność kształcenia oraz atrakcyjny wizerunek, kształtowany przez nowoczesną infrastrukturę.

Realizacja projektu w zakresie infrastruktury będzie miała znaczący wpływ na zwiększenie atrakcyjności szkolnictwa zawodowego w mieście Suwałki.

Zawodem oczekiwanym przez pracodawców jest kierowca – mechanik. Szkoła oferuje kształcenie uczniów w tym zawodzie, jednak brak jest chętnych w rekrutacji. We wrześniu 2017 – 2 osoby chętne do nauki tego zawodu. Planując kierunki kształcenia w Zespole Szkół nr 6 należy przyjąć następujące czynniki:

- **Stworzenie warunków do doskonalenia lub zdobycia kwalifikacji** przez uczniów kształcących się w zawodach z wykorzystaniem infrastruktury wraz z wyposażeniem będącej przedmiotem projektu:
 - inwestycja obejmuje przygotowanie laboratoriów/sal do nabycia czterech i więcej kwalifikacji
 - technik technologii drewna
 - stolarz
 - mechanik – operator maszyn do produkcji drzewnej – NOWY ZAWÓD
 - technik pojazdów samochodowych
 - mechanik pojazdów samochodowych
 - elektromechanik pojazdów samochodowych
 - kierowca mechanik
- **Trendy demograficzne** pod kątem przyszłego efektywnego wykorzystania zrealizowanej inwestycji:

Tabela 24: Trendy demograficzne

Zawód	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	Pracownice
technik technologii drewna	27	32	47	60	60	branża drzewna
stolarz	0	15	30	45	45	
mechanik – operator	0	15	30	45	45	

maszyn do produkcji drzewnej						
technik pojazdów samochodowych	73	74	75	65	60	branża samochodowa
mechanik pojazdów samochodowych	0	15	30	45	45	
elektromechanik pojazdów samochodowych	53	49	45	45	45	
kierowca mechanik	0	0	15	30	45	

Nowa oraz modernizowana baza dydaktyczna będzie uwzględniała nowe metody edukacyjne, wychodzi naprzeciw oczekiwaniom uczniów, wykorzystuje nowości techniczne stosowane w rzeczywistych warunkach pracy.

1.3.1. Efektywności kształcenia

Zakładamy, iż jednym z głównych celów kształcenia zawodowego jest przygotowanie młodych ludzi do pracy, w związku z powyższym miarą efektywności kształcenia w tym ujęciu powinna być ocena stopnia przygotowania absolwentów do podjęcia pracy. W tym przypadku, zgodnie z cytowaną literaturą, można się posłużyć trzema współzależnymi miarami efektywności zatrudnieniowej kształcenia zawodowego. Pierwszą miarą jest odsetek absolwentów szkół zawodowych, którzy znajdują pracę po ukończeniu szkoły lub odsetek młodzieży pozbawionej pracy, czyli stopa bezrobocia młodzieży w porównaniu z ogólną stopą bezrobocia. Drugą miarą może być czas potrzebny na znalezienie zatrudnienia po ukończeniu szkoły zawodowej. Można też mierzyć odsetek absolwentów, którzy bezpośrednio po ukończeniu szkoły muszą przejść praktyczną naukę zawodu w systemie kształcenia pozaszkolnego (kursy i dodatkowe szkolenia), aby znaleźć pracę³. Mając powyższe na względzie szkoła uznaje za konieczne stałe badanie nie tylko potrzeb i aspiracji edukacyjnych uczniów, ale też szeroką analizę rynku pracy.

Mamy w tym przypadku na myśli szersze ujęcie rynku pracy i szersze rozumienia zatrudnialności (ujęcie globalne). Przywołując wcześniejszą definicję efektywności będziemy mieć tu na myśli możliwość znalezienia pracy w ogóle przez absolwenta szkoły i jego dostosowanie do zmieniających się wymogów rynku pracy. Podejście to jest bardziej naturalne dla polityki rynku pracy, w której chodzi o zatrudnialność w ogóle, a nie efektywność kształcenia dla danego zawodu, która zgodnie z wcześniejszymi rozstrzygnięciami, może bardziej dotyczyć specjalistów od edukacji niż od rynku pracy. Wskaźnik bezrobocia młodzieży nie odnosi się do braku pracy w danym zawodzie lecz do braku możliwości pracowania w ogóle. Wysoce efektywne wykształcenie zawodowe w zawodzie, który nagle okazał się zawodem deficytowym jest w tym ujęciu sprawą drugorzędną, jeżeli świetnie

³ Kabaj M., (2010) System kształcenia, op.cit.

wykształcony absolwent z wzorowym dyplomem pozostaje bez pracy. Za istotne zatem należy uznać dobór takich metod nauczania, które będą ściśle powiązane z wymaganiami otoczenia dążąc do współpracy z firmami w oparciu o dualny system kształcenia zawodowego.

1.3.2. Dualny system kształcenia

Za ujęciem globalnym, oprócz wad podejścia lokalnego, przemawiają dodatkowo argumenty związane z zapowiadaną przez specjalistów rynku pracy koniecznością wielokrotnej zmiany zawodu przez osoby wchodzące na rynek pracy w biegu całego życia zawodowego. O tym, że żaden zawód nie jest dany na zawsze, świadczy zmieniająca się rzeczywistość technologiczna przesuwająca w niebyt wiele popularnych kiedyś zawodów technicznych oraz potencjalne dalsze ewolucje rynku pracy związane z zieloną gospodarką. Absolwent szkoły zawodowej powinien być przygotowany do elastyczności i mobilności na rynku pracy. Założenie to ma konsekwencje kluczowe dla wypracowywanego modelu modernizacji oferty edukacyjnej. W ujęciu lokalnym i statycznym wystarczająca wydaje się ścisła współpraca z lokalnym pracodawcą, która kontaktuje kierunek i kształci swoich przyszłych pracowników w ramach Dualnego Systemu Kształcenia (DSK). To ujęcie ukazuje szersze i trwalsze aspekty DSK.

Założeniem DSK jest globalna, szeroka współpraca między organizacjami pracodawców, państwem i związkami zawodowymi⁴. Dualny system kształcenia, wykorzystując współpracę oświaty i pracodawców, kształci uczniów w szkole oraz w zakładzie pracy. Naukę w szkole prowadzą pracownicy dydaktyczni oraz nauczyciele, zgodnie z programem nauczania. Nauka w zakładzie pracy odbywa się w środowisku stałych pracowników oraz przeszkolonego opiekuna praktyk. Pracodawcy mają wpływ na treści kształcenia, organizują praktyczną naukę zawodu i są odpowiedzialni za organizację egzaminów zawodowych w swoich branżach. Każdy uczeń oprócz szerokiej wiedzy teoretycznej, posiada również doświadczenie praktyczne – w trakcie nauki w szkole oraz stażu w zakładzie pracy, poznają zasady panujące w realnym świecie pracy⁵. Dualny system zawodowy opiera się na trzech filarach (które stanowią o efektywności kształcenia)⁶:

Dobre przygotowanie teoretyczne, związane z wiedzą zawodową, umożliwiającą wykonywanie różnych zawodów o szerokim profilu,

Dobre przygotowanie praktyczne do sprawnego wykonywania określonych prac, specjalności, czynności i zadań,

⁴ Raport o zatrudnieniu w świecie 1998-99. Zdolność do zatrudnienia w gospodarce globalnej, rola szkolenia. (1999) Międzynarodowa Organizacja Pracy, Wydawnictwo Ministerstwa Pracy i Polityki Socjalnej, Warszawa, s. 80.

⁵ Kabaj M., (2004) Strategie i programy przeciwdziałania bezrobociu w Unii Europejskiej i w Polsce, Scholar, Warszawa, s. 193, 197

⁶ Kabaj M., (2010), op. cit. s. 53

Dobre przygotowanie społecznym związane z wyposażeniem uczniów w wiedzę z zakresu znajomości stosunków pracy w przedsiębiorstwie, organizacji stanowisk pracy, znajomości i respektowania określonych hierarchii i dyscypliny w miejscu pracy.

Charakter globalny ma w tym ujęciu trzeci filar efektywnego kształcenia. Zważywszy na fakt, iż dynamika rynku pracy często przewyższa dynamikę zmian w kształceniu zawodowym, pracodawcy wielokrotnie wskazują, iż zachowanie jako minimum trzeciego filaru byłoby satysfakcjonujące i rokowało przystosowanie do zawodu w miejscu pracy w okresie stażu czy pracy próbnej.

1.3.3. e-Edukacja

Kolejnym przykładem dostosowania kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy, jest zagadnienie uczenia się w przeciwieństwie do nauczania. Przygotowanie absolwenta do ciągłego uczenia się, można potraktować jako najogólniejszy a zarazem najważniejszy cel edukacji, który może być kluczowym także w kształceniu zawodowym. Rozróżnienie pomiędzy nauczaniem a uczeniem się, jest kluczowe dla przygotowywanej właśnie strategii e-Podlaskie a w szczególności dla osi priorytetowej związanej z kształceniem zawodowym jaką jest **e-Edukacja**. Ujęcie globalne dostosowanie edukacji zawodowej do potrzeb regionu stwarza ramy do wdrożenia strategii e-Edukacji⁷ w praktykę i jakość szkolnictwa zawodowego w ramach przygotowywanego modelu modernizowania oferty edukacyjnej szkoły zawodowej. Zgodnie z założeniami tej strategii przyjmuje się, iż edukacja zmienia się pod wpływem intensywnego rozwoju technologii związanej z komunikacją i mediami, ponieważ edukacja w głównej mierze opiera się na dostępnych jej mediach. Kluczowym trendem rozwoju mediów jest ich coraz większa dostępność, przez co edukacja staje się powszechna w każdym miejscu i w każdym momencie. Dlatego też, zgodnie z założeniami tej strategii wyzwaniem edukacji jest otwarcie się na grupy całkowicie nowe, którym mogą sprostać zaawansowane technologicznie media i nowe metody nauczania. Doba intensywnego rozwoju mediów i związanych z nimi Technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK), jest więc w naturalny sposób okresem największych przemian w edukacji. Z drugiej strony edukacja zmienia się pod wpływem przemian o charakterze społecznym lub gospodarczym. Umiejętność *uczenia się* jest dziś jedną z kompetencji kluczowych świadczących o kondycji człowieka we współczesnym świecie, która jest jednocześnie warunkiem realizacji kluczowego wyzwania edukacji, jakim jest kształcenie ustawiczne, lub kształcenie przez całe życie. Wyzwanie to związane jest z efektem szybkiego rozwoju społeczeństw i gospodarek, jakim jest zwiększona dynamika rynków pracy, a co za tym idzie nieprzewidywalna zmienność w popycie na kwalifikacje i kompetencje będące głównym przedmiotem edukacji. Model kształcenia

⁷ Projekt Programu Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Województwa Podlaskiego „E-Podlaskie” po konsultacjach społecznych – Uniwersytet w Białymstoku, Białystok, 2011 r.

zawodowego „raz na całe życie” staje się niekatulany wobec takich wyzwań jak gospodarka wolno-rynkowa, rewolucje technologiczne czy zielona gospodarka a trendy te, w skali globalnej i lokalnej, będą zawsze kreować potrzebę *uczenia się* w dostosowaniu do nowej rzeczywistości wszystkich jej uczestników, niezależne od wieku czy wykształcenia możliwą do zrealizowania w tylko w ramach e-Edukacji. Zgodnie z przyjętą w projekcie strategii definicją E-edukacja to całokształt oddziaływań obejmujących aspekty *nauczania i uczenia się* z wykorzystaniem technologii informacyjno – komunikacyjnych (TIK), obejmuje instytucje, środki materialne, osoby i czynności oraz wszelkie relacje między nimi jako uczestnikami procesu edukacyjnego, które prowadzą do zdobycia przez osobę uczącą nowych kompetencji czyli nowej wiedzy, umiejętności czy postaw. W tym sensie popularny e-learning jest terminem węższym, obejmującym proces uczenia (w tym zdalnego) z wykorzystaniem Internetu oraz elektronicznych treści edukacyjnych a więc nie dotyczy całego spektrum instytucji i relacji a także wszystkich możliwości TIK składających się na e-Edukację – na przykład nauczania w klasie z tablicą interaktywną.

Tak rozumiana e-Edukacja staje się szansą rozwoju także dla szkolnictwa zawodowego, ale co najważniejsze, dotyka jednego z najbardziej ogólnych ujęć dostosowania edukacji do potrzeb regionu, dla którego priorytetem jest region oparty na wiedzy, czyli region uczący się. Wykorzystanie nowych technologii do rozwoju i zmiany samej edukacji w regionie musi wiązać się z działaniami przemysłowymi i kompleksowymi zaplanowanymi w ramach strategii rozwoju e-Edukacji w każdym z jej wymiarów jednocześnie. Tylko pod takim warunkiem odizolowane i niespójne systemy oświatowe i edukacyjne w regionie realizujące tradycyjną edukację związaną z *nauczaniem* będą mogły przekształcić się w e-Edukację *uczenia się* zmieniając województwo podlaskie w „region uczący się” a tym samym w „region oparty na wiedzy”.

1.3.4. Kompetencje kluczowe

Jest z podstawowych czynników, który należy wziąć pod uwagę planując rozwój szkoły są zwiększające się potrzeby młodzieży, ale także specyfika rynku pracy, który oczekuje, aby potencjalni kandydaci do pracy posiadali oprócz wiedzy zawodowej również rozwinięte umiejętności społeczne. Weryfikacji oczekiwań pracodawców w tym zakresie można dokonać w oparciu o analizę ofert pracy, co zostało przeprowadzone w ramach badania Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku „Podlaska Mapa Zawodów i Kwalifikacji”. Wyraźnie określone wymagania dotyczące kompetencji osobistych kandydatów do pracy zostały zawarte w 20 538 ofertach pracy (50,3% ogółu). Najczęstsze z nich to: chęć do pracy/ entuzjazm (16,1%), samoorganizacja (11,8%), dyspozycyjność (11,4%) oraz sumienność (10,4%).

Tabela 25: Rozkład kompetencji osobistych poszukiwanych w województwie podlaskim

Kompetencje osobiste	Liczba	%
Chęć do pracy/ entuzjazm	3310	16,1
Samoorganizacja	2427	11,8
Dyspozycyjność	2332	11,4
Sumienność	2143	10,4
Dążenie do realizacji celów	1457	7,1
Odpowiedzialność	1262	6,1
Myslenie analityczne	923	4,5
Kultura osobista	879	4,3
Kreatywność	772	3,8
Mobilność	756	3,7
Uczciwość	590	2,9
Sprawność motoryczna	536	2,6
Radzenie sobie ze stresem	462	2,2
Elastyczność	328	1,6
Miła aparycja	286	1,4
Brak nalogów	267	1,3
Dobry stan zdrowia	202	1
Przedsiębiorczość	187	0,9
Pewność siebie	141	0,7
Poczucie humoru	101	0,5
Dociekliwość	85	0,4
Podzielność uwagi	81	0,4
Inne	947	4,6
Suma	20538	100

Źródło: na podstawie Podlaskiej Mapy Zawodów i Kwalifikacji 2016 r.

Dlatego też wydaje się niezmiernie istotne kształcenie kompetencji kluczowych wśród naszych uczniów zwłaszcza poprzez działalność w kołach naukowych, udział w konkursach zawodowych, nowoczesne formy kształcenia w oparciu o nowe technologie.

Za bardzo istotne uważamy edukację opartą na wartościach takich jak uczciwość, sumienność, odpowiedzialność za siebie i drugiego człowieka, tego rodzaju wartości istotne też dla pracodawców chcemy budować w oparciu o współpracę z organizacjami pozarządowymi w oparciu o działania wolontarystyczne (co zostanie zaprezentowane w części strategii dotyczącej współpracy z otoczeniem).

Uwzględnienie kompetencji kluczowych nie znajduje często uzasadnienia w ujęciu lokalnym, koncentrującym się na potrzebach lokalnego rynku pracy tu i teraz, czy oczekiwaniach konkretnego pracodawcy. Szersze, globalne ujęcie problemu dostosowania jest więc niezbędnym warunkiem uzasadnienia w ramach działań modernizacyjnych szkoły zawodowej wysiłków kierowanych na kształtowanie kompetencji kluczowych.

Kształcenie i szkolenie zawodowe tradycyjnie skoncentrowane jest raczej na kompetencjach niż na kształceniu ogólnym. Pełny zakres kompetencji kluczowych zdefiniowanych w europejskich

ramach, jest jednak mniej konsekwentnie wprowadzany w systemach kształcenia i szkolenia zawodowego większości krajów niż w systemach kształcenia ogólnego. Modernizacja kształcenia zawodowego musi więc przesuwać akcenty na zdolności do porozumiewania się w językach obcych (co również wynika z badań potrzeb uczniów prowadzonych przez szkołę. Oczekiwania i opinie uczniów), oraz pełen zakres kompetencji kluczowych o charakterze ogólnym, które stają się coraz ważniejsze w kontekście zmian rynku pracy i potrzeb społeczeństwa. Są to nowe wyzwania stojące przed szkolnictwem zawodowym związane są z programami nauczania, metodami nauczania i uczenia się, a także kształceniem nauczycieli i osób prowadzących szkolenia w ramach kształcenia zawodowego⁸.

1.3.5. Branże strategiczne, strategie regionalne, zmiany gospodarcze

Działania, cele i kierunki kształcenia w Zespole Szkół nr 6 wpisują się w założenia dokumentów planistycznych realizowanych w Suwałkach, regionie i województwie podlaskim.

Niniejsza strategia rozwoju szkoły realizuje założenia określone w dokumentach strategicznych na poziomie regionalnym takich jak **„Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020”**. Strategia wskazuje w analizie SWOT „Słabe powiązania szkolnictwa ze sferą gospodarczą oraz zmniejszający się udział kształcenia zawodowego w systemie edukacyjnym województwa” oraz „Niedostosowanie kompetencyjno-kwalifikacyjne zasobów pracy”. Jednocześnie w tej samej analizie w obszarze mocnych stron wskazuje się na „Rozwiniętą sieć kształcenia ponadgimnazjalnego oraz wyższego” (s.33). Powyższe zestawienie świadczy o niedostosowaniu rozbudowanego systemu kształcenia zawodowego do faktycznych potrzeb pracodawców. Kluczowym instrumentem dostosowania uwzględnienie perspektywy pracodawców w określaniu wyzwań rozwojowych szkoły zawodowej. Strategia wskazuje w analizie SWOT na „Niedostosowanie kompetencyjno-kwalifikacyjne zasobów pracy”, co powodowane jest z jednej strony niską efektywnością kształcenia w zawodach oraz ofertą edukacyjną szkół zawodowych do potrzeb rynku pracy, z drugiej zaś strony niezgodnymi z realiami rynkowymi aspiracjami zawodowymi młodzieży podejmującej nietrafione decyzje edukacyjno-zawodowe (s.34).

W Strategii w ramach celu 1.3 „Rozwój kompetencji do pracy i wsparcie aktywności zawodowej mieszkańców regionu” czytamy, że „Ostatnie lata przynoszą wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców regionu, jednak głównym problemem jest niedostosowanie oferty kształcenia do potrzeb rynku pracy. Podstawowym wyzwaniem jest zatem sprawny, wysokiej jakości system edukacji, w tym ustawicznej i szkoleń, dopasowany do potrzeb gospodarczych i społecznych.” Wskazuje to

⁸ Kompetencje kluczowe w zmieniającym się świecie Projekt wspólnego sprawozdania Rady i Komisji za 2010 r. z postępów w realizacji programu Edukacja i szkolenia 2010, (2009), komunikat komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, s. 7 <http://eur-lex.europa.eu>.

po pierwsze na konieczność dostosowania kwalifikacji mieszkańców do potrzeb pracodawców, po drugie, że nie jest to możliwe do realizacji wyłącznie w ramach szkolnych form edukacji ale wymaga wykorzystania szerszego wachlarza form edukacji, w tym szkoleń. W dalszej kolejności w Strategii zwraca się uwagę, że „Konieczne jest jednocześnie podniesienie atrakcyjności i elastyczności kształcenia i szkolenia zawodowego.” Próbą odpowiedzi na tak sformułowane wyzwanie jest przygotowanie oferty Kwalifikacyjnych Kursów Zawodowych. W związku z faktem, iż jak wskazano w Strategii „Wobec dynamicznych zmian zachodzących w otoczeniu społeczno-gospodarczym konieczne jest dostosowywanie się pracowników do zmieniających się oczekiwań rynku pracy.”

W Analizie SWOT dla całego regionu (s. 33 - 35) stwierdza się, „Słabe powiązanie szkolnictwa (w tym wyższego) ze sferą gospodarczą” „Zmniejszający się udział kształcenia zawodowego w systemie edukacyjnym województwa”, „Niedostosowanie kompetencyjno-kwalifikacyjne zasobów pracy”. Ale także zauważa się atuty „Rozwinięta sieć kształcenia ponadgimnazjalnego oraz wyższego” i „Utrzymująca się korzystna struktura ekonomiczna ludności”. Układ powyższych cech regionu wyraźnie wskazuje nie tyle na niedobór podmiotów kształcenia czy młodzieży lecz raczej wskazuje na niedostateczną jakość kształcenia także na poziomie ponadgimnazjalnym, zawodowym. Strategia przyjmuje zasadniczy cel w kontekście systemu oświaty jakim jest cel operacyjny 1.3. „Rozwój kompetencji do pracy i wsparcie aktywności zawodowej mieszkańców regionu” jest on przyporządkowany do celu strategicznego pierwszego „konkurencyjna gospodarka”. Należy to odczytywać jako wyraz potrzeby rozwoju kształcenia, w tym zawodowego na potrzeby konkurencyjnej gospodarki, a zatem potrzeb pracodawców, w tym kontekście należy interpretować wysoka jakość kształcenia zawodowego jako jego dostosowanie do potrzeb pracodawców a w konsekwencji konkurencyjnej gospodarki. Takie ujęcie celów oświatowych w Strategii województwa wymusza podjęcie działań na rzecz podniesienia jakości kształcenia w szkolnictwie zawodowym z perspektywy jego dostosowania do potrzeb pracodawców. W strategii stwierdza się, iż „Podstawowym wyzwaniem jest zatem sprawny wysokiej jakości system edukacji, w tym ustawicznej i szkoleń, dopasowany do potrzeb gospodarczych i społecznych”. I dalej „Niezbędny jest w związku z tym rozwój współpracy pomiędzy pracodawcami i szkołami, zwłaszcza zawodowymi i wyższymi”. A ponadto „Konieczne jest jednocześnie podniesienie atrakcyjności i elastyczności kształcenia zawodowego, dostosowującego się do lokalnych specyficznych potrzeb rynku pracy”.

Takim wyzwaniom odpowiadają bezpośrednio działania realizowane w ramach projektu „Suwalskie Centra Kompetencji Zawodowej” oraz uzupełniające je komplementarnie, proponowane przedsięwzięcie w ramach projektu „Poprawa jakości kształcenia zawodowego w mieście Suwałki poprzez rozbudowę infrastruktury Zespołu Szkół nr 6 w Suwałkach”. Powyższy projekt będzie sku-

tecznie realizował przyjęty w ramach Celu 1.3 kierunek działań „Poprawa dostępności do wysokiej jakości kształcenia i szkolenia dostosowanego do potrzeb rynku pracy”.

Ponadto w Strategii wskazuje się na znaczącą rolę **przemysłu drzewnego** w, czytamy w niej iż budowanie relacji poprzez kontakty ze społeczeństwem, przedsiębiorcami, władzami lokalnymi budują specjalizację regionu w relacjach ze wschodnimi sąsiadami Polski w zakresie produkcji i usług (m.in. przemysł drzewny i maszynowy)⁹ W tym kontekście, z punktu widzenia rozwoju miasta i regionu, istotne jest doskonalenie oferty edukacyjnej szkoły oraz stworzenie bazy techniczno-edukacyjnej umożliwiającej realizację nowoczesnej, unikatowej koncepcji kształcenia technologów drewna i stolarzy.

Należy tu przywołać zapisy „**Planu rozwoju przedsiębiorczości w oparciu o inteligentne specjalizacje województwa podlaskiego na lata 2015-2020+ (RIS3)**”. Wskazuje się w jego ramach 4 podstawowe specjalizacje rdzeniowe w województwie podlaskim, do których zalicza się:

przemysł rolno – spożywczy;

przemysł metalowo-maszynowy;

ekoinnowacje, nauki o środowisku i sektory powiązane z nimi łańcuchem wartości (w tym odnawialne źródła energii, budownictwo zasobooszczędne, efektywne przetwarzanie drewna; sektor medyczny oraz nauki o życiu.

Należy zauważyć, iż szczególnie 2 wskazane powyżej inteligentne specjalizacje mogą być skutecznie rozwijane w Suwałkach biorąc pod uwagę aktualną strukturę gospodarki w oparciu o kadry dostarczane przez Zespole Szkół nr 6.

W ramach planowanego do realizacji projektu **wspierane będą kierunki kształcenia wpisujące się w rdzeń specjalizacji:**

„Poprawa jakości kształcenia zawodowego w mieście Suwałki poprzez rozbudowę infrastruktury Zespołu Szkół nr 6 w Suwałkach”. Rdzeń specjalizacji obejmuje zawody:

- **technik technologii drewna** (zrównoważone pozyskiwanie i przetwarzanie drewna/ budownictwo ekologiczne, zasobo- i energooszczędne, produkcja domów modułowych, produkcja na potrzeby budownictwa w ramach Inteligentnych Specjalizacji Województwa Podlaskiego, a także *KIS 2 „Innowacyjne technologie, procesy i produkty sektora rolno-spożywczego i leśno-drzewnego”),
- **mechanik operator maszyn do produkcji drzewnej** (zrównoważone pozyskiwanie i przetwarzanie drewna/ budownictwo ekologiczne, zasobo- i energooszczędne, produkcja domów modułowych, produkcja na potrzeby budownictwa w ramach Inteligentnych

⁹ „Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020”, Str.11

Specjalizacji Województwa Podlaskiego a także KIS 2 „Innowacyjne technologie, procesy i produkty sektora rolno-spożywczego i leśno-drzewnego”),

- **stolarz** (zrównoważone pozyskiwanie i przetwarzanie drewna / budownictwo ekologiczne, zasobo- i energooszczędne, produkcja domów modułowych, produkcja na potrzeby budownictwa w ramach Inteligentnych Specjalizacji Województwa Podlaskiego, a także KIS 2 „Innowacyjne technologie, procesy i produkty sektora rolno-spożywczego i leśno-drzewnego”)
- **technik pojazdów samochodowych** (ekoinnowacje – naprawa pojazdów hybrydowych/elektrycznych i przemysł metalowo-maszynowy w ramach Inteligentnych Specjalizacji Województwa Podlaskiego, a także KIS 6 „Rozwiązania transportowe przyjazne środowisku”)
- **elektromechanik pojazdów samochodowych** (ekoinnowacje – naprawa pojazdów hybrydowych/elektrycznych i przemysł metalowo-maszynowy w ramach Inteligentnych Specjalizacji Województwa Podlaskiego a także KIS 6 „Rozwiązania transportowe przyjazne środowisku”)
- **mechanik pojazdów samochodowych** (ekoinnowacje – naprawa pojazdów hybrydowych/elektrycznych i przemysł metalowo-maszynowy w ramach Inteligentnych Specjalizacji Województwa Podlaskiego a także KIS 6 „Rozwiązania transportowe przyjazne środowisku”)
- **kierowca mechanik** (ekoinnowacje – naprawa pojazdów hybrydowych/elektrycznych i przemysł metalowo-maszynowy w ramach Inteligentnych Specjalizacji Województwa Podlaskiego a także KIS 6 „Rozwiązania transportowe przyjazne środowisku”)
- **blacharz samochodowy** (ekoinnowacje – naprawa pojazdów hybrydowych/elektrycznych i przemysł metalowo-maszynowy w ramach Inteligentnych Specjalizacji Województwa Podlaskiego a także KIS 6 „Rozwiązania transportowe przyjazne środowisku”).

* KIS – Krajowe Inteligentne Specjalizacje

Przemysł drzewny jest jedną z ważniejszych sił napędowych podlaskiej gospodarki i eksportu. W „Planie rozwoju przedsiębiorczości w oparciu o inteligentne specjalizacje województwa podlaskiego na lata 2015-2020+ (RIS3) wskazuje się na strategiczne specjalizacje, skupione wokół m.in. hasła „Wschód” – ten obszar specjalizacji obejmuje przede wszystkim podmioty gospodarcze, które wykorzystują zarówno naturalną rentę położenia na zewnętrznej granicy UE, jak i dotychczasowe doświadczenia w relacjach gospodarczych z partnerami wschodnimi. Podstawowym założeniem jest możliwość uruchomienia procesów dyfuzji innowacji

i budowanie transgranicznych sieci, służących podnoszeniu konkurencyjności gospodarki. Dlatego tak ważne dla regionu będzie wykorzystanie tych relacji, które już teraz skutkują silnym rozwojem przemysłu drzewnego, czy maszynowego, ale również wspólnych – transgranicznych – walorów środowiska przyrodniczego, które powinny generować wzrost konkurencyjności województwa podlaskiego.¹⁰

Cele i działania zaplanowane w ramach realizacji niniejszej strategii są zbieżne z celami określonymi w „*Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020*”. W opisie przedsięwzięć realizowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego realizowanego w ramach Działania 3.3 Szkolnictwo Zawodowe Na Rzecz Konkurencyjności Podlaskiej Gospodarki czytamy, że „Na poprawę jakości edukacji zawodowej wpłynie również realizacja kompleksowych programów rozwojowych poprzedzonych diagnozą potrzeb konkretnej szkoły/placówki kształcenia zawodowego (w tym uwzględniając sytuację na regionalnym i lokalnych rynkach pracy) wraz z opracowaniem i wdrożeniem programu wsparcia. Istotne jest to, aby programy te uwzględniały indywidualne potrzeby uczniów i tym samym tworzyły odpowiednie warunki do ich rozwoju i wyrównywania szans edukacyjnych, minimalizując tym samym występujące dysproporcje między uczniami.” Działania zaplanowane w ramach projektu „Suwalskie Centra Kompetencji Zawodowej” oraz komplementarnego projektu infrastrukturalnego „Poprawa jakości kształcenia zawodowego w mieście Suwałki poprzez rozbudowę infrastruktury Zespołu Szkół nr 6 w Suwałkach” przełożą się na poprawę jakości kształcenia zawodowego przez co przyczynią się wyrównywania szans edukacyjnych uwzględniając jednocześnie indywidualną sytuację każdego ucznia.

Analizując zapisy dotyczące założeń realizacji Działania 8.2 Uzupelnienie deficytów w zakresie infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej czytamy, że jednym z głównych wyzwań przed jakimi stoi region jest sprawny, wysokiej jakości system edukacji, w tym ustawicznej i szkoleń, dopasowanych do potrzeb gospodarczych i społecznych. Wyposażenie techniczno-dydaktyczne przesądza nie tylko o ofercie edukacyjnej, ale również determinuje sposób nauczania i wpływa na jakość kształcenia. Zmieniające się otoczenie technologiczne sprawia, że coraz bardziej wzrastają wymagania pracodawców względem absolwentów szkół kształcenia zawodowego. Wszystkie działania w zakresie poprawy dostępności do wysokiej jakości kształcenia i szkolenia dostosowanego do potrzeb rynku pracy powinny przyczyniać się do tego, że pracodawcy będą mogli pozyskać specjalistów o kwalifikacjach odpowiadających ich wymaganiom. Realizacja powyższych założeń dotyczących wzrostu jakości kształcenia zawodowego w Suwałkach wymaga znaczących inwestycji w bazę technologiczną Zespół Szkół nr 6.

¹⁰ Plan rozwoju przedsiębiorczości w oparciu o inteligentne specjalizacje województwa podlaskiego na lata 2015-2020+ (RIS3), str. 13-14

Analiza szkolnictwa zawodowego jako punkt wyjścia musi uwzględniać kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego Miasta Suwałki. Podstawowym źródłem informacji o procesach rozwojowych w Mieście Suwałki są przyjęte dokumenty strategiczne: „*Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Suwałki do 2020 roku*” oraz „*Program Rozwoju Przedsiębiorczości w Suwałkach na lata 2014-2020*”.

Należy podkreślić, iż w **Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Suwałki do 2020 roku** (Cel operacyjny 2.2). Edukacja na najwyższym poziomie i różnorodna oferta zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych zakłada się, że kapitał ludzki jest jednym z kluczowych czynników decydujących o lokalizacji przedsiębiorstw. W związku z tym w Suwałkach oferta edukacji zarówno formalnej, jak i nieformalnej ma być rozwijana. W ramach tego celu operacyjnego przewidywane są takie kierunki działań jak „wyposażenie i uzupełnienie w pomoce dydaktyczne pracowni przedmiotowych – wysokiej jakości infrastruktura edukacyjna, a także możliwość praktycznego kształcenia na każdym poziomie nauczania stanowi podstawę dla rozwoju wysoko wykwalifikowanej kadry”. Przewiduje się wspieranie badań predyspozycji zawodowych wśród młodzieży i działanie na rzecz z organizacji praktyk zawodowych. Z perspektywy analizy systemu szkolnictwa zawodowego, szczególnie istotne znaczenie posiadają zapisy dotyczące potrzeby rozwoju edukacji ustawicznej, w tym kwalifikacyjnych kursów zawodowych oraz innych form kształcenia ustawicznego –poprawa możliwości kształcenia ustawicznego w Suwałkach ma zwiększyć szansę mieszkańców na znalezienie pracy w mieście, a także dostosowanie swoich kwalifikacji do zmieniających się potrzeb lokalnego rynku pracy.

Wśród szans strategia wymienia „Zainteresowanie ze strony przedsiębiorców kształceniem młodzieży zgodnie z potrzebami lokalnego i regionalnego rynku pracy”. Współpraca szkół zawodowych z pracodawcami pozwoli, nadażyć edukacji za wysoką dynamiką zmian gospodarczych i społecznych, w tym pojawianiem się nowych potrzeb w zakresie umiejętności i czynności zawodowych i tym samym zaangażować pracodawców w system potwierdzania zdobytych przez uczniów umiejętności zawodowych. Strategia w analizie SWOT wskazuje na „Bogatą ofertę edukacyjną w szkołach ponadgimnazjalnych” jako mocną stronę systemu kształcenia zawodowego. Zgodnie ze Strategią Zrównoważonego Rozwoju Miasta Suwałki do 2020 roku Zespół Szkół nr 6 rozwija infrastrukturę dydaktyczną: zapewnia warunki do kształcenia praktycznego, w tym praktyk zawodowych; uwzględnia udział szkolnictwa zawodowego w edukacji formalnej jak i poza formalnej – w tym kwalifikacyjnych kursach zawodowych oraz innych formach kształcenia ustawicznego; wspiera rozwój poradnictwa zawodowego.

Drugim z punktu widzenia kształtowania kierunków kształcenia zawodowego poza dyskutowaną wyżej Strategią Zrównoważonego Rozwoju Suwałk Do 2020 roku kluczowym dokumentem programowym jest „*Program Rozwoju Przedsiębiorczości w Suwałkach na lata 2014-2020*”. Zauważa się w nim, iż w strukturze gospodarczej Suwałk nie ma jednej dominującej branży. Można

natomiast wskazać kilka gałęzi gospodarki, w których Suwałki posiadają szczególny potencjał, są to: przetwórstwo drewna i meblarstwo, przemysł rolno-spożywczy oraz usługi turystyczne. Branże te pokrywają się z tymi wskazywanymi w Strategii, co tylko potwierdza ich dominujący charakter i wyżej formułowane wnioski. Program wyraźnie wzmacnia i uszczegóławia potrzebę działań na rzecz dopasowania kształcenia do potrzeb branż kluczowych. W Celu operacyjnym 1.5. Wsparcie sektorów kluczowych dla Miasta pojawiają się zapisy odnoszące się bezpośrednio do potrzeby „Opracowania programu kształcenia i wdrożenia kierunków nauczania dopasowanych do potrzeb sektorów kluczowych gospodarki Suwałk” (działanie 1.5.1.). Zauważa się tu, iż system edukacji odgrywa pierwszorzędą rolę w kreowaniu gospodarki opartej na wiedzy. Dlatego też Program dostrzega znaczącą rolę działań edukacyjno-oświatowych w zakresie pobudzania lokalnej przedsiębiorczości. Dokument jednocześnie wskazuje, że pracodawcy odczuwają trudność ze znalezieniem pracowników o potrzebnych im kompetencjach jako jedną z głównych barier rozwoju swoich firm. Liczne przedsiębiorstwa, także te działające na rynku lokalnym, muszą zmierzyć się z sytuacją braku odpowiednich kadr. Cytuje się, iż deficyt pracowników nie ma charakteru ilościowego a jakościowy z uwagi na fakt, że zarówno bezrobotni, jak i osoby opuszczające system edukacji nie dysponują odpowiednimi kompetencjami i umiejętnościami kluczowymi, które mogłyby zapewnić im zatrudnienie. W tej sytuacji należy wspierać kształcenie i szkolenie zawodowe, które po jego unowocześnieniu powinno być w stanie nadążać za zmieniającym się rynkiem pracy. W związku z powyższym władze Miasta przewidują prowadzenie działań zarówno dotyczących unowocześnienia bazy technicznej placówek oświatowych poprzez wyposażenie i uzupełnienie w pomoce dydaktyczne pracowni przedmiotowych, dających możliwość odpowiedniego kształcenia na każdym poziomie nauczania, jak również wdrożenie kierunków nauczania lepiej dopasowanych do potrzeb sektorów kluczowych gospodarki Suwałk. Wskazuje się, iż niezbędne będą kompleksowe działania inwestycyjne oraz programowe w suwalskich szkołach zawodowych w celu lepszego dopasowania profilu absolwenta do potrzeb lokalnej gospodarki.

Z Audytu kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Suwałki wynika, że należy szczególnie uwzględnić dopasowanie kierunków kształcenia do potrzeb sektorów kluczowych. Specjalizacje branżowe Zespołu Szkół nr 6 ukierunkowane się do wymaganych sektorów gospodarki Suwałk w zakresie:

- branży mechaniczno-maszynowej
- branży drzewno-meblarskiej

Zgodność kształcenia z potrzebami lokalnych pracodawców stanowi jeden z najważniejszych elementów ekonomicznego podejścia do rynku pracy i problemów gospodarki, toteż szkoła odpowiada na zapotrzebowanie kadrowe lokalnego rynku pracy.

Poniższa tabela przedstawia model ubranżowania szkół w Suwałkach, na tle którego należy zwrócić uwagę na kształcenie w wyszczególnionych branżach.

Tabela 26: Model ubranżowania

	SZKOŁA	RDZEŃ STRATEGICZNY	OFERTA RYNKOWA
1	Zespół Szkół Technicznych w Suwałkach	eko-innowacje, w tym budownictwo	mechanik, elektryk
2	Zespół Szkół nr 4 w Suwałkach	usługi turystyczne, przemysł spożywczy	handlowiec, ekonomista
3	Zespół Szkół nr 6 im. Karola Brzostowskiego w Suwałkach	przemysł drzewny i meblarski	mechanik samochodowy, logistyka, reklama, turystyka

Źródło: *Audyty kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Suwałki*, s. 83.

Model ubranżowania pokrywa się z zapisami **Koncepcji rozwoju szkół zawodowych w oparciu o potrzeby gospodarki województwa podlaskiego**, która wykazała, że Zespół Szkół nr 6 jest liderem szkół w województwie podlaskim w trzech branżach:

- drzewno-meblarskiej
- informatycznej
- transport i motoryzacja

Obszary te wpisują się we wcześniejsze dokumenty związane z kształceniem zawodowym w Suwałkach i województwie podlaskim. Jednocześnie warto zauważyć, że Zespół Szkół nr 6 został uznany za lidera aż w trzech wyżej przedstawionych obszarach kształcenia. Poniższa tabela ukazuje uzasadnienie dla wyboru szkoły lidera.

Tabela 27: Szkoła lider w poszczególnych branżach z uzasadnieniem

Współpraca z firmami należącymi do branży	Kierunki na potrzeby branży kształcone w szkole	Uzasadnienie wyboru szkoły na lidera w branży
Fabryka Mebli Forte S.A. w Ostrowi Mazowieckiej oddział w Suwałkach; Zakład Stolarki Budowlanej „CAL” w Suwałkach; Zakłady drzewne „SĘKPOL” w Suwałkach; Wiesław Michniewicz „HEBELEK” w Suwałkach; Zakład Stolarski „PROFIL” Jarosław Wojtulewicz w Suwałkach; Zakład Stolarski „SZOP-BUD” Andrzej Przekop w Suwałkach	technik technologii drewna; stolarz	Kształcenie w kierunkach na potrzeby branży; współpraca z firmami należącymi do branży, w tym zwłaszcza z fabryką mebli Forte S.A., która rozbudowuje swoją fabrykę w Suwałkach; pilna potrzeba utworzenia przy szkole CKP specjalizującego się w obróbce drewna.

<p>Usługi Transportowe J.A. Jurewicz Suwałki; MTD Butkiewicz Suwałki; Bilbin Transport Sp.J.Suwałki; Autosalon „EU-CAR” w Suwałkach, Serwis „Toyoty” w Suwałkach, Gab-Trans” Józef Gaber; Zakład Mechaniki Pojazdowej w Suwałkach Krzysztof Kowalczyk; Jan Sawicki „Jednostka”; P.U.H. „NORT Kar” Ciszewski Krzysztof w Suwałkach; „ALTA” Suwałki; „DR CARS Auto-Mechanika” Tomasz Moroz w Suwałkach; „AUTO-PENCZEK” w Suwałkach; Zakład Mechaniki Pojazdowej Górski w Suwałkach; „Auto Serwis” Henryk Karaś w Suwałkach; P.U.H. „MALUCH” K. L. Chmielewski Zakład Mechaniki Pojazdowej w Suwałkach ; „AUTO-MIGG” Zakład Mechaniki Pojazdowej; Usługi Blacharskie i Lakiernicze Władysław Gajewski w Suwałkach.</p>	<p>technik pojazdów samochodowych; samochodowy; kierowca mechanik; technik spedytor; technik logistyk</p>	<p>Koncentracja firm transportowych w podregionie suwalskim wynikająca ze strategicznego, przygranicznego położenia Suwałk (na szlaku międzynarodowym Via Baltica i Via Carpathia). Liczni przewoźnicy są zainteresowani współpracą ze szkołą, w szczególności występuje duże zapotrzebowanie na kierowców. Szkoła współpracuje również z licznymi firmami branży motoryzacyjnej (salony i serwisy samochodowe, zakłady naprawcze). Pilna potrzeba utworzenia przy szkole warsztatów mechaniki pojazdowej oraz stacji diagnostycznej. Obecne wyposażenie jest przestarzałe. Duże zapotrzebowanie przewoźników na kierunki: Kierowca mechanik i Technik transportu drogowego. Możliwe uruchomienie kierunku Technik transportu drogowego.</p>
<p>Virtual Travel Systems S.A.; MAŁOW Sp. z o.o.; Biuro Usługowo-Handlowe „Mirage” Mirosław Szyszko; Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „Audioton” s.c.</p>	<p>technik informatyk</p>	<p>Współpraca z firmami w zakresie informatyki (firmy z różnych sektorów), dobrze wyposażona pracownia Informatyki.</p>

Źródło: *Konceptcja rozwoju szkół zawodowych w oparciu o potrzeby gospodarki województwa podlaskiego*, Departament Edukacji, Sportu i Turystyki Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego, Białystok, październik 2017 r., s. 25, 27, 29.

Dzięki wyłonieniu Zespołu Szkół nr 6 jako „szkoły lidera” w trzech branżach, szkoła jest dobrym przykładem dla innych szkół zawodowych, ściśle współpracuje z pracodawcami, podąża za rozwojem rynku pracy, daje szansę na otrzymanie pożądaných kwalifikacji zawodowych.

2. Analiza SWOT

Tabela 28: Analiza mocnych/słabych stron oraz szans/zagrożeń Zespołu Szkół nr 6

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • działalność charytatywna i wolontariat • wyposażenie sal lekcyjnych w sprzęt multimedialny i komputerowy • monitoring • estetyka budynku szkolnego oraz pracowni • pozyskiwanie funduszy unijnych na realizację dodatkowych zajęć, staże oraz doposażenie szkoły • tor kartingowy • strona internetowa szkoły • pomoc psychologiczno-pedagogiczna • współpraca ze środowiskiem lokalnym • nawiązywanie nowych kontaktów z pracodawcami 	<ul style="list-style-type: none"> • absencja uczniów • brak sukcesów w olimpiadach • nieliczne sukcesy w konkursach pozaszkolnych • brak efektywnej współpracy z rodzicami • nieefektywne wykorzystywanie pomocy dydaktycznych w klasach technik logistik i technik spedytor • brak odpowiedzialności młodzieży za siebie i otoczenie • niezadowolające wyniki z niektórych egzaminów zewnętrznych • niska motywacja uczniów do nauki i udziału w zajęciach pozalekcyjnych • brak nauczycieli przedmiotów zawodowych
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • kształcenie w zawodach potrzebnych na lokalnym i regionalnym rynku pracy • wzrost kompetencji i motywacji nauczycieli w zakresie pozyskiwania pozabudżetowych źródeł finansowania przedsięwzięć adresowanych do młodzieży i nauczycieli • organizacja kursów umiejętności i nadających dodatkowe kwalifikacje (tj. kurs na wózki widłowe, prawo jazdy) • wzrastające zapotrzebowanie młodzieży na zdobywanie wiedzy i podnoszenie kwalifikacji zawodowych • promowanie kształcenia zawodowego na poziomie centralnym • łączenie teorii i praktyki w nauce zawodu • współpraca z ośrodkami akademickimi i placówkami naukowymi 	<ul style="list-style-type: none"> • brak doradców metodycznych i merytorycznych w zakresie kształcenia zawodowego • zmiany w procedurze egzaminów zawodowych i maturalnych • ograniczona ilość miejsc do realizacji praktyk zawodowych dla uczniów technikum (zgodnie z kształcącym kierunkiem) • niż demograficzny • wzrastająca dysfunkcja rodziny i ubożenie społeczeństwa • spadek autorytetu nauczyciela • zużycie technologiczne pomocy dydaktycznych do kształcenia zawodowego • stosunkowo niskie zarobki nauczycieli, mogące skutkować brakiem kadry pedagogicznej, w szczególności w zakresie przedmiotów zawodowych • szybkie zmiany technologiczne w gospodarce rynkowej • brak zainteresowań nauczycieli istniejącymi szkoleniami

Źródło: opracowanie własne

3. Proponowane działania

3.1. Misja i wizja szkoły

Misja

Zespół Szkół nr 6 im. Karola Brzostowskiego to szkoła, w której uczeń zdobędzie wiedzę oraz umiejętności wspierające jego predyspozycje zawodowe oraz językowe. W szkole stosowane są metody kształcenia na odległość. Młodzież poznaje zasady prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Absolwent jest przygotowany do kontynuowania nauki na studiach wyższych. Szkoła kładzie nacisk na kształtowanie postaw przedsiębiorczych, tworzy klimat sprzyjający samokształceniu, zapewnia dostęp do najnowszych technologii oraz umożliwia rozwój zainteresowań, stwarza możliwości wyrównania szans edukacyjnych młodzieży.

Wizja

Zespół Szkół nr 6 im. Karola Brzostowskiego w Suwałkach to szkoła, której celem jest wszechstronny rozwój młodzieży. Proces ten przebiega w przyjaznej dla uczniów atmosferze. Bezpośrednio wpływa ona na stworzenie optymalnych warunków do rozwoju intelektualnego młodych ludzi, poza tym gwarantuje dobre oraz skuteczne uczenie się. Szkoła dba o wzrost wiedzy i umiejętności uczniów, które umożliwiają im kontynuację nauki w kolejnych etapach edukacyjnych, podjęcie pracy, jak również aktywne uczestnictwo w życiu społecznym i kulturalnym. Szkoła kształtuje swoich wychowanków w oparciu o szacunek do drugiego człowieka, poszanowanie dziedzictwa historycznego i kulturowego tak, aby mogli oni sprostać wyzwaniom współczesnego świata.

3.2. Cele, harmonogram działań i szacunkowy budżet

CEL STRATEGICZNY:

Podniesienie jakości i atrakcyjności kształcenia zawodowego w Mieście Suwałki do 2025r. poprzez uatrakcyjnienie programów nauczania, realizację staży zawodowych i praktyk w rzeczywistych warunkach pracy, rozszerzenie oferty edukacyjnej oraz poszerzenie zakresu współpracy z pracodawcami.

Strategia Zespołu Szkół nr 6 w zakresie kształcenia zawodowego wpisuje się także w *Dokument Implementacyjny do Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Suwałki do roku 2020 z perspektywą do roku 2023* opracowany przez Urząd Miejski w Suwałkach w 2015. W ramach powyższego dokumentu zaplanowano na okres realizacji trzy cele horyzontalne, takie jak dobra jakość systemu powiązań transportowych, racjonalne wykorzystanie potencjałów przyrodniczych oraz rozwój sieci współpracy na różnych poziomach terytorialnych i w różnych układach sektorowych. Jednocześnie działania szkoły wpisują się w **cele operacyjne** i kierunki działań związanych z poszczególnymi sektorami gospodarki, takie jak:

- Wzrost konkurencyjności gospodarki - poprzez współpracę jednostek biznesowych ze szkołą, współpraca z pracodawcami, realizacji praktyk zawodowych.
- Poprawa warunków życia - realizowane poprzez wspieranie edukacji na wysokim poziomie z uwzględnieniem różnorodnej oferty zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych, doposażenie pracowni w pomoce dydaktyczne
- Doradztwo zawodowe - przygotowanie uczniów do podejmowania pracy zawodowej¹¹

¹¹ Źródło: opracowano na podstawie *Dokumentu Implementacyjnego do Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Suwałki do roku 2020 z perspektywą do roku 2023*, Urząd Miejski w Suwałkach, Suwałki 2015, s. 16-17.

Tabela 29: Plan rozwoju szkoły

Obszar	Cele operacyjne	Działania	Planowane efekty	Termin	Planowany budżet
Kształcenie zawodowe	<ul style="list-style-type: none"> przygotowanie uczniów do podjęcia pracy w wyuczonym zawodzie oraz do prowadzenia własnej działalności gospodarczej przygotowanie do kontynuowania nauki w szkołach wyższych technicznych zdobywanie przez uczniów kwalifikacji w zawodzie nawiązanie efektywnej współpracy z wiodącymi zakładami pracy oraz z uczelniami wyższymi, w tym m.in. tworzenie klas patronackich 	<ul style="list-style-type: none"> efektywna analiza wyników egzaminów zewnętrznych wzmocnienie pracy zespołowej nauczycieli włączenie pracodawców w promowanie kształcenia zawodowego bieżąca diagnoza postępów uczniów doradztwo w zakresie zakładania własnej działalności gospodarczej podnoszenie świadomości uczniów o korzyściach posiadania kwalifikacji w zawodzie kształcenie modułowe w wybranych zawodach na bazie warsztatów szkolnych przewodzenie dodatkowych zajęć przygotowujących do egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie i rozwijających zainteresowania techniczne uczniów modyfikacja programów nauczania w celu lepszego przygotowania młodzieży do wykonywania pracy zawodowej konsultowanie programów nauczania zawodów z pracodawcami w celu dostosowania ich do oczekiwań podmiotów reprezentujących regionalny rynek pracy współuczestniczenie zakładów pracy w procesie kształcenia zawodowego wdrożenie dualnego kształcenia w zawodach zaangażowanie pracodawców w kształcenie zawodowe (m.in. fundowanie stypendiów i nagród, tworzenie klas patronackich, organizowanie zajęć w zakładach pracy itp.) przygotowanie atrakcyjnej oferty praktyk i 	<ul style="list-style-type: none"> wzrost ilościowy i jakościowy wyników egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie podejmowanie przez młodzież pracy zawodowej bezpośrednio po szkole dostosowanie oferty szkoły i programów nauczania w zawodach do potrzeb pracodawców wzrost zainteresowania pracodawców zatrudnieniem absolwentów szkoły wzrost liczby absolwentów rozpoczynających i prowadzących działalność gospodarczą wzrost liczby absolwentów kontynuujących naukę na studiach wyższych technicznych wzrost atrakcyjności i jakości kształcenia zawodowego zdobycie przez młodzież doświadczenia zawodowego 	2018-2022	820.000,00

		<p>staży zawodowych oraz kursów nadających uprawnienia i kursów umiejętności</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizowanie warsztatów i laboratoriów szkolnych do kształcenia w zawodach na wysokim poziomie technicznym / technologicznym dostosowanym do potrzeb rynku pracy • podnoszenie kompetencji zawodowych nauczycieli (odbywanie staży i praktyk w zakładach pracy) 			
Kompetencje kluczowe	<ul style="list-style-type: none"> • doskonalenie kompetencji kluczowych w nauczaniu • poszerzenie oferty zajęć dodatkowych rozwijających kompetencje kluczowe 	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie edukacji w zakresie planowania, organizowania i oceny własnej nauki • stosowanie metod pracy zespołowej do rozwiązywania problemów w sposób kreatywny • praca metodą projektów • wykorzystywanie aktywizujących metod oraz technologii informacyjnej w nauczaniu • doskonalenie kompetencji nauczycieli poprzez udział w różnych formach doskonalenia zawodowego • stałe monitorowanie przyrostu wiedzy i umiejętności uczniów, diagnozowanie trudności w uczeniu się i nauczaniu • stosowanie metod pracy na odległość (e-learning) 	<ul style="list-style-type: none"> • posiadanie przez uczniów kompetencji kluczowych, takich jak umiejętność planowania, organizowania i oceny własnej pracy; współpracy oraz posługiwanie się nowoczesnymi technologiami; rozumienia, wykorzystywania i przetwarzania tekstów; formułowania wniosków opartych na obserwacjach empirycznych; komunikowania się w języku ojczystym; wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji • podniesienie wyników egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie 	2018-2022	200.000,00
Potrzeby i problemy uczniów, promowanie osiągnięć	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość potrzeb i problemów uczniów • uczestniczenie uczniów w olimpiadach, konkursach przedmiotowych, turniejach, zawodach • przeciwdziałanie zagrożeniom (pomoc psychologiczno-pedagogiczna) • budowanie pozytywnego wizerunku szkoły wśród 	<ul style="list-style-type: none"> • uwzględnienie opinii uczniów i rodziców w planowaniu pracy szkoły • dostosowanie oferty zajęć dodatkowych do potrzeb i zainteresowań uczniów • pomoc uczniom w rozwiązywaniu problemów • systematyczne monitorowanie frekwencji uczniów • motywowanie uczniów do rozwoju własnych zainteresowań • aktywizowanie do udziału w konkursach, 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost atrakcyjności szkoły w opinii uczniów, rodziców i środowiska lokalnego • spadek absencji uczniów • wzrost liczby uczestników i laureatów konkursów • zmniejszenie liczby uczniów przedwcześnie „wypadających” z systemu edukacyjnego 	2019-2025	200.000,00

	uczniów	<p>olimpiadach, zawodach</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizowanie wycieczek i konkursów • promowanie osiągnięć uczniów na terenie szkoły oraz w mediach lokalnych 			
<p>Współpraca z rodzicami, pracodawcami, środowiskiem lokalnym</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zacieśnienie współpracy z partnerami szkoły 	<ul style="list-style-type: none"> • zaangażowanie rodziców do udziału w przedsięwzięciach szkoły • udział uczniów i rodziców w opiniowaniu procesu edukacyjnego uczniów oraz pracy szkoły • konsultowanie programów nauczania przedmiotów zawodowych w celu dostosowania ich do oczekiwań pracodawców reprezentujących regionalny rynek pracy • współpraca z pracodawcami przy tworzeniu programów nauczania zawodów, programów praktyk i staży oraz programów różnych kursów i zajęć pozalekcyjnych dla uczniów • współpraca z pracodawcami w celu podniesienia wyników egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie • organizowanie spotkań młodzieży z przedstawicielami środowiska zawodowego • organizowanie przedsięwzięć we współpracy ze środowiskiem lokalnym oraz z organizacjami pozarządowymi z wykorzystaniem m.in. toru kartingowego • działania na rzecz środowiska lokalnego • organizowanie wizyt studyjnych, wycieczek edukacyjnych w zakładach pracy itp. 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost ilości przedsięwzięć realizowanych we współpracy z rodzicami, pracodawcami, środowiskiem lokalnym i organizacjami pozarządowymi • wzrost rangi rodziców i pracodawców w działaniach organizowanych przez szkołę 	2018-2025	230.000,00

STRATEGIA ROZWOJU ZESPOŁU SZKÓŁ NR 6 IM. KAROLA BRZOSTOWSKIEGO W SUWAŁKACH

Oferta edukacyjna dostosowana do potrzeb rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> współpraca z pracodawcami, urzędami pracy i innymi instytucjami w obszarze analizy rynku pracy analizowanie oferty edukacyjnej pod kątem potrzeb rynku pracy i jej dostosowanie do potrzeb i zainteresowań uczniów kształcenie w zawodach poszukiwanych na rynku pracy konsultowanie programów nauczania zawodów lub ich współtworzenie z pracodawcami 	<ul style="list-style-type: none"> programy nauczania zawodów dostosowane do potrzeb pracodawców rozszerzenie oferty kształcenia w zawodach, specjalnościach (m.in. poprzez organizowane formy kursowe) wdrożenie dualnego systemu kształcenia w zawodach absolwent aktywnie poruszający się na rynku pracy 	2018-2025	140.000,00
Rozwój zawodowy nauczycieli	<ul style="list-style-type: none"> organizowanie nowoczesnego, przyjaznego uczniowi procesu dydaktyczno-wychowawczego 	<ul style="list-style-type: none"> doskonalenie zawodowe nauczycieli staże i praktyki nauczycieli w przedsiębiorstwach wzmacnianie efektywnej współpracy między nauczycielami 	<ul style="list-style-type: none"> wzrost atrakcyjności zajęć edukacyjnych wzrost efektywności i jakości procesu edukacyjnego 	2018-2025	95.000,00
Baza dydaktyczna	<ul style="list-style-type: none"> modernizacja bazy dydaktycznej – budowa warsztatów szkolnych, adaptacja pomieszczeń do potrzeb praktycznej nauki zawodów budowa boiska wielofunkcyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> stała diagnoza wyposażenia aplikowanie wniosków o środki finansowe na doposażenie bazy dydaktycznej, sportowo-rekreacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> doposażone pracownie w pomoce dydaktyczne boisko wielofunkcyjne wzrost atrakcyjności i jakości kształcenia warsztaty i laboratoria do praktycznej nauki zawodów 	2018-2022	13.000.000,00

3.3. Grupy docelowe

Grupą docelową są:

- uczniowie
- nauczyciele
- pracodawcy

3.4. Źródła finansowania

- Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

**WIEDZA, EDUKACJA
I ROZWÓJ**

- Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego 2014-2020

**Fundusze
Europejskie**
Program Regionalny

- Ministerstwo Edukacji Narodowej

**MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ**

- Budżet Miasta Suwałki

3.5. Monitoring i ewaluacja działań

Dyrektor Szkoły sprawuje nadzór nad realizacją strategii. Strategia rozwoju szkoły opracowana została na podstawie:

- Programu rozwoju szkoły na lata 2016-2021
- wniosków ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego
- Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Suwałk do 2020
- Założeń dotyczących kształcenia zawodowego i współpracy szkół z pracodawcami – UM Suwałki VII 2017
- Koncepcji Rozwoju Szkół Zawodowych w oparciu o potrzeby gospodarki województwa podlaskiego – Białystok X 2017 Departament Edukacji, Sportu i Turystyki Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego
- Audytu kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Suwałki, Centrum Eksperckie Uniwersytetu Sp. z o.o. z siedzibą w Białymstoku
- Dokumentu Implementacyjnego do Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Suwałki do roku 2020 z perspektywą do roku 2023, Urząd Miejski w Suwałkach, Suwałki 2015

Istotne elementy w procesie realizacji strategii to właściwie przeprowadzony jej monitoring i ewaluacja. Wynika to z tego, że tylko poprzez odpowiednie sposoby pozyskiwania danych, ich gromadzenia i przetwarzania, możliwe jest między innymi dokonywanie ocen przebiegu realizacji strategii. Proces monitorowania realizacji strategii będzie wykonywany przez cały czas jej obowiązywania tzn. od roku 2017 do roku 2025. Stałe monitorowanie realizacji wytycznych spowoduje dostosowanie działań do zmieniających się warunków oraz potrzeb uczniów, rodziców i nauczycieli. Ewaluacji strategii dokonywać będzie zespół ds. ewaluacji. Głównym celem ewaluacji będzie badanie i ocena procesu wdrażania z punktu widzenia przyjętych kryteriów. Ewaluacja zostanie przeprowa-

dzona w dwóch terminach: w czasie realizacji strategii tzn. w 2020 roku oraz po zakończeniu jej realizacji tzn. w 2025 roku. Wnioski z tej ewaluacji będą wykorzystane przy tworzeniu kolejnej strategii. Znaczący wpływ na realizację projektu mają czynniki finansowe i organizacyjne w dużym stopniu niezależne od samej szkoły. Szanse powodzenia naszych działań widzimy w możliwościach pozyskiwania środków z perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020 oraz innych źródeł.

3.6. Obszary współpracy

Przy realizacji założonych celów strategicznych, zakłada się nawiązanie / kontynuowanie współpracy z następującymi podmiotami:

1. Lokalne Centrum Doradztwa Zawodowego w Suwałkach
2. przedsiębiorcy - firmy branży informatycznej, mechanicznej, samochodowej, drzewno-meblarskiej, logistycznej, spedycyjnej
3. uczelnie wyższe, np. Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Politechnika Białostocka, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach
4. instytucje otoczenia społeczno-gospodarczego, urzędy pracy, stowarzyszenia
5. Park Naukowo-Technologiczny w Suwałkach
6. jednostki samorządowe np. Gmina Miasto Suwałki, Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego.